

**PROGRAMACIÓN
DEPARTAMENTO DE ECONOMIA**

**CURSO
2018-2019**

Profesores:
Mª Isabel Peña Gil
Eloy Sobradelo

INDICE:

1- INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN	1
2-PROGRAMACIÓN 4º ESO.....	4
2.1.CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVES. CONCRECIÓN QUE RECOLLE A RELACIÓN DOS ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES QUE FORMAN PARTE DOS PERFIS DE COMPETENCIAS	4
2.2. CONCRECIÓN DOS OBTIVOS PARA O CURSO.....	10
2.3. CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE AVALIABLES:	12
<i>a.Temporalización.....</i>	<i>12</i>
<i>b.Grao mínimo de consecución para superar a materia</i>	<i>20</i>
<i>c. Procedimentos e instrumentos de avaliación</i>	<i>29</i>
2.4.CONCRECIÓN METODOLÓXICAS QUE REQUIERE A MATERIA.....	30
2.5.MATERIAS E RECURSOS QUE SE VAIAN A UTILIZAR.	30
2.6.CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO.....	31
2.7. INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DE ENSINO E A PRÁCTICA DOCENTE.....	32
2.8. ORGANIZACIÓN DAS ACTIVIDADES DE SEGUIMIENTO, RECUPERACIÓN E AVALIACIÓN DAS MATERIAS PENDENTES.	34
2.9. ORGANIZACIÓN DOS PROCEDIMENTOS QUE LLE PERMITAN AO ALUMNADO ACREDITAR OS COÑECIMENTOS NECESARIOS EN DETERMINADAS MATERIAS.....	34
2.10. DISEÑO DA AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS INDIVIDUAIS OU COLECTIVAS QUE SE POIDAN ADOPTAR COMO CONSECUCENCIA DOS SEUS RESULTADOS.	34
2.11. ATENCIÓN A DIVERSIDADE.	35
2.12.CONCRECIÓN DOS ELEMENTOS TRANSVERSAIS.	35
2.13.ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES.....	35
2.14.MECANISMOS DE REVISIÓN, AVALIACIÓN E MODIFICACIÓN DAS PROGRAMACIÓN DIDÁCTICAS EN RELACIÓN COS RESULTADOS ACADÉMICOS E PROCESOS DE MELLORA.	36
O DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA ESTABLECEU UNHA SERIE DE PAUTAS PARA A AVALIACIÓN E SEGUIMIENTO DA SÚA PROGRAMACIÓN:	36
2.15. ANEXOS	37
<i>ANEXO I.....</i>	<i>37</i>
<i>ANEXO II.....</i>	<i>38</i>
<i>ANEXO III.....</i>	<i>40</i>
<i>ANEXO IV.....</i>	<i>42</i>
3- PROGRAMACIÓN 1ºBACHARELATO:ECONOMIA	43
3.1. CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVES. CONCRECIÓN QUE RECOLLE A RELACIÓN DOS ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES QUE FORMAN PARTE DOS PERFIS DE COMPETENCIAS	43
3.2. CONCRECIÓN DOS OBTIVOS PARA O CURSO.....	52
3.3. CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE AVALIABLES:	54
<i>a.Temporalización.....</i>	<i>54</i>
<i>b.Grao mínimo de consecución para superar a materia</i>	<i>60</i>
<i>c.Procedimentos e instrumentos de avaliación.....</i>	<i>73</i>
3.4 CONCRECIÓN METODOLÓXICAS QUE REQUIERE A MATERIA.	74
3.5. MATERIAS E RECURSOS QUE SE VAIAN A UTILIZAR.....	74
3.6. CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO.	75
3.7. INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DE ENSINO E A PRÁCTICA DOCENTE.....	77
3.8. ORGANIZACIÓN DAS ACTIVIDADES DE SEGUIMIENTO, RECUPERACIÓN E AVALIACIÓN DAS MATERIAS PENDENTES.	79
3.9.ORGANIZACIÓN DOS PROCEDIMENTOS QUE LLE PERMITAN AO ALUMNADO ACREDITAR OS COÑECIMENTOS NECESARIOS EN DETERMINADAS MATERIAS.....	79
3.10. DISEÑO DA AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS INDIVIDUAIS OU COLECTIVAS QUE SE POIDAN ADOPTAR COMO CONSECUCENCIA DOS SEUS RESULTADOS.	79
3.11. ATENCIÓN A DIVERSIDADE.	79
3.12.CONCRECIÓN DOS ELEMENTOS TRANSVERSAIS.	80
3.13. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES.	80
3.14. MECANISMOS DE REVISIÓN, AVALIACIÓN E MODIFICACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA.....	80
3.15.ANEXOS	82
<i>ANEXO I.....</i>	<i>82</i>

PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA CURSO 2018-2019

ANEXO II.....	85
4- PROGRAMACIÓN 2ºBACHARELATO:ECONOMIA DA EMPRESA.	86
4.1. CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVES. CONCRECIÓN QUE RECOLLE A RELACIÓN DOS ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES QUE FORMAN PARTE DOS PERFIS DE COMPETENCIAS	86
4.2. CONCRECIÓN DOS OBTETIVOS PARA O CURSO.	93
4.3. CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE AVALIABLES:	94
<i>a.Temporalización.....</i>	<i>94</i>
<i>b.Grao mínimo de consecución para superar a materia</i>	<i>103</i>
<i>c.Procedementos e instrumentos de avaliación.....</i>	<i>119</i>
4.4. CONCRECIÓN METODOÓXICAS QUE REQUIERE A MATERIA.	120
4.5. MATERIAS E RECURSOS DIDÁCTIOS.	121
4.6. CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO.	122
4.7. INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DE ENSINO E A PRÁCTICA DOCENTE.....	124
4.8. ORGANIZACIÓN DAS ACTIVIDADES DE SEGUIMIENTO, RECUPERACIÓN E AVALIACIÓN DAS MATERIAS PENDENTES. .	126
4.9. ORGANIZACIÓN DOS PROCEDEMNETOS QUE LLE PERMITAN AO ALUMNADO ACREDITAR OS COÑECEMENTOS NECESARIOS EN DETERMINADAS MATERIAS.....	127
4.10. DISEÑO DA AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS INDIVIDUAIS OU COLECTIVAS QUE SE POIDAN ADOPTAR COMO CONSECUCENCIA DOS SEUS RESULTADOS.	127
4.11. ATENCIÓN Á DIVERSIDADES.....	128
4.12. CONCRECIÓN DOS ELEMENTOS TRANSVERSAIS.	128
4.13. ACTIVIDES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES.....	128
4.14. MECANISMOS DE REVISIÓN, AVALIACIÓN E MODIFICACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA.....	128
4.15. ANEXOS	130
ANEXO I.....	130
ANEXO II	131
5-PROGRAMACIÓN 2ºBACHARELATO: FUNDAMENTOS DE ADMINISTRACIÓN E XESTIÓN	132
5.1. CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVES. CONCRECIÓN QUE RECOLLE A RELACIÓN DOS ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES QUE FORMAN PARTE DOS PERFIS DE COMPETENCIAS.	132
5.2. CONCRECIÓN DOS OBTETIVOS PARA O CURSO.	137
5.3. CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE AVALIABLES:	139
<i>a.Temporalización.....</i>	<i>139</i>
<i>b.Grao mínimo de consecución para superar a materia</i>	<i>146</i>
<i>c.Procedementos e instrumentos de avaliación.....</i>	<i>159</i>
PARA A AVALIACIÓN DOS ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE COMPRE A UTILIZACIÓN DE PROCEDEMNETOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN DIVERSOS . NOS PROCEDEMNETOS DE AVALIACIÓN RECOLLEMOS OS MÉTODOS QUE FAN POSIBLE CONTRASTAR O GRAO DE APRENDIZAXE DA MATERIA TENDO EN CONTA OS DIFERENTES ELEMENTOS QUE CONSTITÚEN O CURRÍCULO. OS INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN CONSTITUEN O SOPORTE FÍSICO QUE SE EMPREGA PARA RECOLLER A INFORMACIÓN SOBRE AS APRENDIZAXES. NO CURSO 2º DE BACHARELATO, NA MATERIA DE FUNDAMENTOS DE ADMINISTRACIÓN E XESTIÓN	159
5.4. METODOLOXÍA.	160
5.5. MATERIAS E RECURSOS DIDÁCTIOS.	160
5.6. CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO.	161
5.7. INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DE ENSINO E A PRÁCTICA DOCENTE.....	162
5.8. ORGANIZACIÓN DAS ACTIVIDADES DE SEGUIMIENTO, RECUPERACIÓN E AVALIACIÓN DAS MATERIAS PENDENTES. .	164
5.9. ORGANIZACIÓN DOS PROCEDEMNETOS QUE LLE PERMITAN AO ALUMNADO ACREDITAR OS COÑECEMENTOS NECESARIOS EN DETERMINADAS MATERIAS.....	165
5.10. DISEÑO DA AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS INDIVIDUAIS OU COLECTIVAS QUE SE POIDAN ADOPTAR COMO CONSECUCENCIA DOS SEUS RESULTADOS.	165
5.11. ATENCIÓN Á DIVERSIDADE.	165
5.12. CONCRECIÓN DOS ELEMENTOS TRANSVERSAIS.	166
5.13. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES.	166
5.14. MECANISMOS DE REVISIÓN, AVALIACIÓN E MODIFICACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA.	166
5.15. ANEXOS	168
ANEXO I.....	168
ANEXO II.....	169

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

<i>ANEXO III</i>	171
6- NORMATIVA DE APLICACIÓN	173

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

1- INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN

▪ **Centro**

Situación

O I.E.S. Valle-Inclán atópase no centro da vila de Pontevedra, na Avenida Montero Ríos, foi inaugurado polo rei Alfonso XIII, no mes de Setembro do ano 1927, trátase dunha senlleira edificación ubicada ao carón das Ruínas de Santo Domingo, e da Deputación, tendo o seu fronte e ás súas costas dúas belísimas Alamedas.

Centros adscritos

CEIP Álvarez Limeses
CEIP Barcelos
CEIP San José

Ensinanzas que oferta o centro

- Educación Secundaria Obligatoria (ESO)
 - Primer ciclo: 1º curso
 - 2º curso
 - 3º curso
 - Segundo ciclo: 4º curso
 - Bacharelato
 - Modalidades: - Bacharelato de Ciencias
 - Bacharelato de Humanidades e Sociais

- Educación para Adultos: Bacharelato
 - Modalidades: - Bacharelato de Ciencias
 - Bacharelato de Humanidades e Sociais

▪ **Alumnado**

CURSOS:

CURSOS	MATERIA	Nº GRUPOS	Nº ALUMNOS	Nº ALUMNOS PENDENTES
4ºESO	Economía	1	Nestas datas o número de alumnos está pendente de determinar	-
1ºBacharelato	Economía	2		-
2ºBacharelato	Economía da empresa	2		-
	Fundamentos de Administración e xestión	2		-
1ºBacharelato Adultos	Economía	1		-
2ºBacharelato Adultos	Economía da empresa	1		-

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

A asignación de grupos ao profesorado é a seguinte:

Profesor	Materia	Cursos	Nº Grupos	Horas/ Grupo	Horas totais
M ^a Isabel Peña Gil	-Economía	1ºBACH	2	4	8
	-Economía da Empresa	2º BACH	2	4	8
	-Fundamentos Administ. e Xestión	2ºBACH	1	3	3
Eloy Sobradelo	-Economía	4ºESO	1	3	3
	-Economía	1º BACH. Adultos	1	4	4
	-Economía da Empresa	2º BACH Adultos	1	4	4
	-Fundamentos de Administ. e Xestión	2º BACH	1	3	3

O alumnado pertence, na súa meirande parte, ás clases medias, si ben nos derradeiros anos decátase un forte aumento de inmigrantes orixinarios fundamentalmente dos países Hispanoamericanos(Argentina, Uruguay, Paraguay, etc) e do leste de Europa (Rumania, etc), sendo estes derradeiros unha minoría.

Coa materia impartida no centro contribúese a que o alumnado comprenda o mundo que nos rodea, que teñan unha visión crítica do mesmo e fomentarlle a ansia de coñecer e aprender conceptos que lle van ser de utilidade ao longo da súa vida e nos seus futuros estudos.

As persoas sempre tiveron que solucionar os problemas derivados da necesidade de satisfacer as súas necesidades, e parte importante das mesmas quedan cubertas por medio dos chamados bens económicos. Dunha forma rudimentaria en pasadas épocas e cientificamente na actualidade, a economía sempre estivo polo tanto nos pensamentos humanos.

A economía, hoxe en día, está presente no interese da sociedade debido a problemas tan importantes como o paro, a inflación, o desenvolvemento dos países, a emigración, problemas ecolóxicos, solidariedade etc. Tamén as persoas de forma individual vense inmersas neste tipo de cuestións, subidas de prezos, posibilidade de pedir préstamos para financiar vivendas, procura dun posto de traballo adecuado, pago de impostos etc.

Os medios de comunicación reflicten estes temas, dedicando boa parte dos seus espazos a tratalos, sen que ás veces os cidadáns comprendan de forma adecuada as análises e reflexións que se lles transmiten.

Todas estas cuestións fan que na actualidade sexa necesario para a xente, dispoñer de uns coñecementos básicos sobre economía para poder entender o mundo en xeral e poder solucionar con máis éxito os seus problemas persoais. Non se pode entender a cultura no seu máis amplo sentido, sen as oportunas referencias a uns mínimos saberes económicos.

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

É necesario, polo tanto, introducir nos currículos dos alumnos que cursan bacharelato, unha materia que aporte solucións aos problemas citados que lles axude a ter unha visión máis ampla sobre a sociedade actual, se queremos que no futuro os actuais novos entendan, participen e decidan as solucións mellores aos problemas que se lles presentarán. A gran maioría de países da nosa contorna incluíron hai xa tempo, a economía nos seus plans de estudo.

O bacharelato ten como finalidade proporcionarlle ao alumnado formación, madureza intelectual e humana, coñecementos e habilidades que lle permitan desenvolver funcións sociais e incorporarse á vida activa con responsabilidade e competencia. Así mesmo, capacitará o alumnado para acceder á educación superior.

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

2-PROGRAMACIÓN 4º ESO

2.1. Contribución ao desenvolvemento das competencias claves. Concreción que recolle a relación dos estándares de aprendizaxe avaliábeis que forman parte dos perfís de competencias

O Decreto 86/2015 de xuño, polo que se establece o currículo de Educación Secundaria Obrigatoria na Comunidade Autónoma de Galicia expón as seguintes competencias clave :

- Comunicación lingüística (CCL).
- Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCCT).
- Competencia dixital (CD).
- Aprender a aprender (CAA).
- Competencias sociais e cívicas (CSC).
- Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE).
- Conciencia e expresións culturais (CCEC)

CONCRECIÓN DE CADA ESTÁNDAR CAS COMPETENCIA CLAVE							
CURSO: ECONOMÍA 4º ESO							
	CCL	CMCCT	CD	CSC	CAA	CSIEE	CCEC
BLOQUE 1: IDEAS ECONÓMICAS BÁSICAS							
ECB1.1.1. Recoñece a escaseza de recursos e a necesidade de elixir e tomar decisións como as claves dos problemas básicos de calquera economía, e comprende que todas as eleccións supoñen renunciar a outras alternativas e que todas as decisións teñen consecuencias.	X			X			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB1.1.2. Distingue formas de analizar e resolver problemas económicos, e identifica as súas vantaxes, os seus inconvenientes e as súas limitacións. 			X		X		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB1.2.1. Comprende e utiliza correctamente termos da área da economía. 	X						
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB1.2.2. Diferencia entre economía positiva e economía normativa. 				X	X		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB1.2.3. Representa e analiza graficamente o custo de oportunidade mediante a fronteira de posibilidades de produción. 		X	X				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB1.3.1. Representa as relacións que se establecen entre as economías domésticas e as empresas. 		X		X			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB1.3.2. Aplica razoamentos básicos para interpretar problemas económicos provenientes das relacións económicas do seu contorno. 		X		X			

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

CONCRECIÓN DE CADA ESTÁNDAR CAS COMPETENCIA CLAVE CURSO: ECONOMÍA 4º ESO							
	CCL	CMCCT	CD	CSC	CAA	CSIEE	CCEC
BLOQUE 2: ECONOMÍA E EMPRESA							
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB2.1.1. Distingue as formas xurídicas das empresas e relacións coas esixencias de capital para a súa constitución e coas responsabilidades legais para cada tipo. 		X				X	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB2.1.2. Identifica e valora as formas xurídicas de empresas máis apropiadas en cada caso, en función das características concretas, aplicando o razoamento sobre clasificación das empresas. 			X		X		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB2.1.3. Distingue os tipos de empresas e de empresarios/as que actúan no seu ámbito, así como a forma de interactuar co seu contorno máis próximo e os efectos sociais e ambientais, positivos e negativos, que se observan. 				X		X	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB2.2.1. Analiza os tipos de factores produtivos e as relacións entre produtividade, eficiencia e tecnoloxía. 		X		X			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB2.2.2. Identifica os sectores económicos, así como os seus retos e as súas oportunidades. 			X	X			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB2.3.1. Explica as posibilidades de financiamento das empresas e diferencia o financiamento externo e o interno, a curto e a longo prazo, así como o custo de cada unha e as implicacións na marcha da empresa. 	X	X	X				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB2.4.2. Distingue os ingresos e os custos dunha empresa, calcula o seu beneficio ou a súa perda, aplicando razoamentos matemáticos, e interpreta os resultados. 		X	X				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB2.5.1. Identifica as obrigas fiscais das empresas segundo a súa forma xurídica e as actividades, e sinala o funcionamento básico dos impostos e as principais diferenzas entre eles. 		X	X				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB2.5.2. Valora a achega que para a riqueza nacional supón a carga impositiva que soportan as empresas. 				X			

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

CONCRECIÓN DE CADA ESTÁNDAR CAS COMPETENCIA CLAVE CURSO: ECONOMÍA 4º ESO							
	CCL	CMCCT	CD	CSC	CAA	CSIEE	CCEC
BLOQUE 3: ECONOMÍA PERSONAL							
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB3.1.1. Elabora un orzamento ou plan financeiro persoal, identificando os ingresos e os gastos integrantes, e realiza o seu seguimento. 		X	X		X		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB3.1.2. Utiliza ferramentas informáticas na preparación e desenvolvemento dun orzamento ou plan financeiro personalizado. 		X	X		X		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB3.1.3 Manexa gráficos de análise que permiten comparar unha realidade personalizada coas previsións establecidas. 		X	X		X		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB3.2.1. Comprende as necesidades de planificación e do manexo de asuntos financeiros ao longo da vida. Esa planificación vincúlase á previsión realizada en cada etapa, de acordo coas decisións tomadas e a marcha da actividade económica nacional. 					X	X	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB3.3.1. Recoñece e explica a relevancia do aforo e do control do gasto. 				X	X		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB3.3.2. Analiza as vantaxes e inconvenientes do endebedamento, valorando o risco e seleccionando a decisión máis axeitada para cada momento. 				X	X		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB3.4.1. Comprende os termos fundamentais e describe o funcionamento das contas na operativa bancaria. 	X	X					
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB3.4.2. Valora e comproba a necesidade de interpretar as cláusulas dos contratos bancarios para coñecer os dereitos e as obrigas que se derivan delas, así como a importancia de operar en condicións de seguridade cando se empregan procedementos telemáticos. 	X		X		X		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB3.4.3. Recoñece a capacidade de negociación coas entidades financeiras e analiza os procedementos de reclamación ante estas. 			X		X		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB3.4.4. Identifica e explica as modalidades de tarxetas bancarias, así como os elementos e os procedementos que garanten a seguridade na súa operativa. 	X	X	X				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB3.5.1. Identifica, describe e clasifica os tipos de seguros segundo os riscos ou as situacións adversas nas etapas da vida. 	X	X			X		

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

CONCRECIÓN DE CADA ESTÁNDAR CAS COMPETENCIA CLAVE CURSO: ECONOMÍA 4º ESO							
	CCL	CMCCT	CD	CSC	CAA	CSIEE	CCEC
BLOQUE 4: ECONOMÍA E INGRESOS E GASTOS DO ESTADO							
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB4.1.1. Identifica as vías de onde proceden os ingresos do Estado, así como as principais áreas dos gastos do Estado, e comenta as súas relacións. 		X		X			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB4.1.2. Analiza e interpreta datos e gráficos de contido económico relacionados cos ingresos e os gastos do Estado. 		X	X				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB4.1.3. Distingue nos ciclos económicos o comportamento dos ingresos e dos gastos públicos, así como os efectos que se poden producir ao longo do tempo. 		X		X			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB4.1.4. Describe o contido dos orzamentos públicos e argumenta a necesidade de prever os ingresos e os gastos, e controlar a súa execución. 	X			X			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB4.2.1. Comprende e expresa as diferenzas entre os conceptos de débeda pública e déficit público, así como a relación que se produce entre eles. 	X	X					
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB4.3.1. Coñece e describe os efectos da desigualdade da renda e os instrumentos de redistribución desta. 	X	X		X			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB4.3.2. Interpreta gráficos representativos da distribución da renda 		X	X		X		
BLOQUE 5: ECONOMÍA E TIPOS DE XURO, INFLACIÓN E DESEMPREGO							
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB5.1.1. Describe as causas da inflación e valora as súas principais repercusións económicas e sociais. 	X			X			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB5.1.2. Explica o funcionamento dos tipos de interese e as consecuencias da súa variación para a marcha da economía. 	X	X		X			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB5.1.3. Valora e interpreta datos e gráficos de contido económico relacionados cos tipos de xuro, inflación e desemprego. 		X	X				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB5.2.1. Describe as causas do desemprego e valora as súas principais repercusións económicas e sociais. 	X	X		X			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB5.2.2. Analiza os datos de desemprego en España e as políticas contra o desemprego. 			X	X			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB5.2.3. Investiga e recoñece vieiros e tendencias de emprego. 			X		X		

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

CONCRECIÓN DE CADA ESTÁNDAR CAS COMPETENCIA CLAVE CURSO: ECONOMÍA 4º ESO							
	CCL	CMCCT	CD	CSC	CAA	CSIEE	CCEC
BLOQUE 6: ECONOMÍA INTERNACIONAL							
▪ ECB6.1.1. Valora o grao de interconexión das economías de todos os países do mundo e aplica a perspectiva global para emitir xuízos críticos.				X	X		
▪ ECB6.1.2. Explica as razóns que xustifican o intercambio económico entre países e que inflúen nel.	X			X			
▪ ECB6.1.3. Analiza e presenta acontecementos económicos contemporáneos no contexto da globalización e o comercio internacional.			X	X	X		
▪ ECB6.1.4. Recoñece e enumera vantaxes e inconvenientes do proceso de integración económica e monetaria da Unión Europea.	X		X	X			
▪ ECB6.1.5. Reflexiona sobre os problemas ambientais e a súa relación co impacto económico internacional, e analiza as posibilidades dun desenvolvemento sustentable.				X	X		
Estándares de aprendizaxe avaliados TOTAL: 45	14	23	20	23	17	3	-
Relación coas competencias claves %	30%	51%	44%	51%	38%	7%	

A materia de Economía xoga un papel relevante para que os alumnos alcancen os obxectivos da etapa e adquiren as distintas competencias clave, a través da materia de Economía desenvólvense todas elas, especialmente a competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía, a competencias sociais e cívicas, competencia dixital, dada a vinculación dos contidos da materia de Economía.

O desenvolvemento das competencias lingüística, aprender a aprender (CAA) e a competencia sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE) presentan unha dimensión instrumental. Para unha adquisición eficaz das competencias e a súa integración efectiva no currículo, deseñáronse actividades de aprendizaxe integradas que lle permitan ao alumnado avanzar cara aos resultados de aprendizaxe de máis dunha competencia ao mesmo tempo. Para isto, aproveitaranse as posibilidades que ofrecen as metodoloxías de proxectos

- Comunicación lingüística (CCL 30%): Nesta materia pónese de manifesto esta competencia para que o alumno coñeza e utilice correctamente diferentes termos relacionados coa área da economía, entre outros, para explicitar a diferenza entre economía normativa e positiva, distinguir entre as diferentes formas societarias, explicar a importancia do aforro e o control do gasto nunha economía persoal e comprender o contido e significado dos diferentes soportes documentais bancarios. Tamén se utilizará para que poida expresar de forma razoada os efectos da desigualdade da renda e os instrumentos xeralmente

PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA CURSO 2018-2019

utilizados para a súa redistribución, para explicar e recoñecer as causas da inflación, desemprego e valorar o proceso de integración na Unión Europea.

- Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCCT- 51%): Gran parte dos acontecementos económicos son abordados mediante a realización de cálculos, gráficos e expresións algebraicas. En concreto, utilizarase esta competencia matemática para analizar gráficamente, entre outras cuestión, o custo de oportunidade, coñecer as distintas formas de financiamento das empresas, elaborar orzamentos personalizados e utilizar instrumentos gráficos para a súa representación, coñecer cuantitativa e gráficamente os ingresos e gastos do Estado, valorar os datos e gráficos relacionados con diferentes magnitudes como os tipos de interese, a inflación e o desemprego. Tamén as competencias básicas en ciencia e tecnoloxía van desenvolver desde esta disciplina, xa que será imprescindible a utilización destes coñecementos para concienciarse da necesidade de alcanzar un desenvolvemento sustentable e da realización de actividades económicas que respecten o medio ambiente e fagan unha utilización racional dos recursos naturais dispoñibles.
- Competencia dixital (CD -44%): O desenvolvemento desta competencia implica o uso creativo, crítico e seguro das TIC, de tal forma que permite adquirir habilidades e actitudes necesarias para ser competente nunha contorna dixital. Esta materia vai axudar á consecución desta competencia por canto a maior parte da información que se utiliza no ámbito económico obtense de páxinas web e outras fontes da internet. O alumno utilizará programas informáticos para a elaboración de gráficas e análises de datos económicos, elaboración de orzamentos e plans financeiros individualizados e tamén na elaboración e presentación de traballos, tanto persoais como grupales.
- Competencias sociais e cívicas (CSC- 51%): Estas competencias implican a habilidade e capacidade para utilizar os coñecementos e actitudes sobre a sociedade e para interpretar fenómenos e problemas sociais en contextos cada vez máis diversificados. A competencia social relaciónase co benestar persoal e colectivo que desenvolve actitudes e valores como a integridade e a honestidade. O coñecemento dos efectos sociais e ambientais das empresas, o funcionamento básico dos impostos, a relevancia social do aforro e o investimento, o coñecemento dos efectos da desigualdade da renda e os instrumentos de redistribución da mesma, as causas do desemprego e as súas principais repercusións económicas permitirán aos alumnos alcanzar as destrezas, actitudes e valores implícitos nesta competencia. A competencia cívica baséase no coñecemento crítico dos conceptos de democracia, xustiza, igualdade, cidadanía e dereitos civís, todos eles necesarios para comprender e entender as experiencias colectivas e a organización e funcionamento do pasado e presente das sociedades e en particular da organización económica das mesmas. Nun mundo globalizado, onde o fenómeno migratorio é tan importante, será necesario desenvolver un espírito aberto, positivo e solidario respecto doutras culturas, que cada vez máis, vanse incorporando á nosa.
- Aprender a aprender (CAA 38%): Esta competencia é imprescindible para a aprendizaxe permanente e caracterízase pola habilidade para iniciar, organizar e persistir na aprendizaxe. En economía o mundo que estudamos é moi

PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA CURSO 2018-2019

cambiante, polo que os alumnos deberán ser capaces de asimilar novos coñecementos e situacións, que só desenvolvendo esta competencia, poderán adquirir. As destrezas e actitudes que a integran evidéncianse na capacidade para tomar conciencia dos principios básicos a aplicar nas relacións económicas, coñecer as obrigacións fiscais da empresa segundo o seu sector de actividade e os seus distintos cambios ao longo do tempo, comprender as necesidades de planificación financeira ao longo da vida, recoñecer e comprender a necesidade de ler os documentos bancarios que se presenten, investigar os ámbitos de oportunidades de emprego, determinar o impacto social da desigual redistribución da renda ou para valorar o impacto da globalización na calidade de vida das persoas e o medioambiente.

- Sentido de iniciativa y espíritu emprendedor (7%): Implica a capacidade de transformar as ideas en actos, permitindo o aproveitamento de novas oportunidades que inclúen a conciencia dos valores éticos relacionados. Nesta materia desenvolveranse as capacidades integradas nesta competencia a través dos seguintes contidos: as decisións básicas da economía; o coñecemento das relacións entre as economías domésticas e as empresas; a empresa e o empresario; as distintas formas xurídicas das empresas; o risco e a necesidade de diversificación; a capacidade para recoñecer oportunidades existentes en actividades comerciais e profesionais; a habilidade de negociación nas distintas operacións mercantís e financeiras, disposición para valorar distintas opcións para combater o desemprego, a inflación e outros problemas económicos e sociais. Esta competencia poténciase especialmente nesta materia, posto que inclúe a capacidade de comprensión das liñas xerais que rexen o funcionamento económico das sociedades, a organización e os procesos empresariais, así como a postura ética das organizacións.

2.2. Concreción dos obxetivos para o curso.

O Decreto 86/2015, do 25 de xuño, polo que se establece o currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia define os obxectivos como os referentes relativos aos logros que o alumnado debe alcanzar ao rematar o proceso educativo, como resultado das experiencias de ensino e aprendizaxe intencionalmente planificadas para tal fin.

A educación secundaria obrigatoria contribuirá a desenvolver nos alumnos e nas alumnas as capacidades que lles permitan:

- a) Asumir responsablemente os seus deberes, coñecer e exercer os seus dereitos no respecto ás demais persoas, practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e os grupos, exercitarse no diálogo, afianzando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes, como valores comúns dunha sociedade plural, e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.
- b) Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo, como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
- c) Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar a discriminación das persoas por razón de sexo ou por calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social. Rexeitar os estereotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres, así como calquera manifestación de violencia contra a muller.

PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA CURSO 2018-2019

- d) Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como rexeitar a violencia, os prexuízos de calquera tipo e os comportamentos sexistas, e resolver pacificamente os conflitos
- e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información, para adquirir novos coñecementos con sentido crítico. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.
- f) Concibir o coñecemento científico como un saber integrado, que se estrutura en materias, así como coñecer e aplicar os métodos para identificar os problemas en diversos campos do coñecemento e da experiencia.
- g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.
- h) Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua galega e na lingua castelá, textos e mensaxes complexas, e iniciarse no coñecemento, na lectura e no estudo da literatura.
- i) Comprender e expresarse nunha ou máis linguas estranxeiras de maneira apropiada.
- l) Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e da historia propias e das outras persoas, así como o patrimonio artístico e cultural. Coñecer mulleres e homes que realizaran achegas importantes á cultura e á sociedade galega, ou a outras culturas do mundo.
- m) Coñecer e aceptar o funcionamento do propio corpo e o das outras persoas, respectar as diferenzas, afianzar os hábitos de coidado e saúde corporais, e incorporar a educación física e a práctica do deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social.
Coñecer e valorar a dimensión humana da sexualidade en toda a súa diversidade. Valorar criticamente os hábitos sociais relacionados coa saúde, o consumo, o coidado dos seres vivos e o medio ambiente, contribuíndo á súa conservación e á súa mellora.
- n) Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.
- ñ) Coñecer e valorar os aspectos básicos do patrimonio lingüístico, cultural, histórico e artístico de Galicia, participar na súa conservación e na súa mellora, e respectar a diversidade lingüística e cultural como dereito dos pobos e das persoas, desenvolvendo actitudes de interese e respecto cara ao exercicio deste dereito.
- o) Coñecer e valorar a importancia do uso da lingua galega como elemento fundamental para o mantemento da identidade de Galicia, e como medio de relación interpersonal e expresión de riqueza cultural nun contexto plurilingüe, que permite a comunicación con outras linguas, en especial coas pertencentes á comunidade lusófona

Destes obxectivos establecidos con carácter xeral para a Educación secundaria obrigatoria polo Decreto, a materia de Economía en 4ª ESO desenvolverá os 11 seguintes:

- a) Asumir responsablemente os seus deberes, coñecer e exercer os seus dereitos no respecto ás demais persoas, practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e os grupos, exercitarse no diálogo, afianzando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes, como valores comúns dunha sociedade plural, e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.
- b) Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo, como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
- c) Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar a discriminación das persoas por razón de sexo ou por calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social. Rexeitar os estereotipos que

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

supoñan discriminación entre homes e mulleres, así como calquera manifestación de violencia contra a muller.

d) Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como rexeitar a violencia, os prexuízos de calquera tipo e os comportamentos sexistas, e resolver pacificamente os conflitos

e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información, para adquirir novos coñecementos con sentido crítico. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.

f) Concibir o coñecemento científico como un saber integrado, que se estrutura en materias, así como coñecer e aplicar os métodos para identificar os problemas en diversos campos do coñecemento e da experiencia.

g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.

h) Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua galega e na lingua castelá, textos e mensaxes complexas, e iniciarse no coñecemento, na lectura e no estudo da literatura.

m) Coñecer e aceptar o funcionamento do propio corpo e o das outras persoas, respectar as diferenzas, afianzar os hábitos de coidado e saúde corporais, e incorporar a educación física e a práctica do deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social.

Coñecer e valorar a dimensión humana da sexualidade en toda a súa diversidade. Valorar criticamente os hábitos sociais relacionados coa saúde, o consumo, o coidado dos seres vivos e o medio ambiente, contribuíndo á súa conservación e á súa mellora.

n) Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.

ñ) Coñecer e valorar os aspectos básicos do patrimonio lingüístico, cultural, histórico e artístico de Galicia, participar na súa conservación e na súa mellora, e respectar a diversidade lingüística e cultural como dereito dos pobos e das persoas, desenvolvendo actitudes de interese e respecto cara ao exercicio deste dereito.

o) Coñecer e valorar a importancia do uso da lingua galega como elemento fundamental para o mantemento da identidade de Galicia, e como medio de relación interpersonal e expresión de riqueza cultural nun contexto plurilingüe, que permite a comunicación con outras linguas, en especial coas pertencentes á comunidade lusófona

2.3. Concreción para cada estándar de aprendizaxe avaliados:

a. Temporalización

	UNIDADES			Temporalización	
	Unid.	Bloque B1	Contido	Mes	Sesiós
			BLOQUE 1: IDEAS ECONÓMICAS BÁSICAS		
1ª Eval	1	B1.1	▪ Economía como ciencia: actividade económica e sociedade.	Sept/Out	9
		B1.2	▪ Principios na toma de decisións económicas.		
		B1.3	▪ Escaseza, elección e asignación de recursos. Custo de oportunidade		
		B1.4	▪ O método na economía: modelos económicos.		

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

Unid.	Bloque	Contido	Mes	Sesi3ns	
2	B1.5.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fronteira de posibilidades de producci3n 	Out	9	
	B1.6	<ul style="list-style-type: none"> ▪ As relaci3ns econ3micas b3sicas e a s3a representaci3n 			
BLOQUE 2: ECONOMÍA E EMPRESA					
3	B2		Out/Nov	9	
	B2.1	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A empresa e o/a empresario/a. 			
	B2.2	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Elementos, funci3ns e obxectivos da empresa. 			
	B2.3 B2.4	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Clases de empresas. ▪ Formas xurídicas da empresa.a 			
	B2.5	<ul style="list-style-type: none"> ▪ . Proceso produtivo e factores produtivos. 			
4	B2.6	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sectores da actividade econ3mica. 	Nov/Dec	10	
	B2.7	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fontes de financiamento das empresas. Novas formas de financiamento. 			
	B2.8	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ingresos e custos da empresa: clasificaci3n. 			
	B2.9 B2.10.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Resultados da empresa. ▪ Obrigas fiscais das empresas 			
BLOQUE 3: ECONOMÍA PERSONAL					
2ª Eval	B3		Xan.	9	
	5	B3.1.			<ul style="list-style-type: none"> ▪ Orzamento persoal. Control de ingresos e gastos.
		B3.2.			<ul style="list-style-type: none"> ▪ Xesti3n do orzamento. Obxectivos e prioridades
		B3.3.			<ul style="list-style-type: none"> ▪ Planificaci3n econ3mico-financeira: necesidades econ3micas nas etapas da vida
		B3.4.			<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aforro e endebedamento. Os plans de pensi3ns.
		B3.5.			<ul style="list-style-type: none"> ▪ Risco e diversificaci3n.
	6	B3.6.			<ul style="list-style-type: none"> ▪ O diñeiro.
B3.7.		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Contratos financeiros: contas e tarxetas de d3bito e cr3dito. 			

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

		B3.8.	Relacións no mercado financeiro información e negociación		
2ª Eval	7	B3.9.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Implicacións dos contratos financeiros. Dereitos e responsabilidades dos/das consumidores/as no mercado financeiro 	Feb.	5
		B3.10	O seguro como medio para a cobertura de riscos. Tipoloxía de seguros.		
	Unid.	Bloque B4	BLOQUE 4: ECONOMÍA E INGRESOS E GASTOS DO ESTADO	Mes	Sesións
	8	B4.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Orzamentos públicos: ingresos e gastos do Estado. 	Marz.	10
B4.2.		<ul style="list-style-type: none"> ▪ A débeda pública e o déficit público 			
B4.3.		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Desigualdades económicas e distribución da renda 			
3ª Eval	Unid.	Bloque B5	Contido	Mes	Sesións
			BLOQUE 5: ECONOMÍA E TIPOS DE XURO, INFLACIÓN E DESEMPREGO		
	9	B5.1	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tipos de xuro. 	Marz/Abr	9
		B5.2.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Inflación. 		
		B5.3.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Consecuencias dos cambios nos tipos de xuro e inflación. 		
	10	B5.4.	Desemprego: clasificación e consecuencias.	Abr	9
		B5.5.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Causas do desemprego e políticas contra o desemprego. O desemprego en Galicia. 		
		B5.6	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Perspectivas da ocupación 		
	Unid.	Bloque B6	Contido	Mes	Sesións
			BLOQUE 6: ECONOMÍA INTERNACIONAL		
11	B6.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Globalización económica. 	Maio/Xuñ	11	
12	B6.2.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Comercio internacional. 			
	B6.3.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Integración económica e monetaria europea. 			
11	B6.4.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Economía e ambiente: sustentabilidade 			

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

CONCRECIÓN DE CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE												
	UNIDADES DIDÁCTICAS											
	1ª Avaliación				2ª Avaliación				3ª Avali a			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
BLOQUE 1. IDEAS ECONÓMICAS BÁSICAS												
<ul style="list-style-type: none"> ECB1.1.1. Recoñece a escaseza de recursos e a necesidade de elixir e tomar decisións como as claves dos problemas básicos de calquera economía, e comprende que todas as eleccións supoñen renunciar a outras alternativas e que todas as decisións teñen consecuencias. 	X											
<ul style="list-style-type: none"> ECB1.1.2. Distingue formas de analizar e resolver problemas económicos, e identifica as súas vantaxes, os seus inconvenientes e as súas limitacións. 	X	X										
<ul style="list-style-type: none"> ECB1.2.1. Comprende e utiliza correctamente termos da área da economía. 	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
<ul style="list-style-type: none"> ECB1.2.2. Diferencia entre economía positiva e economía normativa. 	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
<ul style="list-style-type: none"> ECB1.2.3. Representa e analiza graficamente o custo de oportunidade mediante a fronteira de posibilidades de produción. 		X										
<ul style="list-style-type: none"> ECB1.3.1. Representa as relacións que se establecen entre as economías domésticas e as empresas. 		X										
<ul style="list-style-type: none"> ECB1.3.2. Aplica razoamentos básicos para interpretar problemas económicos provenientes das relacións económicas do seu contorno. 		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
BLOQUE 2. ECONOMÍA E EMPRESA												
<ul style="list-style-type: none"> ECB2.1.1. Distingue as formas xurídicas das empresas e relacións coas esixencias de capital para a súa constitución e coas responsabilidades legais para cada tipo. 			X									
<ul style="list-style-type: none"> ECB2.1.2. Identifica e valora as formas xurídicas de empresas máis apropiadas en cada caso, en función das características concretas, aplicando o razoamento sobre clasificación das empresas. 			X									
<ul style="list-style-type: none"> ECB2.1.3. Distingue os tipos de empresas e de empresarios/as que actúan no seu ámbito, así como a forma de interactuar co seu contorno máis próximo e os efectos sociais e ambientais, positivos e negativos, que se observan. 			X									
<ul style="list-style-type: none"> ECB2.2.1. Analiza os tipos de factores produtivos e as relacións entre 			X									

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

produtividade, eficiencia e tecnoloxía.													
CONCRECIÓN DE CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE													
	UNIDADES DIDÁCTICAS												
	1ª Avaliación				2ª Avaliación				3ª Avali a				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
BLOQUE 2. ECONOMÍA E EMPRESA													
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB2.2.2. Identifica os sectores económicos, así como os seus retos e as súas oportunidades. 			X										
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB2.3.1. Explica as posibilidades de financiamento das empresas e diferenza o financiamento externo e o interno, a curto e a longo prazo, así como o custo de cada unha e as implicacións na marcha da empresa. 				X									
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB2.4.2. Distingue os ingresos e os custos dunha empresa, calcula o seu beneficio ou a súa perda, aplicando razoamentos matemáticos, e interpreta os resultados. 				X									
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB2.5.1. Identifica as obrigas fiscais das empresas segundo a súa forma xurídica e as actividades, e sinala o funcionamento básico dos impostos e as principais diferenzas entre eles. 				X									
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB2.5.2. Valora a achega que para a riqueza nacional supón a carga impositiva que soportan as empresas. 				X									
BLOQUE 3 ECONOMÍA PERSONAL													
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB3.1.1. Elabora un orzamento ou plan financeiro persoal, identificando os ingresos e os gastos integrantes, e realiza o seu seguimento. 					X								
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB3.1.2. Utiliza ferramentas informáticas na preparación e desenvolvemento dun orzamento ou plan financeiro personalizado. 					X								
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB3.1.3 Manexa gráficos de análise que permiten comparar unha realidade personalizada coas previsións establecidas. 					X								
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB3.2.1. Comprende as necesidades de planificación e do manexo de asuntos financeiros ao longo da vida. Esa planificación vincúlase á previsión realizada en cada etapa, de acordo coas decisións tomadas e a marcha da actividade económica nacional. 					X								
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB3.3.1. Recoñece e explica a relevancia do aforro e do control do gasto. 					X								
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB3.3.2. Analiza as vantaxes e inconvenientes do endebedamento, 					X								

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

valorando o risco e seleccionando a decisión máis axeitada para cada momento.													
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB3.4.1. Comprende os termos fundamentais e describe o funcionamento das contas na operativa bancaria. 						X							
CONCRECIÓN DE CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE													
	UNIDADES DIDÁCTICAS												
	1ª Avaluación				2ª Avaluación				3ª Avaluación				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
BLOQUE 3 ECONOMÍA PERSONAL													
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB3.4.2. Valora e comproba a necesidade de interpretar as cláusulas dos contratos bancarios para coñecer os dereitos e as obrigas que se derivan delas, así como a importancia de operar en condicións de seguridade cando se empregan procedementos telemáticos. 						X							
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB3.4.3. Recoñece a capacidade de negociación coas entidades financeiras e analiza os procedementos de reclamación ante estas. 						X							
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB3.4.4. Identifica e explica as modalidades de tarxetas bancarias, así como os elementos e os procedementos que garanten a seguridade na súa operativa. 						X							
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB3.5.1. Identifica, describe e clasifica os tipos de seguros segundo os riscos ou as situacións adversas nas etapas da vida. 							X						
BLOQUE 4: ECONOMÍA E INGRESOS E GASTOS DO ESTADO													
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB4.1.1. Identifica as vías de onde proceden os ingresos do Estado, así como as principais áreas dos gastos do Estado, e comenta as súas relacións. 								X					
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB4.1.2. Analiza e interpreta datos e gráficos de contido económico relacionados cos ingresos e os gastos do Estado. 								X					
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB4.1.3. Distingue nos ciclos económicos o comportamento dos ingresos e dos gastos públicos, así como os efectos que se poden producir ao longo do tempo. 								X					
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB4.1.4. Describe o contido dos orzamentos públicos e argumenta a necesidade de prever os ingresos e os gastos, e controlar a súa execución. 								X					
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB4.2.1. Comprende e expresa as diferenzas entre os conceptos de débeda pública e déficit público, así como a relación que se produce entre eles. 								X					
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB4.3.1. Coñece e describe os efectos da desigualdade da renda e os 								X					

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

instrumentos de redistribución desta.												
▪ ECB4.3.2. Interpreta gráficos representativos da distribución da renda								X				

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

CONCRECIÓN DE CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE												
	UNIDADES DIDÁCTICAS											
	1ª Avaluación				2ª Avaluación				3ª Aval.			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
BLOQUE 5: ECONOMÍA E TIPOS DE XURO, INFLACIÓN E DESMPREGO												
▪ ECB5.1.1. Describe as causas da inflación e valora as súas principais repercusións económicas e sociais.										X		
▪ ECB5.1.2. Explica o funcionamento dos tipos de interese e as consecuencias da súa variación para a marcha da economía.										X		
▪ ECB5.1.3. Valora e interpreta datos e gráficos de contido económico relacionados cos tipos de xuro, inflación e desemprego.										X		
▪ ECB5.2.1. Describe as causas do desemprego e valora as súas principais repercusións económicas e sociais.											X	
▪ ECB5.2.2. Analiza os datos de desemprego en España e as políticas contra o desemprego.											X	
▪ ECB5.2.3. Investiga e recoñece vieiros e tendencias de emprego.											X	
BLOQUE 6. ECONOMÍA INTERNACIONAL												
▪ ECB6.1.1. Valora o grao de interconexión das economías de todos os países do mundo e aplica a perspectiva global para emitir xuízos críticos.												X
▪ ECB6.1.2. Explica as razóns que xustifican o intercambio económico entre países e que inflúen nel.												X
▪ ECB6.1.3. Analiza e presenta acontecementos económicos contemporáneos no contexto da globalización e o comercio internacional.												X
▪ ECB6.1.4. Recoñece e enumera vantaxes e inconvenientes do proceso de integración económica e monetaria da Unión Europea.												X
▪ ECB6.1.5. Reflexiona sobre os problemas ambientais e a súa relación co impacto económico internacional, e analiza as posibilidades dun desenvolvemento sustentable.												X

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

b. Grao mínimo de consecución para superar a materia

Os criterios de avaliación son o referente específico para avaliar a aprendizaxe do alumnado.

Describen aquilo que se quere valorar e que o alumnado debe lograr, tanto en coñecementos coma en competencias, e responden ao que se pretende conseguir en cada disciplina.

Os criterios de avaliación distribuíronse nos 6 bloques que conforman o novo currículo oficial de 4º de ESO da LOMCE, na materia de Economía, a través do seguinte cadro:

Criterios de avaliación
Bloque 1. Ideas económicas básicas
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Explicar a economía como ciencia social e valorar o impacto permanente das decisións económicas na vida das persoas.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Identificar a terminoloxía económica básica e o uso dos modelos económicos, e familiarizarse con eles.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Tomar conciencia dos principios da economía para aplicar nas relacións económicas básicas cos condicionantes de recursos e as necesidades
Bloque 2. Economía e empresa
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Describir os tipos de empresas e as formas xurídicas das empresas, e relacionar con cada unha coas súas esixencias de capital e as responsabilidades legais dos/das propietarios/as e xestores/as, así como as interrelacións das empresas no seu contorno inmediato.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Analizar as características principais do proceso produtivo
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Identificar as fontes de financiamento das empresas.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Determinar, para un caso sinxelo, a estrutura de ingresos e custos dunha empresa, calculando o seu beneficio.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5. Diferenciar os impostos que afectan as empresas e a importancia do cumprimento das obrigas fiscais.
Bloque 3. Economía persoal
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Realizar un orzamento persoal distinguindo entre os tipos de ingresos e gastos, e controlar o seu grao de cumprimento e as posibles necesidades de adaptación.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2. Decidir con racionalidade ante as alternativas económicas da vida persoal, e relacionalas co benestar propio e social.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.3. Expresar unha actitude positiva cara ao aforro, e empregar o aforro como medio para alcanzar diversos obxectivos.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4. Recoñecer o funcionamento básico do diñeiro e diferenciar os tipos de contas bancarias e de tarxetas emitidas como medios de pagamento, e valorar a oportunidade do seu uso con garantías e responsabilidade
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.5. Coñecer o concepto de seguro e a súa finalidade.
Bloque 4. Economía e ingresos e gastos do Estado
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Recoñecer e analizar a procedencia das principais fontes de ingresos e gastos do Estado, e interpretar gráficos onde se amose esa distribución.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. Diferenciar e explicar os conceptos de débeda pública e déficit público.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3. Determinar o impacto para a sociedade da desigualdade da renda e estudar as ferramentas de redistribución da renda.
Bloque 5. Economía e tipos de xuro, inflación e desemprego
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. Diferenciar as magnitudes de tipos de xuro, inflación e desemprego, analizar as relacións entre elas e interpretar datos e gráficos vinculados con esas magnitudes.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.2. Valorar opcións de políticas macroeconómicas para facer fronte ao desemprego
Bloque 6. Economía internacional
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B6.1. Valorar o impacto da globalización económica, do comercio internacional e dos procesos de integración económica na calidade de vida das persoas e no ambiente.

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

Os estándares de aprendizaxe básicos desta área se corresponden co grao mínimo de consecución para superar a materia. Debe ser entendido como unha situación de aprendizaxe precisa e explícita o que o alumnado debe saber e saber-facer e que será considerada a como unha aprendizaxe imprescindible sen o cal o alumnado podería ter graves dificultades para continuar o proceso de ensino aprendizaxe na nosa materia

Estándares de aprendizaxe avaliados	Grado mínimo	Procedementos e instrumentos de Avaliación			Competencias craves
		PE	PA		
		Proba escrita u oral	Revisión tarefas	Traballo individual o cooperativo	
Bloque 1. Ideas económicas básicas					
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB1.1.1. Recoñece a escaseza de recursos e a necesidade de elixir e tomar decisións como as claves dos problemas básicos de calquera economía, e comprende que todas as eleccións supoñen renunciar a outras alternativas e que todas as decisións teñen consecuencias. 	100%Recoñece a escaseza de recursos e a necesidade de elixir e tomar decisión e comprende que todas as eleccións supoñen renunciar a outras alternativas e que todas as decisión teñen consecuencias as decisións teñen consecuencias.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB1.1.2. Distingue formas de analizar e resolver problemas económicos, e identifica as súas vantaxes, os seus inconvenientes e as súas limitacións. 	100%Diferencia entre os principais sistemas económicos	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CD
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB1.2.1. Comprende e utiliza correctamente termos da área da economía. 	100% os principais termos da área da economía	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB1.2.2. Diferencia entre economía positiva e economía normativa. 	100%Diferencia entre economía positiva e economía normativa	X		X	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CSC

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB1.2.3. Representa e analiza graficamente o custo de oportunidade mediante a fronteira de posibilidades de produción. 	100%Representa e analiza graficamente o custo de oportunidade mediante a fronteira de posibilidades de produción	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB1.3.1. Representa as relacións que se establecen entre as economías domésticas e as empresas. 	100%Representa as relacións que se establecen entre as economías domésticas e as empresas.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB1.3.2. Aplica razoamentos básicos para interpretar problemas económicos provenientes das relacións económicas do seu contorno. 	50% Aplica razoamentos básicos para interpretar problemas económicos provenientes das relacións económicas do seu contorno	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSC
Bloque 2. Economía e empresa					
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB2.1.1. Distingue as formas xurídicas das empresas e relaciónaas coas esixencias de capital para a súa constitución e coas responsabilidades legais para cada tipo. 	100%Distingue as formas xurídicas das empresas e reconece as suas principais características	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB2.1.2. Identifica e valora as formas xurídicas de empresas máis apropiadas en cada caso, en función das características concretas, aplicando o razoamento sobre clasificación das empresas. 	100% Identifica e valora as formas xurídicas de empresas máis apropiadas en cada caso, en función das características concretas, aplicando o razoamento sobre clasificación das empresas	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CD
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB2.1.3. Distingue os tipos de empresas e de empresarios/as que actúan no seu ámbito, así como a forma de interactuar co seu contorno máis próximo e os efectos sociais e ambientais, positivos e negativos, que se observan. 	100%Distingue os tipos de empresas e os efectos sociais e ambientais, positivos e negativos, que se observan.	X		X	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB2.2.1. Analiza os tipos de factores produtivos e as relacións entre produtividade, eficiencia e tecnoloxía. 	100%Analiza os tipos de factores produtivos e as relacións entre produtividade, eficiencia e tecnoloxía.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB2.2.2. Identifica os sectores económicos, así como os seus retos e as súas oportunidades. 	100%Identifica os sectores económicos, así como os seus retos e as súas oportunidades.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CSC

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB2.3.1. Explica as posibilidades de financiamento das empresas e diferencia o financiamento externo e o interno, a curto e a longo prazo, así como o custo de cada unha e as implicacións na marcha da empresa. 	100%Explica as posibilidades de financiamento das empresas, diferencia os tipos de financiamento, e o custo de cada unha.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB2.4.2. Distingue os ingresos e os custos dunha empresa, calcula o seu beneficio ou a súa perda, aplicando razoamentos matemáticos, e interpreta os resultados. 	100%Distingue os ingresos e os custos dunha empresa, calcula o seu beneficio ou a súa perda, aplicando razoamentos matemáticos, e interpreta os resultados.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB2.5.1. Identifica as obrigas fiscais das empresas segundo a súa forma xurídica e as actividades, e sinala o funcionamento básico dos impostos e as principais diferenzas entre eles. 	100%Identifica as obrigas fiscais das empresas e sinala o funcionamento básico dos impostos e as principais diferenzas entre eles.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB2.5.2. Valora a achega que para a riqueza nacional supón a carga impositiva que soportan as empresas. 	50% Valora a achega que para a riqueza nacional supón a carga impositiva que soportan as empresas.	X		X	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bloque 3. Economía persoal 					
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB3.1.1. Elabora un orzamento ou plan financeiro persoal, identificando os ingresos e os gastos integrantes, e realiza o seu seguimento. 	50% Elabora un orzamento ou plan financeiro persoal, identificando os ingresos e os gastos		X	X	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CD ▪ CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB3.1.2. Utiliza ferramentas informáticas na preparación e desenvolvemento dun orzamento ou plan financeiro personalizado. 	50% Utiliza ferramentas informáticas na preparación e desenvolvemento dun orzamento ou plan financeiro personalizado.		X	X	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CD ▪ CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB3.1.3 Manexa gráficos de análise que permiten comparar unha realidade personalizada coas previsións establecidas. 	50% Manexa gráficos de análise que permiten comparar unha realidade personalizada coas previsións establecidas		X	X	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CD ▪ CMCCT

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB3.2.1. Comprende as necesidades de planificación e do manexo de asuntos financeiros ao longo da vida. Esa planificación vincúlase á previsión realizada en cada etapa, de acordo coas decisións tomadas e a marcha da actividade económica nacional. 	50% Comprende as necesidades de planificación e do manexo de asuntos financeiros ao longo da vida.		X	X	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB3.3.1. Recoñece e explica a relevancia do aforro e do control do gasto. 	100% Recoñece e explica a relevancia do aforro e do control do gasto	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB3.3.2. Analiza as vantaxes e inconvenientes do endebedamento, valorando o risco e seleccionando a decisión máis axeitada para cada momento. 	50% Analiza as vantaxes e inconvenientes do endebedamento, valorando o risco e seleccionando a decisión máis axeitada para cada momento		X	X	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB3.4.1. Comprende os termos fundamentais e describe o funcionamento das contas na operativa bancaria. 	100% Comprende os termos fundamentais e describe o funcionamento das contas na operativa bancaria	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB3.4.2. Valora e comproba a necesidade de interpretar as cláusulas dos contratos bancarios para coñecer os dereitos e as obrigas que se derivan delas, así como a importancia de operar en condicións de seguridade cando se empregan procedementos telemáticos. 	100% Valora e comproba a necesidade de interpretar as cláusulas dos contratos bancarios para coñecer os dereitos e as obrigas que se derivan delas, así como a importancia de operar en condicións de seguridade cando se empregan procedementos telemáticos	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CD
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB3.4.3. Recoñece a capacidade de negociación coas entidades financeiras e analiza os procedementos de reclamación ante estas. 	50% Recoñece a capacidade de negociación coas entidades financeiras e analiza os procedementos de reclamación ante estas	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CD

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

<ul style="list-style-type: none"> ECB3.4.4. Identifica e explica as modalidades de tarxetas bancarias, así como os elementos e os procedementos que garanten a seguridade na súa operativa. 	100%Identifica e explica as modalidades de tarxetas bancarias, así como os elementos e os procedementos que garanten a seguridade na súa operativa	X	X		<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> ECB3.5.1. Identifica, describe e clasifica os tipos de seguros segundo os riscos ou as situacións adversas nas etapas da vida. 	50%Identifica as vías de onde proceden os ingresos do Estado, así como as principais áreas dos gastos do Estado, e comenta as súas relacións	X	X		<ul style="list-style-type: none"> CAA CCL CMCCT
Estandares de aprendizaxe avaliáveis	Grado	Procedementos e instrumentos de Avaliación			Competencias craves
	mínimo	PE	PA		
		Proba escrita u oral	Revisión tarefas	Traballo individual o cooperativo	
BLOQUE 4: Economía e ingresos e gastos do Estado					
<ul style="list-style-type: none"> ECB4.1.1. Identifica as vías de onde proceden os ingresos do Estado, así como as principais áreas dos gastos do Estado, e comenta as súas relacións. 	100%Identifica as vías de onde proceden os ingresos do Estado, así como as principais áreas dos gastos do Estado, e comenta as súas relacións	X	X		<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CSC
<ul style="list-style-type: none"> ECB4.1.2. Analiza e interpreta datos e gráficos de contido económico relacionados cos ingresos e os gastos do Estado. 	100%Analiza e interpreta datos e gráficos de contido económico o relacionados cos ingresos e os gastos do Estado.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> CD CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> ECB4.1.3. Distingue nos ciclos económicos o comportamento dos ingresos e dos gastos públicos, así como os efectos que se poden producir ao longo do tempo. 	100%Distingue nos ciclos económicos o comportamento dos ingresos e dos gastos públicos, así como os efectos que se poden producir ao longo do tempo	X	X		<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CSC

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB4.1.4. Describe o contido dos orzamentos públicos e argumenta a necesidade de prever os ingresos e os gastos, e controlar a súa execución. 	100%Describe o contido dos orzamentos públicos e razona a necesidade de prever os ingresos e os gastos, e controlar a súa execución.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB4.2.1. Comprende e expresa as diferenzas entre os conceptos de débeda pública e déficit público, así como a relación que se produce entre eles. 	100%Entiende e manifesta as diferenzas entre os conceptos de débeda pública e déficit, así como a relación que se produce entre eles	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB4.3.1. Coñece e describe os efectos da desigualdade da renda e os instrumentos de redistribución desta. 	100% Coñece e describe os efectos da desigualdade da renda e os instrumentos de redistribución desta	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CMCCT ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB4.3.2. Interpreta gráficos representativos da distribución da renda 	50%Comenta gráficos representativos da distribución da renda	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CD ▪ CMCCT
BLOQUE 5: Economía e tipos de xuro, inflación e desemprego					
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB5.1.1. Describe as causas da inflación e valora as súas principais repercusións económicas e sociais. 	100%Explica as causas da inflación e evalúa as súas repercusións económicas e sociais	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB5.1.2. Explica o funcionamento dos tipos de interese e as consecuencias da súa variación para a marcha da economía. 	100% Explica o funcionamento dos tipos de interese e as consecuencias da súa variación para a marcha da economía	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CMCCT ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB5.1.3. Valora e interpreta datos e gráficos de contido económico relacionados cos tipos de xuro, inflación e desemprego. 	100%Evalúa e analiza datos e gráficos de contido económico relacionados cos tipos de xuro, inflación e desemprego	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CMCCT

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB5.2.1. Describe as causas do desemprego e valora as súas principais repercusións económicas e sociais. 	100% Coñece as causas do desemprego e analiza as súas repercusións económicas e sociais	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CMCCT ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB5.2.2. Analiza os datos de desemprego en España e as políticas contra o desemprego. 	50% Analiza os datos de desemprego en España e as políticas contra o desemprego	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB5.2.3. Investiga e recoñece vieiros e tendencias de emprego. 	50% Investiga e recoñece vieiros e tendencias de emprego.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CD

Estandares de aprendizaxe avaliados	Grado mínimo	Procedementos e instrumentos de Avaliación			Competencias craves
		PE	PA		
		Proba escrita u oral	Revisión tarefas	Traballo individual- o cooperativo	
Bloque 6: Economía Internacional					
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB6.1.1. Valora o grao de interconexión das economías de todos os países do mundo e aplica a perspectiva global para emitir xuízos críticos. 	50% Valor a o grao de interconexión das economías de todos os países do mundo e aplica a perspectiva global para emitir xuízos críticos.		X	X	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB6.1.2. Explica as razóns que xustifican o intercambio económico entre países e que inflúen nel. 	100% Explica as razóns que xustifican o intercambio económico entre países e que inflúen nel		X	X	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB6.1.3. Analiza e presenta acontecementos económicos contemporáneos no contexto da 	50% Analiza e presenta acontecementos económicos		X	X	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CD

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

globalización e o comercio internacional.	contemporáneos no contexto da globalización e o comercio internacional.				<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB6.1.4. Recoñece e enumera vantaxes e inconvenientes do proceso de integración económica e monetaria da Unión Europea. 	100% Recoñece e enumera vantaxes e inconvenientes do proceso de integración económica e monetaria da Unión Europea	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB6.1.5. Reflexiona sobre os problemas ambientais e a súa relación co impacto económico internacional, e analiza as posibilidades dun desenvolvemento sustentable. 	50% Reflexiona sobre os problemas ambientais e a súa relación co impacto económico internacional, e analiza as posibilidades dun desenvolvemento sustentable.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CSC

PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA CURSO 2018-2019

Os estándares de aprendizaxe básicos desta materia son os que figuran na táboa cun grao mínimo de consecución do 100%, tendo carácter de imprescindibles para a adquisición do nivel competencial que a materia ten atribuído. Devanditos estándares serán avaliados seguindo os procedementos correspondentes aos mesmos, sinalados na táboa, cos respectivos instrumentos de avaliación.

Os restantes estándares de aprendizaxe atribuíselles un grao de consecución do 50%, como os anteriores serán avaliados cos procedementos e instrumentos correspondentes, non serán decisivos para acadar unha cualificación positiva.

c. Procedimientos e instrumentos de avaliación

Para a avaliación dos estándares de aprendizaxe comprende a utilización de procedementos e instrumentos de avaliación diversos. Nos *procedementos de avaliación* recollemos os métodos que fan posible contrastar o grao de aprendizaxe da materia tendo en conta os diferentes elementos que constitúen o currículo. Os instrumentos de avaliación constitúen o soporte físico que se emprega para recoller a información sobre as aprendizaxes. No curso 4º de ESO utilizaráanse os seguintes:

Procedimientos	Instrumentos
Análise de produción dos alumnos (PA)	-Resolución de exercicios e prácticas realizadas na clase e fora da clase recollidos na libreta de clase. -Realización de traballos individuais ou en grupo
Pruebas específicas(PE)	-Probas escritas de diferentes tipos. -Probas orais

Análise de produción dos alumnos:

- Revisión de tarefas:

Realización e corrección dos exercicios feitos na clase ou a casa, e as técnicas de traballo desenvolvidas, a información quedará reflexada na libreta do profesor/a. Valoración a través escala de observación.

- Informes e monografías:

Presentación escrita de tarefas específicas: traballos individuais ou corporativos nos que se tendrá en conta a expresión escrita, a capacidade de razoamento e a presentación, e o seu axuste ás normas establecidas para a elaboración de cada traballo (o profesor facilitará un guión), a súa creatividade. Se valorarán de 0 a 10,.

Probas específicas

Escritas: realización, como mínimo, de dúas por avaliación. A proba ou probas consisten en unha serie de cuestións relativas aos distintos estándares de aprendizaxes sinalados no apartado 2.3 punto b) da programación. A proba será valorada de 0 a 10.

En cada proba específica indícase ao alumnado a valoración correspondente a cada pregunta

PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA CURSO 2018-2019

O profesor/a terá a disposición do alumnado os criterios de corrección correspondentes a cada instrumento de avaliación.

2.4. Concrecións metodolóxicas que require a materia.

O tratamento metodolóxico da materia débese axustar ao nivel competencial inicial do alumnado, partindo cando cumpra de aprendizaxes máis simples, respectando ritmos e estilos de aprendizaxe que teñan en conta a atención á diversidade. Pártese do nivel de desenvolvemento do alumno, nos seus distintos aspectos, para construír, a partir de aí, outras aprendizaxes que favorezan e melloren este nivel de desenvolvemento.

A adopción das competencias craves como finalidades formativas da etapa leva a un modelo de aprendizaxe activo.

Polo tanto sendo conscientes de que os alumnos que forman o grupo de clase, xeralmente, ten diferentes motivacións, capacidades, ambiente social, etc, unido ao feito de que como docentes temos como meta a formación integral do alumno, formándoo en todas as súas capacidades, non soamente as cognitivas supón para o profesor/profesora a necesidade de atender esas diferenzas, por iso utilizaranse ao longo do curso diversos modelos metodolóxicos:

Modelo expositivo: presentando o tema estruturado lóxicamente para transmitir os coñecementos ao alumno e permitir que o alumno comprenda e sistematice os coñecementos especificativos da unidade didáctica

Colaborativo: fomentando a participación dos alumnos durante a presentación do tema, na maior medida posible

Análise de casos ou exercicios prácticos co obxectivo de fixar os conceptos e interpretar noticias económicas (uso fundamental de periódicos, Internet, aula virtual)

Os alumnos realizarán exercicios na aula e tamén na casa.

Realizaranse ademais debates, tarefas diversas.

O profesor/profesora propoñerá ao longo das distintas avaliacións diversos traballo que versarán sobre os diversas materias dadas, sobre na actividades económicas galegas; sobre a evolución da crise económica e a súa incidencia especialmente en Galicia, se ben os temas poderán variar en función da realidade económica que se impoña ao longo do curso. Os traballos, xa sexan individuais ou corporativos, deberán expoñerse polos alumnos na aula. Promoveranse actividades próximas aos intereses dos alumnos, realización dunha choiva de ideas para fomentar a participación, a creatividade e o traballo en equipo, faranse debates en grupos e individuais.

Estas metodoloxías favorecerán o traballo individual unhas veces e outras o traballo en grupo, traballo corporativo, o pensamento autónomo, crítico e rigoroso, así como o uso de técnicas e hábitos de investigación. A metodoloxía didáctica neste etapa será nomeadamente activa e participativa

Sendo fundamental para os alumnos o uso das tecnoloxías da información e comunicación para búsqueda de información, así como o uso do periódico.

Empregaremos a aula virtual: para facer exercicios, poñer vídeos, apuntamentos, etc.

2.5. Materias e recursos que se vaian a utilizar.

- A profesora para impartir esta asignatura utilizará basicamente, entre outros, os manuais de texto:
 - Economía 4º ESO. Editorial S.M.
 - Economía 4º ESO. Editorial Mc Graw Hill
 - Economía 4º ESO. Editorial. Saber Facer. Santillana
 - Economía 4º ESO. Editorial. Edelvives
- Prensa: xerall y específica (Expansión, Cinco Días, El Economista etc)
- Videos didácticos dispoñibles en plataformas educativas ás que ten acceso o centro.
- Recursos do Departamento na Aula virtual.

PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA CURSO 2018-2019

- Presentacións en Power Point
- Curso Finanzas
- Páxinas web: www.econolandia.es
www.eumed.net
www.ecobachillerato.com, etc
- Revista mensual “Emprendedores”.

2.6. Criterios sobre a avaliación, cualificación e promoción do alumnado.

Convocatoria ordinaria.

A materia estará dividida en tres partes, correspondentes a cada unha das avaliacións do curso. Para aprobar a asignatura necesítase obter avaliación positiva (cinco ou superior sobre 10) en cada unha das tres partes.

A nota final da Convocatoria Ordinaria será resultado da media das tres avaliacións do curso, sempre e cando resulten aprobadas, redondeando cara o enteiro superior a partir de 0,5 e situándose no enteiro natural cando á décima se sitúe por baixo de 0,5.

A nota de cada avaliación será de aplicar a cualificación correspondente a cada estándar de aprendizaxe, a través dos distintos instrumentos asignados a cada un dos procedementos utilizados para a devandita avaliación. Devanditos estándares así como os procedementos e instrumentos utilizados para avalialos aparecen reflectidos no apartado 2.3. Concreción para cada estándar de aprendizaxe avaliable.

A nota de cada avaliación estará formada, nun 60% pola cualificación mediante as probas específicas e nun 40% pola produción dos alumnos.

A nota de cada Avaliación en Economía obterase sumando a nota obtida polo alumno en cada un dos seguintes apartados:

1. Probas específicas:

Nota media dos exames que se fagan e onde se poñerán de manifesto o dominio dos contidos mínimos, a organización e expresión de ideas de forma coherente, así como a utilización dos coñecementos para a resolución dos casos prácticos plantexados.

2. Producción do alumno

Nota de traballo en clase, das tarefas, dos exercicios para facer na clase, na casa, traballos individuais ou corporativos. Á hora de facer os traballos e exercicios é imprescindible o cumprimento dos seguintes apartados:

- Coidado do material escolar, orde e limpeza reflectidos no caderno, realización e corrección dos exercicios e actividades realizadas.

Non se permitirán medios fraudulentos (chuletas, teléfono móbil, auriculares ou en calquera outro tipo de soporte) nos exames, exercicios, traballos e probas. No caso de coñecer tales feitos procederase de acordo co disposto no NOF.

Os traballos propostos durante o curso terán que ser entregados nas datas sinaladas. Os que sexan entregados máis tarde non serán recollidos, polo que serán calificados cun cero.

Recuperación e exame final

Os alumnos que non aproben unha avaliación ou trimestre terán que realizar as probas de recuperación que o profesor estableza, para dar por superadas éstas o alumno terá que obter una cualificación igual o superior a 5 puntos sobre 10.

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

:

- Probas específicas
- Exame escrito, se a parte suspensa é a correspondente as probas específicas escritas, de acordo coa valoración sinalada no apartado 2.3 Concreción para cada estándar de aprendizaxe avaliable Punto c relativo a probas específicas.

- Producción alumnos

Revisión de tarefas:

- Na parte correspondente a realización de exercicios na clase e na casa o alumno recuperará presentando a libreta con todo o feito na avaliación, na data sinalada. Valoración a través escala de observación..

Traballos

- Facendo o traballo o traballos que sinale o profesor. Valoración de 0 a 10. .

En xuño a nota final en Economía será a resultante da media aritmética das notas obtidas nas avaliacións o no seu caso nas recuperacións. Para facer a correspondente media aritmética a cualificación mínima de cada avaliación o recuperación será dun 5 sobre 10. A materia considerarase superada cando dita media sexa 5 ou superior sobre 10

Convocatoria Extraordinario

O alumno que en xuño non supere os estándares básicos, terá que superar unha proba escrita no mes de setembro. A proba confeccionarase propoñendo exercicios, contidos dos devanditos estándares impartidos ao longo. Na proba darase prioridade a aquelas cuestións que permitan valorar a adquisición das competencias craves.

A materia quedará superada ou aprobada se o alumno obtén unha cualificación de 5 sobre 10 ou superior.

2.7. Indicadores de logro para avaliar o proceso de ensino e a práctica docente.

Como establece o decreto 86/2015, do 25 de xuño do currículo de Galicia nos artigos 21.3 (ESO) e 33.4 (BAC) o profesorado avaliará súa propia práctica docente, establecendo **indicadores de logro** nas programacións didácticas. O Departamento de Economía estableceu os seguintes indicadores de logro.

A valoración de cada unha das cuestións suscitadas realízase nunha escala de 1 a 4, marcando con X a casilla correspondente, tendo en conta que:

1. Significa: moi mal, moi pouco, xuízo moi negativo
2. Significa: regular, pouco, xuízo máis ben negativo
3. Significa: suficiente, contento, xuízo máis ben positivo
4. Significa: moi ben, moi contento, xuízo moi positivo

I. SOBRE ASPECTOS XERAIS		1	2	3	4
Valora a influencia que han ter na túa práctica docente os seguintes aspectos					
1	O número de alumnos dos grupos aos que deches clase				
2	A heteroxeneidade do alumnado				
3	O interese do alumnado pola materia				
4	A cantidade de actividades extraescolares feitas polos grupos aos que se lles deu clase				
5	O comportamento dos grupos aos que se lle deu clase				
6	O plan de Atención á Diversidade do Centro				
7	A hora de desenvolver as clases, tiven en conta as características dos alumnos				

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

8	No desenvolvemento das clases, impliquei aos alumnos				
9	Levei a termo a programación prefixada				
10	Informe a cada grupo de alumnos dos elementos esenciais da programación da materia				
11	Perdín tempo nas clases por falta de previsión ou planificación por miña parte				

II. SOBRE RELACIÓNS PROFESOR-ALUMNOS		1	2	3	4
12	Fun respetuosa e dialogante con todos e cada un de meus alumnos				
13	Tiven en conta os seus intereses e as súas necesidades				
14	Promovin entre eles boas relacións de traballo				
15	Propicie o traballo en grupo na clase				
16	Preocupeime de “formar” e non só de “informar”				
17	Preocupeime por su crecemento intelectual, humán, afectivo i ético				
18	Fomentei entre meus alumnos a capacidade de análise e síntese				
19	Promovin entre os meus alumnos a participación e colaboración				
20	Promovin entre os meus alumnos a crítica constructiva e reflexiva				
21	Fomentei entre os meus alumnos o razonamento lóxico				
22	Fomentei entre os meus alumnos a comunicación oral e escrita				
23	Promovin entre os meus alumnos a educación en valores				

Intei entre os meus alumnos promover:

		1	2	3	4
24	Actitude de autenticidade, honradez				
25	Actitude de participación				
26	Disciplina, responsabilidade				
27	Sinceridade				
28	Tolerancia, respecto hacia os demais e á natureza, solidaridade				
29	Capacidade crítica				
30	Compañerismo				
31	Traballo en equipo				
32	Gusto polo traballo ben feito				

III. SOBRE ASPECTOS FORMATIVOS		1	2	3	4
33	Estou o corrente dos últimos avances científicos en relación coas materias que imparto				
34	Levo a cabo con asiduidade actividades de formación				
35	Preocupéime por coñecer a realidade nacional e internacional que poida repercutir nas miñas materias				
36	Preocupéime por la innovación educativa				

IV. SOBRE ASPECTOS METODOLÓXICOS		1	2	3	4
38	Preparei as clases con tempo suficiente				
39	Utilizei a metodoloxía posta na programación				

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

40	Facilitei os meus alumnos que “ aprendan a aprender”				
41	Utilicei diferentes metodoloxías, según a materia, o momento e as necesidades de todos os meus alumnos”				
42	Axudei ós meus alumnos a facer resumes i esquemas dos temas da materia				
43	Introducin cambios metodolóxicos en función dos resultados obtidos polos alumnos				

V. SOBRE A UTILIZACIÓN DE MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS		1	2	3	4
44	Aportei as clases materias complementarios e actualizados				
45	Utilicei materiais variados na clase: artigos de prensa, revistas, cómics, videos, etc				
46	Utilicei habitualmente as tecnoloxías da información e da comunicación(TIC) nas miñas clases				

VI. SOBRE MIÑA ACTIVIDADE AVALIADORA		1	2	3	4
47	Din a coñecer ós meus alumnos os criterios de avaliación ó inicio do curso				
48	Informei a meus alumnos, ao inicio do curso, sobre a forma de levar a término o proceso avaliador				
49	Realicei a avaliación da acordo a ditos criterios.				
50	Para poñer a cualificación tiven en conta os criterios de cualificación fixados na programación				
51	Os procedementos e instrumentos de avaliación que utilicei foron axeitados ao alumnado a quen van dirixidos.				
52	Informei a meus alumnos dos resultados da avaliación				
53	Estou ó corrente das derradeiras normativas sobre avaliación				
54	Eu autoavaliome con frecuencia aínda que non me lo exixan				
55	Procurei que as sesións de avaliación non foran “ un canto de notas”				

2.8. Organización das actividades de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes.

Non procede en 4º eso

2.9. Organización dos procedementos que lle permitan ao alumnado acreditar os coñecementos necesarios en determinadas materias.

Non é de aplicación

2.10. Deseño da avaliación inicial e medidas individuais ou colectivas que se poidan adoptar como consecuencia dos seus resultados.

Farase unha proba obxectiva a inicio de curso para avaliar os coñecementos previos da materia por parte dos alumnos. Probablemente sexan escasos xa que non hai ningunha materia específica de economía, pois non se oferta neste instituto a materia Educación Financeira, e o que poidan saber ó respecto virá dado polo seu seguimento da actualidade ó traveso das novas da TV, dos xornais, ... e mesmo o que teñan aprendido en materias como historia, xeografía e outras.

PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA CURSO 2018-2019

Un exemplo de proba podería ser a que figura no anexo I

2.11. Atención a diversidade.

Sendo conscentes de que os alumnos que forman o grupo clase son distintos nas súas motivacións, capacidades, ambiente social, etc., unido ao feito de que como docentes temos como meta a formación integral do alumno, formándoo en todas as súas capacidades, non soamente nas cognitivas, o profesor/a deberá atender esas diferenzas. Por iso, seguiranse as seguintes pautas:

- Emprego de metodoloxías didácticas diversas, como recurso que se pode introducir nas formas de enfocar ou presentar determinados contidos ou actividades como consecuencia dos distintos graos de coñecementos previos detectados nos alumnos.
- Proposta de actividades diferenciadas e variadas, que se adaptarán ás motivacións, intereses e necesidades que presenten os alumnos. Tratándose de alumnos que manifesten algunha dificultade para traballar determinados contidos, axustaranse o grao de complexidade da actividade e os requerimentos da tarefa, ás súas posibilidades, ademais de ter plantexadas actividades de reforzo para estas situacións.
- Materiais didácticos diversos. O emprego de materiais curriculares e recursos didácticos variados permitirá unha mellor adaptación aos diferentes tipos de capacidades, intereses e motivacións dos alumnos. Tamén se poderán secuenciar os recursos materiais segundo o grado de dificultade, utiizando en cada caso aqueles que resposten mellor ás necesidades concretas de cada alumno.
- Agrupamentos flexibles e ritmos distintos. Na medida en que se promova o traballo en equipo, farase máis doado a interacción entre os alumnos. Ademais, ao subdividir o grupo de alumnos en grupos homoxéneos, resultará máis sinxelo axeitar a axuda pedagóxica ás súas necesidades específicas.

2.12. Concreción dos elementos transversais.

1. Educación cívica. As competencias sociais e cívicas son na práctica competencias do Departamento Economía, a materia contribúe nun 51 á adquisición da competencia social e cívica, a formación de cidadáns responsables, conscientes dos seus dereitos e das súas obrigas (impostos, medioambiente, organizacións económicas, desenvolvemento sostenible, etc).
2. Compresión de lectura, a expresión oral e escrita son elementos presentes en todos os cursos (traballo escrito, exposicións, uso da prensa...).
3. Traballo con tecnoloxías da información e da comunicación. de xeito habitual traballamos a busca e selección de información a través de Internet para cumprimentar información, busca de datos, realización de traballos, etc. Os alumnos deben ser capaces de realizar a búsqueda de información a través das novas tecnoloxías para transformarlal en coñecemento.
4. Animar ao emprendemento é un elemento transversal especialmente significativo
5. O desenvolvemento sustentable e o medio son elementos que están presentes na materia de economía (enerxías alternativas...).

2.13. Actividades complementarias e extraescolares.

- Proporase que o alumnado faga unha ou dúas visitas, preferentemente no primeiro e segundo trimestres, a empresas do contorno, unha delas a **Fábrica PSA de Vigo** es una planta de fabricación de vehículos perteneciente al grupo francés PSA Peugeot-Citroën, co obxectivo global de que os/as alumnos/as tomen contacto coa realidade

PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA CURSO 2018-2019

económica e as actividades productivas e comerciais da súa zona xeográfica, e que lles sirva de nexo de unión cos aprendizaxes realizados na área. I . Valoración de 0 a 10 cos criterios de cualificación mencionados para os traballos, tendo en conta a ficha que figura no Anexo II.

- Visita á Axencia Tributaria ou charla por parte dun funcionario da Axencia Tributaria para ós alumnos que cursan esta asignatura co obxectivo de tratar de conciencialos sobre a súa responsabilidade cidadana. A charla ten como finalidade a Educación Cívico-Tributaria, que tal como indica a Axencia Tributaria na súa páxina web:

http://www.agenciatributaria.es/AEAT.educacion/InformacionEducacion_es_ES.html :

“ *ten* como obxectivo primordial transmitir valores y actitudes favorables á responsabilidade fiscal e contrarias as conductas defraudadoras. A Educación Cívico-Tributaria ten que tratarse como un tema de responsabilidade cidadana que se traduce en asumir as obrigas tributarias, primeiro porque o manda a ley e, despois, porque se trata dun deber cívico”. A data aínda están por fixar

A avaliación desta actividades farase a través de cuestionarios, como o que figura no Anexo III

- Curso do Programa de Educación Financeira impartido por profesionais da banca (As datas aínda están por fixar)

2.14.Mecanismos de revisión, avaliación e modificacións das programacións didácticas en relación cos resultados académicos e procesos de mellora.

O departamento de Economía estableceu unha serie de pautas para a avaliación e seguimento da súa programación:

A avaliación da programación require de instrumentos que permitan recoller información sobre o grado de posta en práctica da mesma, o motivo polo cal pudiera surdir algunha desviación, consecución de obxectivos, interese e participación do alumnado, melloras que se poidan introducir, etc. para poder modificala, de tal xeito que se chegue a optimizar o máximo posible.

Para avaliar a programación:

O departamento de Economía, ao remate de cada avaliación fará un seguemento dos obxectivos marcados, analizando en que medida se cumpriron e, para iso, analizaranse os diversos aspectos que figuran no Anexo IV e adaptaranse os mecanismos correctores no caso de non acadar os obxectivos parciais.

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

2.15. ANEXOS

ANEXO I

I.E.S "VALLE INCLÁN"	FECHA:	
CUESTIONARIO INICIAL : ECONOMÍA		
CURSO: 4º ESO		
NOMBRE:		Nº:

CUESTIONARIO INICIAL

- 1) ¿Qué crees que estudia la economía? Pon un ejemplo.
- 2) ¿Con qué crees que se satisfacen las necesidades?
- 3) ¿Qué ocurre si dispones de 10 € y quieres comprarte un producto que vale 6€ y otro que vale 7 €, ¿qué tendrás que hacer'?
- 4) ¿Quiénes elaboran los productos que utilizamos? Pon ejemplos.
- 5) ¿Qué es la inflación? (puedes explicarlo con un ejemplo)
- 6) ¿Qué es el dinero?¿Para qué sirve?
- 7) ¿Qué es el interés?
- 8º ¿Qué es el Euribor?
- 9) Sabes que hace el Banco de España?
- 10) **Las empresas tienen como función esencial en una economía:**
 - o Enriquecer a los dueños de las empresas.
 - o Buscar oportunidades para intentar eliminar a la competencia.
 - o Crear bienes y servicios que satisfagan las necesidades humanas.
- 11) **La función de los bancos en la economía es:**
 - a. Conseguir el dinero de los ahorradores.
 - b. Conseguir el dinero de los ahorradores y producir bienes.
 - c. Canalizar el ahorro para las unidades económicas deficitarias de fondos financieros.
- 12). **Un directivo de una empresa:**
 - a. Debe dedicarse a coordinar los elementos materiales y personales con los que cuenta para lograr los objetivos encomendados.
 - b. Es una persona que coloca la dirección en un puesto de responsabilidad.
 - c. Todas las respuestas anteriores son correctas.
- 13) Lees el periódico:
 - a) Con frecuencia
 - b) Nunca
 - c) Leo por encima

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

**ANEXO II
FICHA DE TRABAJO VISITA A EMPRESA**

NOMBRE:	Fecha:
Curso e grupo:	Nº clase:

DATOS GENERALES DE LA EMPRESA

NOMBRE:	
DIRECCIÓN	
POBLACIÓN	
TELÉFONO Y FAX	
E-MAIL	
WEB	

CLASIFICACIÓN DE LA EMPRESA

Forma jurídica	Individual	
	Colectiva	SA
		SRL
		S.Colectiva
		S. Comanditaria
		S. Cooperativa
	S. Laboral	
Según propiedad del capital	Públicas	
	Privadas	
	Mixtas	
Según tamaño	Microempresa	
	Empresa pequeña	
	Empresa mediana	
	Empresa grande	
Según sector actividad	Primario	
	Secundario	
	Terciario	

DATOS COMERCIALES SOBRE LA EMPRESA

OFERTA	Qué vende?	
	Creer que debería ofrecer otros productos?	
DEMANDA	Quen son os seus clientes?	
	Creer que debería ampliar o seu segmento de mercado?	
VENTAJA DA EMPRESA FRONTE Á COMPETENCIA	Que fai diferentes aos seus produtos?	
	Por que crees que se elixen os seus produtos?	
A TÚA OPINIÓN	Coñecías a empresa?	
	Como a coñeciste?	
	Se non a coñecías, que crees que debería facer a empresa para darse máis a coñecer?	

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

CONSULTA EN INTERNET.

Busca todos os datos que non obtiveses na visita para poder así cubrir toda a ficha.

COMENTA A VISITA

Fai un resumo do que che aportou a visita e da a túa opinión sobre a mesma.

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

ANEXO III

CUESTIONARIO CHARLA AGENCIA TRIBUTARIA

¿Quién crees que compra los libros, las revistas y los CD's que hay en las bibliotecas?

- a. Los organismos públicos que las gestionan.
- b. Los libros que hay en ellas son los excedentes que las librerías no han conseguido vender.
- c. Los llevan personas que tienen muchos en su casa.

¿Es gratis ir al médico en todos los países?

1. Sí, porque todas las personas somos iguales y tenemos derecho a la sanidad.
2. No, sólo en aquellos en los que las administraciones públicas, mediante el dinero recaudado, pagan la construcción de hospitales y centros de salud y el sueldo del personal sanitario.

¿Qué servicios públicos atienden emergencias?

1. Bomberos, Guardia Civil, Policía y Protección Civil.
2. Bomberos y Protección Civil.
3. Policía y bomberos.

Cuando las personas se jubilan, reciben un dinero mensual. ¿Cuál es el nombre de este dinero?

1. Seguridad social.
2. Pensión de jubilación
3. Sueldo

¿Es gratis ir al médico en todos los países?

1. Sí, porque todas las personas somos iguales y tenemos derecho a la sanidad.
2. No, sólo en aquellos en los que las administraciones públicas, mediante el dinero recaudado, pagan la construcción de hospitales y centros de salud y el sueldo del personal sanitario.

¿Qué servicios públicos atienden emergencias?

1. Bomberos, Guardia Civil, Policía y Protección Civil.
2. Bomberos y Protección Civil.
3. Policía y bomberos.

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

Si se rompen las vías por las que pasa el tren que te lleva a la ciudad en la que pasas tus vacaciones, ¿quién paga el arreglo?

1. **Tus padres, que tendrán que pagar más por el billete para que arreglen las vías.**
2. **El conductor del tren.**
3. **Las administraciones públicas, a través del dinero recaudado.**

¿Quiénes son las personas que contribuyen con parte de su dinero para pagar los gastos públicos?

1. **Sólo las personas que trabajan.**
2. **Las madres y los padres.**
3. **Todos los ciudadanos**

Cuando un empresario compra a sus proveedores, les paga el IVA y cuando vende a sus clientes, les cobra el IVA. ¿Qué tiene que hacer después el empresario con el IVA que ha cobrado de sus clientes?

1. **Se queda con el IVA que ha cobrado a sus clientes porque es parte de su beneficio.**
2. **Tiene que ingresar en la Agencia Tributaria la cantidad que resulta de restar al IVA que ha cobrado a sus clientes el IVA que ha pagado a sus proveedores.**
3. **Le devuelve el IVA a los clientes y se lo pide a los proveedores.**

¿De qué depende la cantidad de IRPF que paga una persona?

1. **De la renta que ha obtenido durante el año y de su situación personal y familiar.**
2. **De los servicios públicos que ha utilizado.**
3. **De lo que ha consumido durante el año.**

¿Quién se encarga de recaudar la mayoría de los impuestos en España?

1. **El Instituto Nacional de Estadística.**
2. **La Agencia Tributaria.**
3. **El Tribunal de Cuentas.**

¿Qué son los Presupuestos Generales del Estado?

1. **La ley donde figuran las cuentas de lo que el Estado va a gastar y va a ingresar en un año.**
2. **Un documento aprobado por referéndum.**
3. **El programa electoral del partido que gobierna.**

El dinero recaudado en los impuestos sirve para:

1. **Financiar la educación, la sanidad y la protección del medio ambiente.**
2. **Financiar la protección social, la administración de la justicia y el mantenimiento de la seguridad interior y exterior.**
3. **Las dos son correctas**

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

ANEXO IV

I.E.S. VALLE-INCLÁN (Curso Académico 2018/19)
Departamento de Economía : Economía 4ºESO
Valoración da marcha da Programación Didáctica

	Apartados das Programacións Didácticas	4º ESO	DIFICULTADES/ OBSERVACIÓNS	MEDIDAS DE CORRECCIÓN
1	CONSECUCCIÓN DAS COMPETENCIAS BÁSICAS:			
2	VALORACIÓN DOS RESULTADOS: % APROBADOS/% SUSPENSOS			
3	CONTIDOS E DESENVOLVEMENTO DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA PREVISTA: TOTAL/PARCIAL			
4	VALORACIÓN DOS PROCEDEMENTOS/ CRITERIOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN, CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN:			
5	VALORACIÓN DA METODOLOXÍA DIDÁCTICA:			
6	VALORACIÓN DOS MATERIAIS E RECURSOS DA AULA: VALORACIÓN RECURSOS DO CENTRO:			
7	CONSECUCCIÓN MÍNIMOS ESIXIBLES:			
8	MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE APLICADAS:			
9	VALORACIÓN PROGRAMAS DE RECUPERACIÓN PENDENTES: VALORACIÓN PROGRAMA REFORZO:			
10	VALORACIÓN ACTIVD. EXTRAESCOLARES:			
11	ACCIÓNS REFERIDAS Ó PLAN LECTOR:			
12	ACCIÓNS REFERIDAS Ó PLAN TIC:			

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

3- PROGRAMACIÓN 1º BACHARELATO: ECONOMÍA

3.1. Contribución ao desenvolvemento das competencias claves. Concreción que recolle a relación dos estándares de aprendizaxe avaliados que forman parte dos perfis de competencias

O Decreto 86/2015 de xuño, polo que se establece o currículo de Educación Secundaria Obrigatoria e do Bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia, define as competencias como as capacidades para aplicar de xeito integrado os contidos propios de cada ensinanza e etapa educativa, co fin de lograr a realización adecuada de actividades e a resolución eficaz de problemas complexos e expón as seguintes competencias clave :

- Comunicación lingüística (CCL).
- Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCCT).
- Competencia dixital (CD).
- Aprender a aprender (CAA).
- Competencias sociais e cívicas (CSC).
- Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE).
- Conciencia e expresións culturais (CCEC).

CONCRECIÓN DE CADA ESTÁNDAR CAS COMPETENCIA CLAVE CURSO: ECONOMÍA 1º BACHARELATO							
	CCL	CMCCT	CD	CSC	CAA	CSIEE	CCEC
BLOQUE 1. ECONOMÍA E ESCASEZA							
ECB1.1.1. Recoñece a escaseza e a correspondente necesidade de elixir entre decisións alternativas, como problema máis determinante para afrontar en todo sistema económico		X			X		
ECB1.2.1. Analiza as respostas ás preguntas clave sobre a organización dos principais sistemas económicos.		X	X	X			
ECB1.2.2. Relaciona, para a súa interpretación, os cambios máis recentes no escenario económico mundial coas circunstancias técnicas, económicas, sociais e políticas que os explican, a partir de casos concretos de análise.			X	X	X		
ECB1.2.3. Compara sistemas económicos, utilizando exemplos actuais do ámbito internacional			X	X	X		
ECB1.3.1. Distingue as proposicións económicas positivas das proposicións económicas normativas.		X			X		
ECB1.3.2. Interpreta os modelos de representación da realidade económica, e emprega os termos e a metodoloxía apropiados para analizar problemas económicos concretos.	X	X	X				
Estándares de aprendizaxe	CCL	CMCCT	CD	CSC	CAA	CSIEE	CCEC

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

BLOQUE 2 ACTIVIDADE PRODUTIVA							
ECB2.1.1. Expressa unha visión integral do funcionamento do sistema produtivo partindo do estudo da empresa e a súa participación en sectores económicos, así como a súa conexión e interdependencia.	X			X	X		
ECB2.2.1. Relaciona o proceso de división técnica do traballo coa interdependencia económica nun contexto global.		X		X			
ECB2.2.2. Clasifica e define os factores produtivos, e describe as relacións entre produtividade, eficiencia e tecnoloxía.	X	X					
ECB2.3.1. Analiza para explicar as repercusións da actividade das empresas, tanto nun ámbito próximo coma nun ámbito internacional.	X					X	
ECB2.4.1. Distingue e interpreta os obxectivos e as funcións das empresas.					X	X	
ECB2.4.2. Explica a función creadora de utilidade dos bens das empresas	X		X				
ECB2.5.1. Determina e interpreta a eficiencia técnica e económica a partir dos casos formulados.		X	X				
ECB2.6.1. Calcula, clasifica e utiliza diversos tipos de custos, fixos e variables, totais, medios e marxinais, e representa e interpreta gráficos de custos.		X	X				
ECB2.6.2. Calcula, analiza e interpreta os beneficios dunha empresa a partir de supostos de ingresos e custos dun período.		X	X				
ECB2.7.1. Representa e interpreta gráficos de produción total, media e marxinal, partindo de supostos dados		X	X				
BLOQUE 3 . O MERCADO E O SISTEMA DE PREZOS							
ECB3.1.1. Representa graficamente os efectos das variacións das variables no funcionamento dos mercados.		X	X				
Estandares de aprendizaxe	CCL	CMCCT	CD	CSC	CAA	CSIEE	CCEC
ECB3.1.2. Define e expresa matematicamente as variables que determinan a oferta e a demanda.	X	X					
ECB3.1.3. Analiza as elasticidades de demanda e de oferta, interpretando os cambios en prezo e cantidades, así como os seus efectos sobre os ingresos totais.		X	X				
ECB3.2.1. Analiza e compara o funcionamento dos tipos de mercados, e explica as súas diferenzas.	X	X					
ECB3.2.2. Aplica a análise dos tipos de mercados a casos reais identificados a partir da observación do ámbito máis				X	X		

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

inmediato.							
ECB3.2.3. Valora de forma crítica os efectos que se derivan sobre os axentes intervinientes nos diversos mercados.				X			
BLOQUE 4. A MACROECONOMÍA							
ECB4.1.1. Mide, interpreta e expresa as principais magnitudes macroeconómicas como indicadores da situación económica dun país.	X	X	X	X			
ECB4.1.2. Relaciona as principais macromagnitudes e utilízalas para establecer comparacións con carácter global.				X	X		
ECB4.1.3. Analiza de forma crítica os indicadores estudados e valora o seu impacto, os seus efectos e as súas limitacións para medir a calidade de vida.				X			
ECB4.2.1. Utiliza e interpreta a información contida en táboas e gráficos de variables macroeconómicas e a súa evolución no tempo.		X	X				
ECB4.2.2. Considera investigacións e publicacións económicas de referencia como fonte de datos específicos, e reconece os métodos de estudo utilizados por economistas.			X		X		
ECB4.2.3. Opera con variables económicas mediante aplicacións informáticas, análizas e interpretacións, e presenta as súas valoracións de carácter persoal.		X	X				
Estandares de aprendizaxe	CCL	CMCCT	CD	CSC	CAA	CSIEE	CCEC
ECB4.3.1. Examina e interpreta datos e gráficos de contido económico relacionados co mercado de traballo		X	X				
ECB4.3.2. Valora a relación da educación e a formación coas probabilidades de obter un emprego e mellores salarios.				X	X		
ECB4.3.3. Investiga e reconece vieiros de ocupación e tendencias de emprego.			X		X		
ECB4.4.1. Analiza os datos de inflación e de- semplo en España e as alternativas para loitar contra o desemprego e a inflación.			X			X	
BLOQUE 5. ASPECTOS FINANCIEROS DA ECONOMÍA							
ECB5.1.1. Analiza e explica o funcionamento do diñeiro e do sistema financeiro nunha economía.	X	X	X	X			
ECB5.2.1. Reconece as causas da inflación e analiza as súas repercusións económicas e sociais.			X	X			
ECB5.3.1. Valora o papel do sistema financeiro como elemento canalizador do aforro ao investimento, e identifica			X	X	X		

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

os produtos e os mercados que o compoñen.							
ECB5.4.1. Razoza de forma crítica, en contextos reais, sobre as accións de política monetaria e o seu impacto económico e social.		X		X	X		
ECB5.5.1. Identifica os obxectivos e a finalidade do Banco Central Europeo, e razoza sobre o seu papel e o seu funcionamento.		X	X	X			
ECB5.5.2. Describe os efectos das variacións dos tipos de xuro na economía.	X	X					
BLOQUE 6. O CONTEXTO INTERNACIONAL DA ECONOMÍA							
ECB6.1.1. Identifica e describe os fluxos comerciais internacionais.	X	X		X			
ECB6.2.1. Explica o proceso de cooperación e integración económica producido na Unión Europea, e reflexiona para valorar as repercusións e as implicacións para España nun contexto global.	X			X			
Estandares de aprendizaxe	CCL	CMCCT	CD	CSC	CAA	CSIEE	CCEC
ECB6.3.1. Expresa as razóns que xustifican o intercambio económico entre países.	X			X			
ECB6.3.2. Describe as implicacións e os efectos de globalización económica nos países e reflexiona sobre a necesidade da súa regulación e da súa coordinación.		X	X	X	X		
BLOQUE 7. DESEQUILIBRIOS ECONÓMICOS E O PAPEL DO ESTADO NA ECONOMÍA							
ECB7.1.1. Identifica e analiza os factores e as razóns que inflúen no crecemento económico, no desenvolvemento e na redistribución da renda.		X	X	X			
ECB7.1.2. Diferencia os conceptos de crecemento e desenvolvemento	X	X					
ECB7.1.3. Recoñece e explica as consecuencias do crecemento sobre a repartición da riqueza, sobre o ambiente e sobre a calidade de vida.	X			X			
ECB7.1.4. Analiza de forma práctica os modelos de desenvolvemento dos países emerxentes e as oportunidades que teñen os países en vías de desenvolvemento para crecer e progresar.			X	X	X		
ECB7.1.5. Reflexiona sobre os problemas ambientais e a súa relación co impacto económico internacional analizando as posibilidades dun desenvolvemento sustentable.		X		X			
ECB7.1.6. Desenvolve actitudes positivas en relación co ambiente e valora a consideración da protección do ambiente na toma de decisións económicas.				X	X		

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

ECB7.1.7. Identifica os bens ambientais como factor de produción escaso, que proporciona inputs e recolle refugallos e residuos, o que su pón valorar os custos asociados.		X		X			
Estandares de aprendizaxe	CCL	CMCCT	CD	CSC	CAA	CSIEE	CCEC
ECB7.1.8. Recoñece a evolución cíclica da actividade económica, describe as fases, as representa graficamente e considera as súas consecuencias sociais.		X		X			
ECB7.2.1. Distingue e explica as funcións do Estado: fiscais, estabilizadoras, redistributivas, reguladoras e provedoras de bens e servizos públicos.	X	X					
ECB7.2.2. Identifica os principais fallos do mercado, as súas causas e os seus efectos para os axentes que interveñen na economía, e as opcións de actuación por parte do Estado		X	X	X			
ECB7.2.3. Clasifica e describe os elementos integrantes dos orzamentos públicos e argumenta a necesidade de prever os ingresos e os gastos, e controlar a súa execución.		X	X		X		
Estándares de aprendizaxe avaliados TOTAL: 53	16	32	27	28	17	3	0
Relación coas competencias claves %	30%	60%	51%	53%	32%	6%	0%

A achega da materia de Economía ao desenvolvemento das competencias chave é moi salientable. No curso 1º da Bacharelato, a través da materia de Economía se desenvolven as competencias, especialmente a competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía, a competencia dixital e as competencias sociais e cívicas, dada a importancia instrumental das devanditas ciencias en relación con contidos propios da materia de Economía.

A través dos distintos estándares de aprendizaxe que se imparten na materia de Economía desenvolveranse tamén as competencias: aprender a aprender, competencia de comunicación lingüística, sentido de iniciativa e espírito emprendedor. Para unha adquisición eficaz das competencias e a súa integración efectiva no currículo, deseñáronse actividades de aprendizaxe integradas que lle permitan ao alumnado avanzar cara aos resultados de aprendizaxe de máis dunha competencia ao mesmo tempo. Para isto, aproveitaranse as posibilidades que ofrecen as metodoloxías de proxectos.

Competencia en comunicación lingüística.

ECB1.3.2. Interpreta os modelos de representación da realidade económica, e emprega os termos e a metodoloxía apropiados para analizar problemas económicos concretos.

ECB2.1.1. Expresa unha visión integral do funcionamento do sistema produtivo partindo do estudo da empresa e a súa participación en sectores económicos, así como a súa conexión e interdependencia

ECB2.2.2. Clasifica e define os factores produtivos, e describe as relacións entre produtividade, eficiencia e tecnoloxía.

ECB2.3.1. Analiza para explicar as repercusións da actividade das empresas, tanto nun ámbito próximo coma nun ámbito internacional.

ECB2.4.2. Explica a función creadora de utilidade dos bens das empresas.

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

ECB3.1.2. Define e expresa matematicamente as variables que determinan a oferta e a demanda.

ECB3.2.1. Analiza e compara o funcionamento dos tipos de mercados, e explica as súas diferenzas.

ECB4.1.1. Mide, interpreta e expresa as principais magnitudes macroeconómicas como indicadores da situación económica dun país.

ECB5.1.1. Analiza e explica o funcionamento do diñeiro e do sistema financeiro nunha economía.

ECB5.5.2. Describe os efectos das variacións dos tipos de xuro na economía.

ECB6.1.1. Identifica e describe os fluxos comerciais internacionais.

ECB6.2.1. Explica o proceso de cooperación e integración económica producido na Unión Europea, e reflexiona para valorar as repercusións e as implicacións para España nun contexto global.

ECB6.3.1. Expresa as razóns que xustifican o intercambio económico entre países.

ECB7.1.2. Diferencia os conceptos de crecemento e de desenvolvemento.

ECB7.1.3. Recoñece e explica as consecuencias do crecemento sobre a repartición da riqueza, sobre o ambiente e sobre a calidade de vida.

ECB7.2.1. Distingue e explica as funcións do Estado: fiscais, estabilizadoras, redistributivas, reguladoras e provedoras de bens e servizos públicos.

Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.

ECB1.1.1. Recoñece a escaseza e a correspondente necesidade de elixir entre decisións alternativas, como problema máis determinante para afrontar en todo sistema económico.

ECB1.2.1. Analiza as respostas ás preguntas clave sobre a organización dos principais sistemas económicos.

ECB1.3.1. Distingue as proposicións económicas positivas das proposicións económicas normativas.

ECB1.3.2. Interpreta os modelos de representación da realidade económica, e emprega os termos e a metodoloxía apropiados para analizar problemas económicos concretos.

ECB2.2.1. Relaciona o proceso de división técnica do traballo coa interdependencia económica nun contexto global.

ECB2.2.2. Clasifica e define os factores produtivos, e describe as relacións entre produtividade, eficiencia e tecnoloxía.

ECB2.5.1. Determina e interpreta a eficiencia técnica e económica a partir dos casos formulados.

ECB2.6.1. Calcula, clasifica e utiliza diversos tipos de custos, fixos e variables, totais, medios e marxinais, e representa e interpreta gráficos de custos.

ECB2.6.2. Calcula, analiza e interpreta os beneficios dunha empresa a partir de supostos de ingresos e custos dun período.

ECB2.7.1. Representa e interpreta gráficos de produción total, media e marxinal, a partir de supostos dados.

ECB3.1.1. Representa graficamente os efectos das variacións das variables no funcionamento dos mercados.

ECB3.1.2. Define e expresa matematicamente as variables que determinan a oferta e a demanda.

ECB3.1.3. Analiza as elasticidades de demanda e de oferta, interpretando os cambios en prezos e cantidades, así como os seus efectos sobre os ingresos totais.

ECB3.2.1. Analiza e compara o funcionamento dos tipos de mercados, e explica as súas diferenzas.

ECB4.1.1. Mide, interpreta e expresa as principais magnitudes macroeconómicas como indicadores da situación económica dun país.

ECB4.2.1. Utiliza e interpreta a información contida en táboas e gráficos de variables macroeconómicas e a súa evolución no tempo.

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

ECB4.2.3. Opera con variables económicas mediante aplicaciones informáticas, analizaas e intérpretaas, e presenta as súasvaloracións de carácter persoal.

ECB4.3.1. Examina e interpreta datos e gráficos de contido económico relacionados co mercado de traballo.

ECB5.1.1. Analiza e explica o funcionamento do diñeiro e do sistema financeiro nunha economía.

ECB5.4.1. Razona de forma crítica, en contextos reais, sobre as accións de política monetaria e o seu impacto económico e social.

ECB5.5.1. Identifica os obxectivos e a finalidade do Banco Central Europeo, e razona sobre o seu papel e o seu funcionamento.

ECB5.5.2. Describe os efectos das variacións dos tipos de xuro na economía.

ECB6.1.1. Identifica e describe os fluxos comerciais internacionais.

ECB6.3.2. Describe as implicacións e os efectos da globalización económica nos países e reflexiona sobre a necesidade da súa regulación e da súa coordinación.

ECB7.1.1. Identifica e analiza os factores e as variables que inflúen no crecemento económico, no desenvolvemento e na redistribución da renda.

ECB7.1.2. Diferencia os conceptos de crecemento e de desenvolvemento.

ECB7.1.5. Reflexiona sobre os problemas ambientais e a súa relación co impacto económico internacional analizando as posibilidades dun desenvolvemento sustentable.

ECB7.1.7. Identifica os bens ambientais como factor de produción escaso, que proporciona inputs e recolle refugallos e residuos, o que supón valorar os custos asociados.

ECB7.1.8. Recoñece a evolución cíclica da actividade económica, describe as fases, as representa graficamente e considera as súas consecuencias sociais.

ECB7.2.1. Distingue e explica as funcións do Estado: fiscais, estabilizadoras, redistributivas, reguladoras e provedoras de bens e servizos públicos.

ECB7.2.2. Identifica os principais fallos do mercado, as súas causas e os seus efectos para os axentes que interveñen na economía, e as opcións de actuación por parte do Estado.

ECB7.2.3. Clasifica e describe os elementos integrantes dos orzamentos públicos e argumenta a necesidade de prever os ingresos e os gastos, e controlar a súa execución.

Competencia dixital.

ECB1.2.1. Analiza as respostas ás preguntas clave sobre a organización dos principais sistemas económicos.

ECB1.2.2. Relaciona, para a súa interpretación, os cambios máis recentes no escenario económico mundial coas circunstanciastécnicas, económicas, sociais e políticas que os explican, a partir de casos concretos de análise.

ECB1.2.3. Compara sistemas económicos, utilizando exemplos actuais do ámbito internacional.

ECB1.3.2. Interpreta os modelos de representación da realidade económica, e emprega os termos e a metodoloxía apropiados para analizar problemas económicos concretos.

ECB2.4.2. Explica a función creadora de utilidade dos bens das empresas.

ECB2.5.1. Determina e interpreta a eficiencia técnica e económica a partir dos casos formulados.

ECB2.6.1. Calcula, clasifica e utiliza diversos tipos de custos, fixos e variables, totais, medios e marxinais, e representa e interpreta gráficos de custos.

ECB2.6.2. Calcula, analiza e interpreta os beneficios dunha empresa a partir de supostos de ingresos e custos dun período.

ECB2.7.1. Representa e interpreta gráficos de produción total, media e marxinal, a partir de supostos dados.

ECB3.1.1. Representa graficamente os efectos das variacións das variables no funcionamento dos mercados.

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

ECB3.1.3. Analiza as elasticidades de demanda e de oferta, interpretando os cambios en prezos e cantidades, así como os seus efectos sobre os ingresos totais.

ECB4.1.1. Mide, interpreta e expresa as principais magnitudes macroeconómicas como indicadores da situación económica dun país.

ECB4.2.1. Utiliza e interpreta a información contida en táboas e gráficos de variables macroeconómicas e a súa evolución no tempo.

ECB4.2.2. Considera investigacións e publicacións económicas de referencia como fonte de datos específicos, e reconece os métodos de estudo utilizados por economistas.

ECB4.2.3. Opera con variables económicas mediante aplicacións informáticas, analizaas e interpretaas, e presenta as súas valoracións de carácter persoal.

ECB4.3.1. Examina e interpreta datos e gráficos de contido económico relacionados co mercado de traballo.

ECB4.3.3. Investiga e reconece vieiros de ocupación e tendencias de emprego.

ECB4.4.1. Analiza os datos de inflación e desemprego en España e as alternativas para loitar contra o desemprego e a inflación.

ECB5.1.1. Analiza e explica o funcionamento do diñeiro e do sistema financeiro nunha economía.

ECB5.2.1. Reconece as causas da inflación e valora as súas repercusións económicas e sociais.

ECB5.3.1. Valora o papel do sistema financeiro como elemento canalizador do aforro ao investimento, e identifica os produtos e os mercados que o compoñen.

ECB5.5.1. Identifica os obxectivos e a finalidade do Banco Central Europeo, e razoa sobre o seu papel e o seu funcionamento.

ECB6.3.2. Describe as implicacións e os efectos da globalización económica nos países e reflexiona sobre a necesidade da súa regulación e da súa coordinación.

ECB7.1.1. Identifica e analiza os factores e as variables que inflúen no crecemento económico, no desenvolvemento e na redistribución da renda.

ECB7.1.4. Analiza de forma práctica os modelos de desenvolvemento dos países emerxentes e as oportunidades que teñen os países en vías de desenvolvemento para crecer e progresar.

ECB7.2.2. Identifica os principais fallos do mercado, as súas causas e os seus efectos para os axentes que interveñen na economía, e as opcións de actuación por parte do Estado.

ECB7.2.3. Clasifica e describe os elementos integrantes dos orzamentos públicos e argumenta a necesidade de prever os ingresos e os gastos, e controlar a súa execución

Aprender a aprender.

ECB1.1.1. Reconece a escaseza e a correspondente necesidade de elixir entre decisións alternativas, como problema máis determinante para afrontar en todo sistema económico.

ECB1.2.2. Relaciona, para a súa interpretación, os cambios máis recentes no escenario económico mundial coas circunstancias técnicas, económicas, sociais e políticas que os explican, a partir de casos concretos de análise.

ECB1.2.3. Compara sistemas económicos, utilizando exemplos actuais do ámbito internacional.

ECB1.3.1. Distingue as proposicións económicas positivas das proposicións económicas normativas.

ECB2.1.1. Expressa unha visión integral do funcionamento do sistema produtivo partindo do estudo da empresa e a súa participación en sectores económicos, así como a súa conexión e interdependencia.

ECB2.4.1. Distingue e interpreta os obxectivos e as funcións das empresas.

ECB3.2.2. Aplica a análise dos tipos de mercados a casos reais identificados a partir da observación do ámbito máis inmediato.

PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA CURSO 2018-2019

ECB4.1.2. Relaciona as principais macromagnitudes e utilízalas para establecer comparacións con carácter global.

ECB4.2.2. Considera investigacións e publicacións económicas de referencia como fonte de datos específicos, e reconece os métodos de estudo utilizados por economistas.

ECB4.3.2. Valora a relación da educación e a formación coas probabilidades de obter un emprego e mellores salarios.

ECB4.3.3. Investiga e reconece vieiros de ocupación e tendencias de emprego.

ECB5.3.1. Valora o papel do sistema financeiro como elemento canalizador do aforro ao investimento, e identifica os produtos e os mercados que o compoñen.

ECB5.4.1. Razona de forma crítica, en contextos reais, sobre as accións de política monetaria e o seu impacto económico e social.

ECB6.3.2. Describe as implicacións e os efectos da globalización económica nos países e reflexiona sobre a necesidade da súa regulación e da súa coordinación.

ECB7.1.4. Analiza de forma práctica os modelos de desenvolvemento dos países emerxentes e as oportunidades que teñen os países en vías de desenvolvemento para crecer e progresar.

ECB7.1.6. Desenvolve actitudes positivas en relación co ambiente e valora a consideración da protección do ambiente na toma de decisións económicas.

ECB7.2.3. Clasifica e describe os elementos integrantes dos orzamentos públicos e argumenta a necesidade de prever os ingresos e os gastos, e controlar a súa execución.

Competencias sociais e cívicas.

ECB1.2.1. Analiza as respostas ás preguntas clave sobre a organización dos principais sistemas económicos.

ECB1.2.2. Relaciona, para a súa interpretación, os cambios máis recentes no escenario económico mundial coas circunstancias técnicas, económicas, sociais e políticas que os explican, a partir de casos concretos de análise.

ECB1.2.3. Compara sistemas económicos, utilizando exemplos actuais do ámbito internacional.

ECB2.1.1. Expresa unha visión integral do funcionamento do sistema produtivo partindo do estudo da empresa e a súa participación en sectores económicos, así como a súa conexión e interdependencia.

ECB2.2.1. Relaciona o proceso de división técnica do traballo coa interdependencia económica nun contexto global.

ECB3.2.2. Aplica a análise dos tipos de mercados a casos reais identificados a partir da observación do ámbito máis inmediato.

ECB3.2.3. Valora de forma crítica os efectos que se derivan sobre os axentes intervinientes nos diversos mercados.

ECB4.1.1. Mide, interpreta e expresa as principais magnitudes macroeconómicas como indicadores da situación económica dun país.

ECB4.1.2. Relaciona as principais macromagnitudes e utilízalas para establecer comparacións con carácter global.

ECB4.1.3. Analiza de forma crítica os indicadores estudados e valora o seu impacto, os seus efectos e as súas limitacións para medir a calidade de vida.

ECB4.3.2. Valora a relación da educación e a formación coas probabilidades de obter un emprego e mellores salarios.

ECB5.1.1. Analiza e explica o funcionamento do diñeiro e do sistema financeiro nunha economía.

ECB5.2.1. Reconece as causas da inflación e valora as súas repercusións económicas e sociais.

ECB5.3.1. Valora o papel do sistema financeiro como elemento canalizador do aforro ao investimento, e identifica os produtos e os mercados que o compoñen.

ECB5.4.1. Razona de forma crítica, en contextos reais, sobre as accións de política monetaria e o seu impacto económico e social.

PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA CURSO 2018-2019

ECB5.5.1. Identifica os obxectivos e a finalidade do Banco Central Europeo, e razoa sobre o seu papel e o seu funcionamento

ECB6.1.1. Identifica e describe os fluxos comerciais internacionais.

ECB6.2.1. Explica o proceso de cooperación e integración económica producido na Unión Europea, e reflexiona para valorar as repercusións e as implicacións para España nun contexto global.

ECB6.3.1. Expresa as razóns que xustifican o intercambio económico entre países.

ECB6.3.2. Describe as implicacións e os efectos da globalización económica nos países e reflexiona sobre a necesidade da súa regulación e da súa coordinación.

ECB7.1.1. Identifica e analiza os factores e as variables que inflúen no crecemento económico, no desenvolvemento e na redistribución da renda.

ECB7.1.3. Recoñece e explica as consecuencias do crecemento sobre a repartición da riqueza, sobre o ambiente e sobre a calidade de vida.

ECB7.1.4. Analiza de forma práctica os modelos de desenvolvemento dos países emerxentes e as oportunidades que teñen os países en vías de desenvolvemento para crecer e progresar.

ECB7.1.5. Reflexiona sobre os problemas ambientais e a súa relación co impacto económico internacional analizando as posibilidades dun desenvolvemento sustentable.

ECB7.1.6. Desenvolve actitudes positivas en relación co ambiente e valora a consideración da protección do ambiente na toma de decisións económicas.

ECB7.1.7. Identifica os bens ambientais como factor de produción escaso, que proporciona inputs e recolle refugallos e residuos, o que supón valorar os custos asociados.

ECB7.1.8. Recoñece a evolución cíclica da actividade económica, describe as fases, as representa graficamente e considera as súas consecuencias sociais.

ECB7.2.2. Identifica os principais fallos do mercado, as súas causas e os seus efectos para os axentes que interveñen na economía, e as opcións de actuación por parte do Estado.

Sentido da iniciativa e espírito emprendedor.

ECB2.3.1. Analiza para explicar as repercusións da actividade das empresas, tanto nun ámbito próximo coma nun ámbito internacional.

ECB2.4.1. Distingue e interpreta os obxectivos e as funcións das empresas.

ECB4.4.1. Analiza os datos de inflación e desemprego en España e as alternativas para loitar contra o desemprego e a inflación.

Conciencia e expresións culturais.

Non hai ningún estándar de aprendizaxe relacionado con esta competencia.

3.2. Concreción dos obxetivos para o curso.

O bacharelato contribuirá a desenvolver no alumnado as capacidades que lle permitan:

a) Exercer a cidadanía democrática, desde unha perspectiva global, e adquirir unha conciencia cívica responsable, inspirada polos valores da Constitución española e do Estatuto de autonomía de Galicia, así como polos dereitos humanos, que fomente a corresponsabilidade na construción dunha sociedade xusta e equitativa e favoreza a sustentabilidade.

b) Consolidar unha madurez persoal e social que lle permita actuar de forma responsable e autónoma e desenvolver o seu espírito crítico. Ser quen de pre-ver e resolver pacificamente os conflitos persoais, familiares e sociais.

c) Fomentar a igualdade efectiva de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, analizar e valorar criticamente as desigualdades e discriminacións existentes e, en particular, a violencia contra a muller, e impulsar a igualdade real e a non

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

discriminación das persoas por calquera condición ou circunstancia persoal ou social, con atención especial ás persoas con discapacidade.

- d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
- e) Dominar, tanto na súa expresión oral como na escrita, a lingua galega e a lingua castelá.
- f) Expresarse con fluidez e corrección nunha ou máis linguas estranxeiras.
- g) Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e da comunicación.
- h) Coñecer e valorar criticamente as realidades do mundo contemporáneo, os seus antecedentes históricos e os principais factores da súa evolución. Participar de xeito solidario no desenvolvemento e na mellora do seu contorno social.
- i) Acceder aos coñecementos científicos e tecnolóxicos fundamentais, e dominar as habilidades básicas propias da modalidade elixida.
- l) Comprender os elementos e os procedementos fundamentais da investigación e dos métodos científicos. Coñecer e valorar de forma crítica a contribución da ciencia e da tecnoloxía ao cambio das condicións de vida, así como afianzar a sensibilidade e o respecto cara ao medio ambiente e a ordenación sustentable do territorio, con especial referencia ao territorio galego.
- m) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.
- n) Desenvolver a sensibilidade artística e literaria, así como o criterio estético, como fontes de formación e enriquecemento cultural.
- ñ) Utilizar a educación física e o deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social, e impulsar condutas e hábitos saudables.
- o) Afianzar actitudes de respecto e prevención no ámbito da seguridade viaria.
- p) Valorar, respectar e afianzar o patrimonio material e inmaterial de Galicia, e contribuír á súa conservación e mellora no contexto dun mundo globalizado.

Destes obxectivos establecidos con carácter xeral para o Bacharelato polo Decreto, a materia de Economía desenvolverá os 10 seguintes:

- a)** Exercer a cidadanía democrática, desde unha perspectiva global, e adquirir unha conciencia cívica responsable, inspirada polos valores da Constitución española e do Estatuto de autonomía de Galicia, así como polos dereitos humanos, que fomente a corresponsabilidade na construción dunha sociedade xusta e equitativa e favoreza a sustentabilidade.
- b)** Consolidar unha madurez persoal e social que lle permita actuar de forma responsable e autónoma e desenvolver o seu espírito crítico. Ser quen de prever e resolver pacificamente os conflitos persoais, familiares e sociais.
- c)** Fomentar a igualdade efectiva de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, analizar e valorar criticamente as desigualdades e discriminacións existentes e, en particular, a violencia contra a muller, e impulsar a igualdade real e a non discriminación das persoas por calquera condición ou circunstancia persoal ou social, con atención especial ás persoas con discapacidade.
- d)** Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
- g)** Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e da comunicación.
- h)** Coñecer e valorar criticamente as realidades do mundo contemporáneo, os seus antecedentes históricos e os principais factores da súa evolución. Participar de xeito solidario no desenvolvemento e na mellora do seu contorno social.
- i)** Acceder aos coñecementos científicos e tecnolóxicos fundamentais, e dominar as habilidades básicas propias da modalidade elixida.

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

l) Comprender os elementos e os procedementos fundamentais da investigación e dos métodos científicos. Coñecer e valorar de forma crítica a contribución da ciencia e da tecnoloxía ao cambio das condicións de vida, así como afianzar a sensibilidade e o respecto cara ao medio ambiente e a ordenación sustentable do territorio, con especial referencia ao territorio galego

m) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.

p) Valorar, respectar e afianzar o patrimonio material e inmaterial de Galicia, e contribuír á súa conservación e mellora no contexto dun mundo globalizado

3.3. Concreción para cada estándar de aprendizaxe avaliáveis:

a. Temporalización

Relación de unidades didácticas

**SECUENCIACIÓN E TEMPORALIZACIÓN
1º bacharelato**

		UNIDADES		Temporalización	
Unid	Bloque B1	Contido		Mes	Sesiós
		Bloque 1. Economía e escaseza. A organización da actividade económica			
1ª Eval.	I/2	B1.1.	▪ Escaseza, elección e asignación de recursos. Custo de oportunidade.	Sept/Out	7/6
		B1.2.	▪ Mecanismos de asignación de recursos. ▪ .		
		B1.3.	▪ Análise e comparación dos sistemas económicos		
		B1.4.	▪ Economía como ciencia: actividade económica e sociedade.		
	B1.5	▪ Principios na toma de decisións económicas.			
	B1.6	▪ Modelos económicos. Economía positiva e normativa.			
	B1.7	▪ Información económica: interpretación de datos e gráficos.			
Unid.	Bloque B2	Contido		Mes	Sesiós
		Bloque 2. A actividade produtiva			
3	3	B2.1	▪ Proceso produtivo e factores de produción.	12	Out
		B2.2.	▪ División técnica do traballo, produtividade e interdependencia.		
		B2.3.	▪ Globalización: cambios no sistema produtivo ou na organización da produción.		
		B2.4.	▪ Empresa: obxectivos e funcións.		

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

		B2.5. B2.6.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Eficacia, eficiencia e efectividade. ▪ Eficiencia na produción: eficiencia técnica e económica. 		
		B2.7.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Custos de produción. Cálculo e análise dos custos de produción e dos beneficios. 		
		B2.8.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Función de produción. 		
1ª Eval.	UNIDADES			Temporalización	
	Unid	Bloque B3	Contido	Mes	Sesiões
			Bloque 3. O mercado e o sistema de prezos		
	4	B3.1. B3.2. B3.3	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Curva de demanda. Movementos ao longo da curva de demanda e desprazamentos na curva de demanda. Elasticidade da demanda. ▪ . Curva de oferta. Movementos ao longo da curva de oferta e desprazamentos na curva da oferta. Elasticidade da oferta. ▪ . Equilibrio do mercado. 	Novem	10
	5	B3.4. B3.5.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Estructuras de mercado e modelos de competencia. ▪ Competencia perfecta. Competencia imperfecta. Monopolio. Oligopolio. Competencia monopolística. 	Nov/Dec	6
2ª Eval	Unid.	Bloque B4	Contido		
			Bloque 4. A macroeconomía		
	6/7	B4.1. B4.2. B4.3. B4.4.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Macromagnitudes: produción. Renda. Gasto. ▪ Equilibrio macroeconómico: demanda e oferta agregadas. ▪ Inflación e tipos de xuro. ▪ Os vínculos dos problemas macroeconómicos e a súa interrelación. 	Xaneiro/Feb	10 9
		B4.5.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Indicadores do desenvolvemento da sociedade: as macromagnitudes e as súas limitacións. 		
	8	B4.6. B4.7.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mercado de traballo. Desemprego: tipos e causas. ▪ Políticas contra o desemprego. O desemprego en Galicia 	Feb	7
	Unid.	Bloque B5	Contido		
			Bloque 5. Aspectos financeiros da Economía		
3ª Eval	9/10	B5.1. B5.2.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ O diñeiro na economía: tipoloxía e funcionamento. ▪ Proceso de creación do diñeiro. 	Mar	10 7
		B5.3.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Teorías explicativas da inflación. 		
		B5.4.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sistema financeiro. Novas formas de financiamento. 		
		B5.5.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Política monetaria: instrumentos. 		

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

		B5.6. B5.7.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Banco Central Europeo. ▪ Mecanismos da oferta e demanda monetaria: efectos sobre os tipos de xuro. 		
3 ^a Eval.	UNIDADES			Temporalización	
	Unid	Bloque B6	Contido	Mes	Sesi3ns
			Bloque 6. O contexto internacional da economía		
	11	B6.1. B6.2.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Comercio internacional: causas e teorías. ▪ Balanza de pagamentos, con especial referencia á española. 	Abr/Mai	13 6 7
	12	B6.3. B6.4.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Cooperación e integración económica. ▪ Unión Europea (UE). 		
	13	B6.5. B6.6.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Globalización económica e financeira: causas e consecuencias. ▪ Organismos económicos internacionais: mecanismos de regulación. 		
	Unid.	Bloque B7	Contido	Mes	Sesi3ns
			Bloque 7. Desequilibrios económicos e o papel do Estado na economía		
	14	B7.1. B7.2. B7.3. B7.4.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ciclos económicos: crises na economía. ▪ Políticas macroeconómicas de crecemento, estabilidade e desenvolvemento. ▪ Ambiente: recurso sensible e escaso. ▪ Pobreza e subdesenvolvemento: causas e posibles vías de solución. 	Mai/Xuñ	6 10
	15	B7.5. B7.6. B7.7. B7.8.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Política fiscal e orzamentos públicos. ▪ O Estado na economía: funcións. ▪ Os fallos do mercado e a intervención do sector público. ▪ Redistribución de renda e riqueza: igualdade de oportunidades 		

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

Concreción para cada estandar de aprendizaje avaliable da sua temporalización

CONCRECIÓN DE CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE															
	UNIDADES DIDÁCTICAS														
	1ª Avaliación					2ª Avaliación					3ª Avaliación				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
BLOQUE 1. ECONOMÍA E ESCASEZA															
ECB1.1.1. Recoñece a escaseza e a correspondente necesidade de elixir entre decisións alternativas, como problema máis determinante para afrontar en todo sistema económico	X														
ECB1.2.1. Analiza as respostas ás preguntas clave sobre a organización dos principais sistemas económicos.		X													
ECB1.2.2. Relaciona, para a súa interpretación, os cambios máis recentes no escenario económico mundial coas circunstancias técnicas, económicas, sociais e políticas que os explican, a partir de casos concretos de análise.		X													
ECB1.2.3. Compara sistemas económicos, utilizando exemplos actuais do ámbito internacional		X													
ECB1.3.1. Distingue as proposicións económicas positivas das proposicións económicas normativas.	X														
ECB1.3.2. Interpreta os modelos de representación da realidade económica, e emprega os termos e a metodoloxía apropiados para analizar problemas económicos concretos.	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X					X
BLOQUE 2 ACTIVIDADE PRODUTIVA															
ECB2.1.1. Expresa unha visión integral do funcionamento do sistema produtivo partindo do estudo da empresa e a súa participación en sectores económicos, así como a súa conexión e interdependencia.		X	X												
ECB2.2.1. Relaciona o proceso de división técnica do traballo coa interdependencia económica nun contexto global.		X													
ECB2.2.2. Clasifica e define os factores produtivos, e describe as relacións entre produtividade, eficiencia e tecnoloxía.		X													
ECB2.3.1. Analiza para explicar as repercusións da actividade das empresas, tanto nun ámbito próximo coma nun ámbito internacional.			X												
ECB2.4.1. Distingue e interpreta os obxectivos e as funcións das empresas.			X												
ECB2.4.2. Explica a función creadora de utilidade dos bens das empresas			X												
ECB2.5.1. Determina e interpreta a eficiencia técnica e económica a partir dos casos formulados.			X												

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

CONCRECIÓN DE CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE															
	UNIDADES DIDÁCTICAS														
	1ª Avaliación					2ª Avaliación					3ª Avaliación				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
ECB2.6.1. Calcula, clasifica e utiliza diversos tipos de custos, fixos e variables, totais, medios e marxinais, e representa e interpreta gráficos de custos.			X												
ECB2.6.2. Calcula, analiza e interpreta os beneficios dunha empresa a partir de supostos de ingresos e custos dun período.			X												
ECB2.7.1. Representa e interpreta gráficos de produción total, media e marxinal, partir de supostos dados			X												
BLOQUE 3 . O MERCADO E O SISTEMA DE PREZOS															
ECB3.1.1. Representa graficamente os efectos das variacións das variables no funcionamento dos mercados.				X											
ECB3.1.2. Define e expresa matematicamente as variables que determinan a oferta e a demanda.				X											
ECB3.1.3. Analiza as elasticidades de demanda e de oferta, interpretando os cambios en prezo e cantidades, así como os seus efectos sobre os ingresos totais.				X											
ECB3.2.1. Analiza e compara o funcionamento dos tipos de mercados, e explica as súas diferenzas.					X										
ECB3.2.2. Aplica a análise dos tipos de mercados a casos reais identificados a partir da observación do ámbito máis inmediato.					X										
ECB3.2.3. Valora de forma crítica os efectos que se derivan sobre os axentes intervinientes nos diversos mercados.					X										
BLOQUE 4. A MACROECONOMÍA															
ECB4.1.1. Mide, interpreta e expresa as principais magnitudes macroeconómicas como indicadores da situación económica dun país.						X	X								
ECB4.1.2. Relaciona as principais macromagnitudes e utilízalas para establecer comparacións con carácter global.						X	X								
ECB4.1.3. Analiza de forma crítica os indicadores estudados e valora o seu impacto, os seus efectos e as súas limitacións para medir a calidade de vida.						X	X								
ECB4.2.1. Utiliza e interpreta a información contida en táboas e gráficos de variables macroeconómicas e a súa evolución no tempo.						X	X								
ECB4.2.2. Considera investigacións e publicacións económicas de referencia como fonte de datos específicos, e reconece os métodos de estudo utilizados por economistas.						X	X								
CONCRECIÓN DE CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE															
	UNIDADES DIDÁCTICAS														
	1ª Avaliación					2ª Avaliación					3ª Avaliación				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

ECB4.2.3. Opera con variables económicas mediante aplicacións informáticas, analizaas e interpretaas, e presenta as súas valoracións de carácter persoal.						X	X											
ECB4.3.1. Examina e interpreta datos e gráficos de contido económico relacionados co mercado de traballo								X										
ECB4.3.2. Valora a relación da educación e a formación coas probabilidades de obter un emprego e mellores salarios.								X										
ECB4.3.3. Investiga e recoñece vieiros de ocupación e tendencias de emprego.								X										
ECB4.4.1. Analiza os datos de inflación e desemprego en España e as alternativas para loitar contra o desemprego e a inflación.								X										
BLOQUE 5. ASPECTOS FINANZEIROS DA ECONOMÍA																		
ECB5.1.1. Analiza e explica o funcionamento do diñeiro e do sistema financeiro nunha economía.									X									
ECB5.2.1. Recoñece as causas da inflación e agora as súas repercusións económicas e sociais.									X									
ECB5.3.1. Valora o papel do sistema financeiro como elemento canalizador do aforro ao investimento, e identifica os produtos e os mercados que o compoñen.										X								
ECB5.4.1. Razona de forma crítica, en contextos reais, sobre as accións de política monetaria e o seu impacto económico e social.									X									
ECB5.5.1. Identifica os obxectivos e a finalidade do Banco Central Europeo, eazona sobre o seu papel e o seu funcionamento.									X									
ECB5.5.2. Describe os efectos das variacións dos tipos de xuro na economía.									X									
BLOQUE 6. O CONTEXTO INTERNACIONAL DA ECONOMÍA																		
ECB6.1.1. Identifica e describe os fluxos comerciais internacionais.										X								
ECB6.2.1. Explica o proceso de cooperación e integración económica producido na Unión Europea, e reflexiona para valorar as repercusións e as implicacións para España nun contexto global.												X						
ECB6.3.1. Expresa as razóns que xustifican o intercambio económico entre países.										X			X					
ECB6.3.2. Describe as implicacións e os efectos de globalización económica nos países e reflexiona sobre a necesidade da súa regulación e da súa coordinación.														X				
BLOQUE 7. DESEQUILIBRIOS ECONÓMICOS E O PAPEL DO ESTADO NA ECONOMÍA																		
ECB7.1.1. Identifica e analiza os factores e as variables que inflúen no crecemento económico, no desenvolvemento e na redistribución da renda.																		X
ECB7.1.2. Diferencia os conceptos de crecemento e desenvolvemento																		X
ECB7.1.3. Recoñece e explica as consecuencias do crecemento sobre a repartición da riqueza, sobre o ambiente e sobre a calidade de vida.																		X

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

BLOQUE 2: ACTIVIDADE PRODUTIVA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Analizar as características principais do proceso produtivo.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Explicar as razóns do proceso de división técnica do traballo.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Identificar os efectos da actividade empresarial para a sociedade e a vida das persoas.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Expresar os obxectivos e as funcións principais das empresas, utilizando referencias reais do ámbito próximo e transmitindo a utilidade que se xera coa súa actividade.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5. Relacionar e distinguir a eficiencia técnica e a eficiencia económica.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.6. Calcular e controlar os custos e os beneficios das empresas, e representar e interpretar gráficos relativos a eses conceptos.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.7. Analizar, representar e interpretar a función de produción dunha empresa a partir dun caso dado.
BLOQUE 3: O MERCADO O SISTEMA DE PREZOS
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Interpretar, a partir do funcionamento do mercado, as variacións en cantidades demandadas e ofertadas de bens e servizos en función de distintas variables.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2. Analizar o funcionamento de mercados reais e observar as súas diferenzas cos modelos, así como as súas consecuencias para os/as consumidores/as, as empresas ou os estados.
BLOQUE 4: A MACROECONOMÍA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Distinguir as principais magnitudes macroeconómicas, operar con elas e analizar as súas interrelacións, valorando os inconvenientes e as limitacións que presentan como indicadores da calidade de vida.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. Interpretar datos e indicadores económicos básicos e a súa evolución
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3. Valorar a estrutura do mercado de traballo e a súa relación coa educación e a formación, analizando de xeito especial o desemprego
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.4. Estudar as opcións de políticas macroeconómicas para facer fronte á inflación e ao desemprego.
BLOQUE 5:ASPECTOS FINANCEIROS DA ECONOMÍA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. Recoñecer o proceso de creación do diñeiro, os cambios no seu valor e a forma en que estes se miden.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.2. Describir as teorías explicativas sobre as causas da inflación e os seus efectos sobre os/as consumidores/as, as empresas e o conxunto da economía.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.3. Explicar o funcionamento do sistema financeiro e coñecer as características dos seus principais produtos e mercados.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.4. Analizar os tipos de política monetaria.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.5. Identificar o papel do Banco Central Europeo e a estrutura da súa política monetaria.
BLOQUE 6:O CONTEXTO INTERNACIONAL DA ECONOMÍA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B6.1. Analizar os fluxos comerciais entre dúas economías.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B6.2. Examinar os procesos de integración económica e describir os pasos que se produciron no caso da Unión Europea.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B6.3. Analizar e valorar as causas e as consecuencias da globalización económica, así como o papel dos organismos económicos internacionais na súa regulación.
BLOQUE 7:DESEQUILIBRIOS ECONÓMICOS E O PAPEL DO ESTADO NA ECONOMÍA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B7.1. Reflexionar sobre o impacto do crecemento e as crises cíclicas na economía e os seus efectos na calidade de vida das persoas, o ambiente e a distribución da riqueza a nivel local e mundial.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B7.2. Explicar e ilustrar con exemplos significativos as finalidades e as funcións do Estado nos sistemas de economía de mercado, e identificar os principais instrumentos que utiliza, valorando as vantaxes e os inconvenientes do seu papel na actividade económica.

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

Os estándares de aprendizaxe avaliados son as especificacións dos criterios de avaliación que permiten definir os resultados de aprendizaxe e que concretan o que o alumnado debe saber, comprender e saber facer en cada disciplina.

Os estándares de aprendizaxe básicos desta área se corresponden co grao mínimo de consecución para superar a materia. Debe ser entendido como unha situación de aprendizaxe precisa e explícita o que o alumnado debe saber e saber-facer e que será considerada como unha aprendizaxe imprescindible sen o cal o alumnado podería ter graves dificultades para continuar o proceso de ensino aprendizaxe na nosa materia

Estándares de aprendizaxe avaliados	Grado mínimo	Procedementos e instrumentos de Avaliación			Competencias craves
		PE	PA		
		Proba escrita u oral	Revisión tarefas	Traballo individual o cooperativo	
BLOQUE 1. ECONOMÍA E ESCASEZA					
ECB1.1.1. Recoñece a escaseza e a correspondente necesidade de elixir entre decisións alternativas, como problema máis determinante para afrontar en todo sistema económico	100% Calcula e explica custos de oportunidade e FPP, tamén as súas variacións.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CMCCT
ECB1.2.1. Analiza as respostas ás preguntas clave sobre a organización dos principais sistemas económicos.	100% Coñece, é capaz de nomear e de responder de xeito sinxelo as preguntas clave sobre a organización dos principais sistemas económicos.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CMCCT ▪ CD
ECB1.2.2. Relaciona, para a súa interpretación, os cambios máis recentes no escenario económico mundial coas circunstancias técnicas, económicas, sociais e políticas que os explican, a partir de casos concretos de análise.	50% É capaz de enumerar e explicar sucintamente al menos dous dos principais cambios e de poñer al menos exemplos próximos dos mesmos	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CD ▪ CAA

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

ECB1.2.3. Compara sistemas económicos, utilizando exemplos actuais do ámbito internacional	50% Coñece, a lo menos, un par de exemplos de cada sistema económico i é capaz de identificar as características en cada un deles	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CD ▪ CSC
ECB1.3.1. Distingue as proposicións económicas positivas das proposicións económicas normativas.	100% A n t e distintos enu nciados é capaz de distinguir a qué tipo de proposicións nos estamos a referir	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CMCCT
ECB1.3.2. Interpreta os modelos de representación da realidade económica, e emprega os termos e a metodoloxía apropiados para analizar problemas económicos concretos.	100% É capaz de definir que é un modelo, decir cal é a súa utilidade e, dado un modelo concreto, é capaz de recrear unha explicación acerca do seu contido.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CMCCT ▪ CD

Estandares de aprendizaxe avaliáveis	Grado mínimo	Procedementos e instrumentos de Avaliación			Competencias craves
		PE	PA		
		Proba escrita u oral	Revisión tarefas	Traballo individual o cooperativo	
BLOQUE 2 ACTIVIDADE PRODUTIVA					
ECB2.1.1. Expresa unha visión integral do funcionamento do sistema produtivo partindo do estudo da empresa e a súa participación en sectores económicos, así como a súa conexión e interdependencia.	100% Fai unha descrición somera do sistema productivo dunha empresa situandoa no sector correspondente e identificando alguna relación con clientes, provedores, administración.	X		X	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CCL ▪ CSC

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

ECB2.2.1. Relaciona o proceso de división técnica do traballo coa interdependencia económica nun contexto global.	100%Explica qué é o proceso de división técnica do traballo e a súa relación coa interdependencia económica nun contexto global	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CMCCT
ECB2.2.2. Clasifica e define os factores produtivos, e describe as relacións entre produtividade,eficiencia e tecnoloxía.	100% Enumera e define os factores de produción e as relación entre produtividade, eficiencia e tecnoloxía	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL
ECB2.3.1. Analiza para explicar as repercusións da actividade das empresas, tanto nun ámbito próximo coma nun ámbito internacional.	50% Analiza as repercussion da actividade das empresas , tanto nun ámbito local coma nun ámbito internacional.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE ▪ CCL
ECB2.4.1. Distingue e interpreta os obxectivos e as funcións das empresas.	100%Cita e explica os obxetivos e as función das empresas	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE ▪ CAA
ECB2.4.2. Explica a función creadora de utilidade dos bens das empresas	100% Explica a función creadora de utilidade da empresa(cadea de valor)	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CCL
ECB2.5.1. Determina e interpreta a eficiencia técnica e económica a partir dos casos formulados.	100%Coñece e diferencia o concepto de eficiencia económica e técnica,. fai con limpeza exercicios e interpreta correctamente o resultado	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CMCCT
ECB2.6.1. Calcula, clasifica e utiliza diversos tipos de custos, fixos e variables, totais, medios e marxinais, e representa e interpreta gráficos de custos.	100%. Define os diferentes tipos de costes..Fai con limpeza e correctamente a maioría dos exercicios de costes, explicando o resultado	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CD
ECB2.6.2. Calcula, analiza e interpreta os beneficios dunha empresa a partir de supostos de ingresos e custos dun período.	100%Fai con limpeza e correctamente a maioría dos exercicios sobre os beneficios dunha empresa, explicando o resultado.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CD

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

ECB2.7.1. Representa e interpreta gráficos de produción total, media e marxinal, partir de supostos dados	100% Fai con limpeza e correctamente a maioría sobre produción total, media e marxinal, explicando o resultado	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CD
---	--	---	---	--	---

Estandares de aprendizaxe avaliados	Grado mínimo	Procedementos e instrumentos de Avaliación			Competencias craves
		PE	PA		
		Proba escrita u oral	Revisión tarefas	Traballo individual o cooperativo	
BLOQUE 3 . O MERCADO E O SISTEMA DE PREZOS					
ECB3.1.1. Representa graficamente os efectos das variacións das variables no funcionamento dos mercados.	100%Representa gráficamente curvas de oferta e demanda, así coma os efectos das variacións das variables no funcionamento dos mercados	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CD
ECB3.1.2. Define e expresa matematicamente as variables que determinan a oferta e a demanda.	100%Define e expresa matematicamente as variables que determinan oferta e a demanda	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL
ECB3.1.3. Analiza as elasticidades de demanda e de oferta, interpretando os cambios en prezos e cantidades, así como os seus efectos sobre os ingresos totais.	50%Analiza as función de oferta y demanda para calcular as elasticidades, e os seus efectos sobre os ingresos totais.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CD
ECB3.2.1. Analiza e compara o funcionamento dos tipos de mercados, e explica as súas diferenzas.	100%Identifica os tipos de mercado,, os diferencia. Explica su significado. Pon exemplos	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

ECB3.2.2. Aplica a análise dos tipos de mercados a casos reais identificados a partir da observación do ámbito máis inmediato.	50% Aplica a análise dos tipos de mercados a casos reais, a partir da observación do ámbito máis inmediato	X		X	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CSC
ECB3.2.3. Valora de forma crítica os efectos que se derivan sobre os axentes intervinientes nos diversos mercados.	50% Analiza os efectos que os distintos tipos de mercado teñen sobre os distintos axentes económicos intervinientes nos mesmos	X		X	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC
BLOQUE 4. A MACROECONOMÍA					<ul style="list-style-type: none"> ▪
ECB4.1.1. Mide, interpreta e expresa as principais magnitudes macroeconómicas como indicadores da situación económica dun país.	100% Coñece cales son as principais macromagnitudes	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CD ▪ CSC ▪ CCL
ECB4.1.2. Relaciona as principais macromagnitudes e utilízalas para establecer comparacións con carácter global.	50% E quen de facer comparativas entre países e comunidades atendendo as principais macromagnitudes.	X		X	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CSC
ECB4.1.3. Analiza de forma crítica os indicadores estudados e valora o seu impacto, os seus efectos e as súas limitacións para medir a calidade de vida.	50%Coñece que é e cales son as variables que integran o IDH	X		X	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

Estandares de aprendizaxe avaliáveis	Grado mínimo	Procedementos e instrumentos de Avaliación			Compete cias craves
		PE	PA		
		Proba escrita u oral	Revisión tarefas	Traballo individual o cooperativo	
ECB4.2.1. Utiliza e interpreta a información contida en táboas e gráficos de variables macroeconómicas e a súa evolución no tempo.	100% Representa series de datos macroeconómicos e explica someramente a súa evolución no tempo.	X		X	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CD ▪ CSC CCLI
ECB4.2.2. Considera investigacións e publicacións económicas de referencia como fonte de datos específicos, e recoñece os métodos de estudo utilizados por economistas.	50% Coñece, busca e atopa datos relativos ás principais macromagnitudes nas bases de datos do INE e doutros organismos económicos.	X		X	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CSC
ECB4.2.3. Opera con variables económicas mediante aplicacións informáticas, analizaas e interpretaas, e presenta as súas valoracións de carácter persoal.	50% É capaz de facer gráficas a partir dos datos nunha folla de cálculo e de describilas.	X		X	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC
ECB4.3.1. Examina e interpreta datos e gráficos de contido económico relacionados co mercado de traballo	100% É quen de examinar e interpretar datos e gráficos de contido económico relacionados co mercado de traballo.	X		X	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CD
ECB4.3.2. Valora a relación da educación e a formación coas probabilidades de obter un emprego e mellores salarios.	50% Coñece a relación entre nivel de estudos e formación co nivel de emprego, salario e outras variables laborais.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CAA
ECB4.3.3. Investiga e recoñece vieiros de ocupación e tendencias de emprego.	50% Coñece os principais vieiros de ocupación e as principais tendencias de emprego.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CD
ECB4.4.1. Analiza os datos de inflación e de- semprego en España e as alternativas para loitar contra o desemprego e a inflación.	50% Obtén os datos de inflación e desemprego en España e coñece someramente as alternativas para loitar contra deses problemas	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CSIEE

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

Estandares de aprendizaxe avaliables	Grado mínimo	Procedementos e instrumentos de Avaliación			Compete cias craves
		PE	PA		
		Proba escrita u oral	Revisión tarefas	Traballo individual o cooperativo	
BLOQUE 5. ASPECTOS FINANCIEROS DA ECONOMÍA					
ECB5.1.1. Analiza e explica o funcionamento do diñeiro e do sistema financeiro nunha economía.	100%Avalia e explica o funcionamento do diñeiro e do sistema financeiro	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CMCCT ▪ CD ▪ CCL
ECB5.2.1. Recoñece as causas da inflación e valora as súas repercusións económicas e sociais.	100%Coñece as causas da inflación e analiza as súas repercusións económicas e sociais.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CD
ECB5.3.1. Valora o papel do sistema financeiro como elemento canalizador do aforro ao investimento, e identifica os produtos e os mercados que o compoñen	50%Analiza o papel do sistema financeiro como elemento canalizador do aforro ao investimento, identifica os produtos e os mercados que o compoñen	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CSC ▪ CD
ECB5.4.1. Razona de forma crítica, en contextos reais, sobre as accións de política monetaria e o seu impacto económico e social.	50%Identifica en contextos reais, acción de política monetaria e as súas consecuencias económicas e sociais	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CMCCT ▪ CSC
ECB5.5.1. Identifica os obxectivos e a finalidade do Banco Central Europeo, e razona sobre o seu papel e o seu funcionamento.	100%Coñece os obxectivos e a finalidade do BCE.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CMCCT ▪ CD

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

ECB5.5.2. Describe os efectos das variacións dos tipos de xuro na economía.	100%Explica os efectos das variacións dos tipos de xuro na economía.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL
Estandares de aprendizaxe avaliables	Grado mínimo	Procedementos e instrumentos de Avaliación			Competencias craves
		PE	PA		
		Proba escrita u oral	Revisión tarefas	Traballo individual o cooperativo	
BLOQUE 6. O CONTEXTO INTERNACIONAL DA ECONOMÍA					
ECB6.1.1. Identifica e describe os fluxos comerciais internacionais.	100%Identifica e describe os flujos comerciais internacionais	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCL ▪ CMCCT
ECB6.2.1. Explica o proceso de cooperación e integración económica producido na Unión Europea, e reflexiona para valorar as repercusións e as implicacións para España nun contexto global.	100%Define o proceso de cooperación e integración económica producido na Unión Europea	X		X	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCL
ECB6.3.1. Expresa as razóns que xustifican o intercambio económico entre países.	100% Explica as razón que xustifican o intercambio económico entre países	X		X	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCL
ECB6.3.2. Describe as implicacións e os efectos de globalización económica nos países e reflexiona sobre a necesidade da súa regulación e da súa coordinación.	50%Describe os efectos da globalización económica .	X		X	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CD ▪ CMCCT ▪ CSC

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

Estandares de aprendizaxe avaliables	Grado mínimo	Procedementos e instrumentos de Avaliación			Competencias craves
		P.E	P.A.		
		Proba escrita u oral	Revisión tarefas	Traballo individual o cooperativo	
BLOQUE 7. DESEQUILIBRIOS ECONÓMICOS E O PAPEL DO ESTADO NA ECONOMÍA					
ECB7.1.1. Identifica e analiza os factores e as variables que inflúen no crecemento económico, no desenvolvemento e na redistribución da renda.	100% Xa recollido no Bloque 4 (ver ECB4.1.1 a ECB4.1.3)	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CMCCT ▪ CD
ECB7.1.2. Diferencia os conceptos de crecemento e desenvolvemento	100% Sabe diferenciar eptos de crecemento e desenvolvemento Volveremento.	X		X	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CMCCT
ECB7.1.3. Recoñece e explica as consecuencias do crecemento sobre a repartición da riqueza, sobre o ambiente e sobre a calidade de vida.	100% Sabe recoñecer as consecuencias do crecemento sobre a riqueza, sobre o ambiente e sobre a calidade de vida.	X		X	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCL

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

ECB7.1.4. Analiza de forma práctica os modelos de desenvolvemento dos países emerxentes e as oportunidades que teñen os países en vías de desenvolvemento para crecer e progresar.	50%Analiza os modelos de desenvolvemento dos países emerxentes e as oportunidades dos países en vías de desenvolvemento	X		X	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CSC ▪ CD
ECB7.1.5. Reflexiona sobre os problemas ambientais e a súa relación co impacto económico internacional analizando as posibilidades dun desenvolvemento sustentable.	50%Analiza os problemas ambientais e o seu impacto económico a nivel internacional. Analizando as posibilidades dun desenvolvemento sustentable	X		X	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CMCCT
ECB7.1.6. Desenvolve actitudes positivas en relación co ambiente e valora a consideración da protección do ambiente na toma de decisións económicas.	50%Comenta actitudes positivas co relación ao medio ambiente	X		X	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CAA
ECB7.1.7. Identifica os bens ambientais como factor de produción escaso, que proporciona inputs e recolle refugallos e residuos, o que su pón valorar os custos asociados.	50%Sinala os bens ambientais como factor de produción escaso	X		X	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CMCCT
ECB7.1.8. Recoñece a evolución cíclica da actividade económica, describe as fases, as representa graficamente e considera as súas consecuencias sociais.	100% Describe a evolución cíclica da actividade económica, conoce as fases, as representa graficamente e explica as súas consecuencias sociais	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSC
ECB7.2.1. Distingue e explica as funcións do Estado: fiscais, estabilizadoras, redistributivas, reguladoras e provedoras de bens e servizos públicos.	100%Coñece e explica as distintas funcións do Estado: fiscais, estabilizadoras, redistributivas, reguladoras e provedoras de bens e servizos públicos.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CMCCT
ECB7.2.2. Identifica os principais fallos do mercado, as súas causas e os seus efectos para os axentes-que interveñen na economía, e as opcións de actuación por parte do Estado	100%Identifica os principais fallos do mercado, seus efectos para os axentes que interveñen na economía e as actuacións por parte do Estado	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CMCCT ▪ CD
ECB7.2.3. Clasifica e describe os elementos integrantes dos orzamentos públicos e argumenta a necesidade de prever os ingresos e os gastos, e	100%Clasifica e describe os elementos integrantes dos orzamentos públicos. Explica a necesidade de prever os ingresos e os gastos e controlar a súa	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CMCCT ▪ CD

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

controlar a súa execución.	execución				
----------------------------	-----------	--	--	--	--

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

Os estándares de aprendizaxe básicos desta materia son os que figuran na táboa cun grao mínimo de consecución do 100%, tendo carácter de imprescindibles para a adquisición do nivel competencial que a materia ten atribuído. Devanditos estándares serán avaliados seguindo os procedementos correspondentes aos mesmos, sinalados na táboa, cos respectivos instrumentos de avaliación.

Os restantes estándares de aprendizaxe atribúselles un grao de consecución do 50%, como os anteriores serán avaliados cos procedementos e instrumentos correspondentes. Non serán decisivos para acadar unha cualificación positiva.

c.Procedementos e instrumentos de avaliación.

Para a avaliación dos estándares de aprendizaxe compre a utilización de procedementos e instrumentos de avaliación diversos . Nos *procedementos de avaliación* recollemos os métodos que fan posible contrastar o grao de aprendizaxe da materia tendo en conta os diferentes elementos que constitúen o currículo. Os instrumentos de avaliación constitúen o soporte físico que se emprega para recoller a información sobre as aprendizaxes. No curso 1º de Bacharelato utilizaráanse os seguintes:

Procedimientos	Instrumentos
Análise de produción dos alumnos (PA)	-Resolución de exercicios e prácticas realizadas na clase, e fora da clase recollidas na libreta de clase. -Realización de traballos individuais ou corporativos
Pruebas específicas	-Probas escritas de diferentes tipos. -Probas orais

Análise da produción dos alumnos:

- Revisión de tarefas:

Realización e corrección dos exercicios, os exercicios feitos na clase e na casa, tarefas, e as técnicas de traballo desenvolvidas, a información quedará reflexada na libreta do profesor/a . Valoración a través escala valoración

- Informes e monografías:

Presentación escrita de tarefas específicas: traballos individuais(búsqueda noticias en diarios, evolución de variables económicas etc) ou corporativos(presentaranse como mínimo tres traballos ao longo do curso,en grupo, un por avaliación: por escrito e farase tamén unha exposición oral, ou traballo farase na aula) nos que se terá en conta a expresión escrita, a capacidade de razoamento e a presentación, o seu axuste ás normas establecidas para a elaboración de cada traballo(o profesor facilitará un guión), e a súa creatividade. Valoraranse de 0 a 10.

Probas específicas

Escritas: realización dun(bacharelato diurno) ou varios exames (bacharelato nocturno) por avaliación. A proba ou probas consisten nunha serie de cuestións, exercicios axeitados aos estándares de aprendizaxe sinalados no apartado 3.3 punto

PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA CURSO 2018-2019

b) da programación. En cada proba avaliarase a expresión, presentación, capacidade de síntese e a adecuación das respostas á pregunta. A proba será valorada de 0 a 10.. O profesor/a terá a disposición dos alumnos os criterios de corrección correspondentes a cada instrumento de avaliación.

En cada proba específica indícarase ao alumnado a valoración correspondente a cada pregunta

O profesor/a terá a disposición dos alumnos os criterios de corrección correspondentes a cada instrumento de avaliación.

3.4 Concrecións metodolóxicas que require a materia.

Sendo conscientes de que os alumnos que forman o grupo de clase, xeralmente, ten diferentes motivacións, capacidades, ambiente social, etc, unido ao feito de que como docentes temos como meta a formación integral do alumno, formándoo en todas as súas capacidades, non soamente as cognitivas supón para o profesor/profesora a necesidade de atender esas diferenzas, por iso utilizaranse ao longo do curso diversos modelos metodolóxicos:

Modelo expositivo: presentando o tema estruturado lóxicamente para transmitir os coñecementos ao alumno e permitir que o alumno comprenda e sistematice os coñecementos especificativos da unidade didáctica

Colaborativo: fomentando a participación dos alumnos durante a presentación do tema, na maior medida posible

Análise de casos ou exercicios prácticos co obxectivo de fixar os conceptos e interpretar noticias económicas (uso fundamental de periódicos, Internet, aula virtual)

Os alumnos realizarán exercicios na aula e tamén na casa. Realizaranse ademais debates,

Traballo por tarefas, por proxectos. O profesor/profesora propoñerá ao longo das distintas avaliacións diversos traballo que versarán sobre os distintos sectores económicos, centrándonos na actividades económicas galegas; sobre a UE; sobre a evolución da crise económica e a súa incidencia especialmente en Galicia, se ben os temas poderán variar en función da realidade económica que se impoña ao longo do curso. Os traballos, xa sexan individuais ou en grupo, deberán expoñerse polos alumnos na aula. Promoveranse actividades próximas aos intereses dos alumnos, realización dunha choiva de ideas para fomentar a participación, a creatividade e o traballo en equipo, faranse debates en grupos e individuais..

Estas metodoloxías favorecerán o traballo individual unhas veces e outras o traballo en grupo, o pensamento autónomo, crítico e rigoroso, así como o uso de técnicas e hábitos de investigación.

Sendo fundamental para os alumnos o uso das tecnoloxías da información e comunicación.

3.5. Materias e recursos que se vaian a utilizar.

Durante o proceso de ensino e aprendizaxe da materia o profesor/profesora apoiarase no seguinte material didáctico:

- Libros de texto guía :

- Anxo Penalonga. Economía . 1º Bachillerato. Editorial Mc. Graw Hill.

- Andrés Carreira Bautista. Economía. 1º Bachillerato. Editorial S.M.

- R. Pascual, R. Burgaleta, M.ª A. Barrio. Economía. 1ºBachillerato. Editorial Ecir.

- Mª Carmen Bernal, Mª José Pirla. Economía.1º Bachillerato. Editorial Almadraba

- Diccionario económico.

- Recortes de prensa relacionados con distintos conceptos económicos que servirán como actividade para o alumno; reflexionando e fixando os conceptos previamente

PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA CURSO 2018-2019

explicados, debendo facer os alumnos comentarios sobre os mesmos, co cal será moi importante a participación do alumnado no desenvolvemento da clase.

- A lousa dixital, axudará nas explicacións do profesor.
- A aula de informática: busca de distintas fontes de información, portais educativos
- Hoja de cálculo
- Vídeos didácticos dispoñibles en plataformas educativas ás que ten acceso o centro.
- Utilización da Aula Virtual, o profesor colgará exercicios, vídeos, preguntas etc, sobre cada unidade dada
- Páxinas web:

www.ecobachillerato.com

www.ine.es

www.bde.es

www.ecb.europa.eu/ecb/html/index.es.html

www.empleo.gob.es

3.6. Criterios sobre a avaliación, cualificación e promoción do alumnado.

Convocatoria ordinaria.

A materia estará dividida en tres partes, correspondentes a cada unha das avaliacións do curso. Para aprobar a asignatura necesítase obter avaliación positiva (cinco ou superior sobre 10) en cada unha das tres partes.

A nota final da Convocatoria Ordinaria será resultado da media das tres avaliacións do curso, sempre e cando resulten aprobadas, redondeando cara o enteiro superior a partir de 0,5 e situándose no enteiro natural cando á décima se sitúe por baixo de 0,5.

A nota de cada avaliación será de aplicar a cualificación correspondente a cada estándar de aprendizaxe, a través dos distintos instrumentos asignados a cada un dos procedementos utilizados para a devandita avaliación. Devanditos estándares así como os procedementos e instrumentos utilizados para avalialos aparecen reflectidos no apartado 3.3. Concreción para cada estándar de aprendizaxe avaliable.

A nota de cada avaliación estará formada, nun 70% pola cualificación mediante as probas específicas e nun 30% pola produción dos alumnos.

A nota de cada Avaliación en Economía obterase sumando a nota obtida polo alumno en cada un dos seguintes apartados:

1. Probas específicas(PE)

Proba escrita, farase unha por avaliación.

2. Producción dos alumnos(PA)

Nota traballo en clase, realización dos exercicios para facer na clase, na casa, traballos individuais ou corporativos.

Non se permitirán medios fraudulentos (chuletas, teléfono mobil, auriculares e en calquera outro tipo de soporte) nos exames, exercicios, traballos e probas. No caso de coñecer tales feitos actuarase conforme ao disposto NOF.

Os traballos propostos durante o curso terán que ser entregados nas datas sinaladas. Os que sexan entregados máis tarde non serán recollidos, polo que serán cualificados cun cero.

En cada avaliación a materia será superada ou aprobada se o alumno obtén unha cualificación de 5 sobre 10 ou superior:

PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA CURSO 2018-2019

Proba específica

No bacharelato de diúrno farase unha proba escrita cada trimestre dos diferentes estándares reflectidos no apartado 3.3. Concreción para cada estándar de aprendizaxe avaliabile. Punto b. Farase tamén controis cada certo tempo coa parte da materia dada, ata ese momento, a metade de cada avaliación, mais o menos, co fin de ver o seguimento da materia por parte dos alumnos, e tamén coa finalidade de que os alumnos teñan un maior control sobre a materia ao longo do tempo. Non faráse media cos devanditos controis, só teñen a finalidade dita anteriormente (axudar o alumno a superar cada avaliación.).

No bacharelato de nocturno, por reunir o alumnado unhas características distintas ao de diúrno, o profesor en cada avaliación fará distintos exames. A media aritmética resultante deberá ser un 5 sobre 10. A nota mínima de exame para facer a media nas probas non poderá ser inferior a 4.

Recuperacións e nota final

Os alumnos que non aproben unha avaliación ou trimestre terán que realizar as probas de recuperación que o profesor estableza, para dar por superadas éstas o alumno terá que obter una cualificación igual o superior a 5 puntos sobre 10

Pruebas específicas:

- Proba escrito, se a parte suspensa é a correspondente as probas específicas escritas, de acordo co sinalado no apartado 3.3 da programación relativo a probas específicas

Producción alumnos:

- Revisións tarefas: Na parte correspondente a realización de exercicios na clase e na casa o alumno recuperará presentando a libreta con todo o feito na avaliación, na data sinalada. Valoración a través escala de observación..

Traballos

-Facendo o traballo o traballos que sinale o profesor. Valoración de 0 a 10. .

En xuño a nota final en Economía será a resultante da media aritmética das notas obtidas nas avaliacións o no seu caso nas recuperacións. Para facer a correspondente media aritmética a cualificación mínima de cada avaliación o recuperación será dun 5 sobre 10.

Convocatoria extraordinaria

O alumno que non superou os estándares de aprendizaxes esixidos, terá que superar unha proba escrita no mes de setembro que versará sobre todos os contidos impartidos ao longo do curso. A materia quedará superada ou aprobada se o alumno obtén unha cualificación igual o superior a 5 puntos sobre 10

PROMOCIÓN

Cada alumno será cualificado ao finalizar cada trimestre atendendo aos criterios antes sinalados cunha nota numérica de 1 a 10. Considérase aprobada ou superada a materia se o alumno obtén unha cualificación de 5 ou superior. Para ter aprobada a materia por completo en xuño é necesario ter superadas as tres avaliacións trimestrais; de non ser así, posto que o alumno non conseguiu superar os estándares básicos, terá que superar unha proba escrita no mes de setembro que versará sobre todos os contidos impartidos ao longo do curso. A materia quedará superada ou aprobada se o alumno obtén unha cualificación de 5 sobre 10

Aspectos a ter en conta na ensinanza de adultos

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

Como xa sinalamos anteriormente esta materia impartese tamen na ensinanza de adultos. Os contidos obxetivos, estándares de aprendizaxe son os mesmos que para ensinanza ordinaria. Se ben, tendo en conta as características especiais deste tipo de alumnado: nalgúns casos compatibilizar estudo con traballo, noutros retomar estudos tras estar apartados da escolarización varios cursos; e convinte facer algunhas adaptacións noutros aspectos.

Principalmente nos aspectos de avaliación, se ben non se lles reduce a materia, tratarase de facer exames con maior frecuencia e menor contido en cada un deles para tratar de facilitarlle o estudo. Deste xeito faranse como mínimo dous exames por trimestre, podendo facerse incluso tres ou mais, ademais de outras probas orais e escritas, según considere el profesor/a. En todo o demais e igual que na ensinanza ordinaria

3.7. Indicadores de logro para avaliar o proceso de ensino e a práctica docente.

Como establece o decreto 86/2015, do 25 de xuño do currículo de Galicia nos artigos 21.3 (ESO) e 33.4 (BAC) o profesorado avaliará súa propia práctica docente, establecendo **indicadores de logro** nas programacións didácticas. O Departamento de Economía estableceu os seguintes indicadores de logro.

A valoración de cada unha das cuestións suscitadas realízase nunha escala de 1 a 4, marcando con X a casilla correspondente, tendo en conta que:

1. Significa: moi mal, moi pouco, xuízo moi negativo
2. Significa: regular, pouco, xuízo máis ben negativo
3. Significa: suficiente, contento, xuízo máis ben positivo
4. Significa: moi ben, moi contento, xuízo moi positivo

I. SOBRE ASPECTOS XERAIS		1	2	3	4
Valora a influencia que han ter na túa práctica docente os seguintes aspectos					
1	O número de alumnos dos grupos aos que deches clase				
2	A heteroxeneidade do alumnado				
3	O interese do alumnado pola materia				
4	A cantidade de actividades extraescolares feitas polos grupos aos que se lles deu clase				
5	O comportamento dos grupos aos que se lle deu clase				
6	O plan de Atención á Diversidade do Centro				
7	A hora de desenvolver as clases, tiven en conta as características dos alumnos				
8	No desenvolvemento das clases, impliquei aos alumnos				
9	Levei a termo a programación prefixada				
10	Informei a cada grupo de alumnos dos elementos esenciais da programación da materia				
11	Perdín tempo nas clases por falta de previsión ou planificación por miña parte				

II. SOBRE RELACIÓNS PROFESOR-ALUMNOS		1	2	3	4
12	Fun respetuosa e dialogante con todos e cada un de meus alumnos				
13	Tiven en conta os seus intereses e as súas necesidades				
14	Promovin entre eles boas relacións de traballo				
15	Propicie o traballo en grupo na clase				
16	Preocupeime de “formar” e non só de “informar”				
17	Preocupeime por su crecemento intelectual, humán, afectivo i				

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

	ético				
18	Fomentei entre meus alumnos a capacidade de análise e síntese				
19	Promovin entre os meus alumnos a participación e colaboración				
20	Promovin entre os meus alumnos a crítica constructiva e reflexiva				
21	Fomentei entre os meus alumnos o razonamento lóxico				
22	Fomentei entre os meus alumnos a comunicación oral e escrita				
23	Promovin entre os meus alumnos a educación en valores				

Intei entre os meus alumnos promover:

		1	2	3	4
24	Actitude de autenticidade, honradez				
25	Actitude de participación				
26	Disciplina, responsabilidade				
27	Sinceridade				
28	Tolerancia, respecto hacia os demais e á natureza, solidaridade				
29	Capacidade crítica				
30	Compañerismo				
31	Traballo en equipo				
32	Gusto polo traballo ben feito				

III. SOBRE ASPECTOS FORMATIVOS		1	2	3	4
33	Estou o corrente dos últimos avances científicos en relación coas materias que imparto				
34	Levo a cabo con asiduidade actividades de formación				
35	Preocupéime por coñecer a realidade nacional e internacional que poida repercutir nas miñas materias				
36	Preocupéime por la innovación educativa				

IV. SOBRE ASPECTOS METODOLÓXICOS		1	2	3	4
38	Preparei as clases con tempo suficiente				
39	Utilizei a metoloxía posta na programación				
40	Facilitei os meus alumnos que “ aprendan a aprender”				
41	Utilicei diferentes metodoloxías, según a materia, o momento e as necesidades de todos os meus alumnos”				
42	Axudei ós meus alumnos a facer resúmenes i esquemas dos temas da materia				
43	Introducin cambios metodolóxicos en función dos resultados obtidos polos alumnos				

V. SOBRE A UTILIZACIÓN DE MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS		1	2	3	4
44	Aportei as clases materias complementarios e actualizados				
45	Utilicei materiais variados na clase: artigos de prensa, revistas, cómics, videos, etc				
46	Utilicei habitualmente as tecnoloxías da información e da comunicación(TIC) nas miñas clases				

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

VI. SOBRE MIÑA ACTIVIDADE AVALIADORA		1	2	3	4
47	Din a coñecer ós meus alumnos os criterios de avaliación ó inicio do curso				
48	Informei a meus alumnos, ao inicio do curso, sobre a forma de levar a término o proceso avaliador				
49	Realicei a avaliación da acordo a ditos criterios.				
50	Para poñer a cualificación tiven en conta os criterios de cualificación fixados na programación				
51	Os procedementos e instrumentos de avaliación que utilicei foron axeitados ao alumnado a quen van dirixidos.				
52	Informei a meus alumnos dos resultados da avaliación				
53	Estou ó corrente das derradeiras normativas sobre avaliación				
54	Eu autoavaliome con frecuencia aínda que non me lo exixan				
55	Procurei que as sesións de avaliación non foran “ un canto de notas”				

3.8. Organización das actividades de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes.

Non procede en 1º Bacharelato.

Véxase o apartado 4.8 da programación da materia Economía da Empresa e 5.8 da materia de Fundamentos de Administración e Xestión de 2º bacharelato, onde se trata a cuestión dos pendentes, para desenvolver este apartado

3.9. Organización dos procedementos que lle permitan ao alumnado acreditar os coñecementos necesarios en determinadas materias.

Non é de aplicación

3.10. Deseño da avaliación inicial e medidas individuais ou colectivas que se poidan adoptar como consecuencia dos seus resultados.

Farase unha proba obxectiva a inicio de curso para avaliar os coñecementos previos da materia por parte dos alumnos. En 1º DE BACHARELATO de Ciencias Sociais, atopámonos cuns alumnos que por primeira vez ven esta materia, Economía, salvo aqueles que colleran a materia de Economía en 4º ESO no curso 2017-2018, partimos polo tanto do suposto que descoñecen tanto o seu contido, como o seu argot, etc, pero poden ter unha versión errónea ou confusa de certos conceptos que forman parte da vida cotiá, polo que es conveniente pasar un cuestionario que nos permita ver que entenden eles dos devanditos conceptos, para correxirlos na clase e facer así unha avaliación inicial dos seus coñecementos e facerlles ver, á vez que teñen claro e que non, desta maneira iniciase xa o proceso de aprendizaxe. No Anexo I figura un modelo de cuestionario da avaliación inicial

3.11. Atención a diversidade.

Sendo conscentes de que os alumnos que forman o grupo clase son distintos nas súas motivacións, capacidades, ambiente social, etc., unido ao feito de que como docentes temos como meta a formación integral do alumno, formándoo en todas as

PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA CURSO 2018-2019

súas capacidades, non soamente nas cognitivas, o profesor/a deberá atender esas diferenzas. Por iso, seguiranse as seguintes pautas:

- Emprego de metodoloxías didácticas diversas, como recurso que se pode introducir nas formas de enfocar ou presentar determinados contidos ou actividades como consecuencia dos distintos graos de coñecementos previos detectados nos alumnos.
- Proposta de actividades diferenciadas e variadas, que se adaptarán ás motivacións, intereses e necesidades que presenten os alumnos. Tratándose de alumnos que manifesten algunha dificultade para traballar determinados contidos, axustaranse o grao de complexidade da actividade e os requerimentos da tarefa, ás súas posibilidades, ademais de ter plantexadas actividades de reforzo para estas situacións.
- Materiais didácticos diversos. O emprego de materiais curriculares e recursos didácticos variados permitirá unha mellor adaptación aos diferentes tipos de capacidades, intereses e motivacións dos alumnos. Tamén se poderán secuenciar os recursos materiais segundo o grado de dificultade, utiizando en cada caso aqueles que resposten mellor ás necesidades concretas de cada alumno.
- Agrupamentos flexibles e ritmos distintos. Na medida en que se promova o traballo en equipo, farase máis doado a interacción entre os alumnos. Ademais, ao subdividir o grupo de alumnos en grupos homoxéneos, resultará máis sinxelo axeitar a axuda pedagóxica ás súas necesidades específicas.

3.12. Concreción dos elementos transversais.

- Educación cívica. As competencias sociais e cívicas son na práctica competencias do Departamento Economía, a materia contribúe nun 51 á adquisición da competencia social e cívica, a formación de cidadáns responsables, conscientes dos seus dereitos e das súas obrigas (impostos, medioambiente, organizacións económicas, desenvolvemento sostenible, etc).
- Compresión de lectura, a expresión oral e escrita son elementos presentes en todos os cursos (traballos escitos, exposicións, uso da prensa...).
- Traballo con tecnoloxías da información e da comunicación. de xeito habitual traballamos a busca e selección de información a través de Internet para cumprimentar información, busca de datos, realización de traballos, etc. Os alumnos deben ser capaces de realizar a búsqueda de información através das novas tecnoloxías para transformarlala en coñecemento.
- Animar ao emprendemento é un elemento transversal especialmente significativo
- O desenvolvemento sustentable e o medio son elementos que están presentes na materia de economía (enerxías alternativas...).

3.13. Actividades complementarias e extraescolares.

1. Curso do Programa de Educación Financeira “As túas finanzas, o teu futuro” impartido por profesionais da banca (As datas aínda están por fixar)
2. Calquera outra actividade que o departamento acorde no seu momento dada o seu interese

3.14. Mecanismos de revisión, avaliación e modificación da programación didáctica.

PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA CURSO 2018-2019

O departamento de Economía estableceu unha serie de pautas para a avaliación e seguimento da súa programación:

A avaliación de programación require de instrumentos que permitan recoller información sobre o grado de posta en práctica da mesma, o motivo polo cal pudiera surdir algunha desviación, consecución de obxectivos, interese e participación do alumnado, melloras que se poidan introducir, etc. para poder modificala de tal xeito que se chegue a optimizar o máximo posible.

Para avaliar a programación:

O departamento de Economía, ao remate de cada avaliación fará un seguimento dos obxetivos marcados analizando en que medida se cumpriron, para iso, analizaranse os diversos aspectos que figuran no Anexo II e adaptaranse os mecanismos correctores en caso de non acadar algún obxectivo parcial.

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

3.15. ANEXOS

ANEXO I

I.E.S "VALLE INCLÁN" CUESTIONARIO INICIAL : Economía CURSO: 1º Bacharelato NOMBRE:	FECHA: Nº:
--	--------------------------

CUESTIONARIO INICIAL

- 1) ¿Qué entiendes por necesidad? Pon un ejemplo.
- 2) ¿Con qué crees que se satisfacen las necesidades?
- 3) ¿Qué ocurre si dispones de 10 € y quieres comprarte un producto que vale 6€ y otro que vale 7 €, ¿qué tendrás que hacer?
- 4) ¿Quiénes elaboran los productos que utilizamos? Pon ejemplos.
- 5) ¿Qué es la inflación? (puedes explicarlo con un ejemplo)
- 6) ¿Qué es el dinero? ¿Para qué sirve?
- 7) ¿Qué es el interés? ¿Qué trabajo hace un banco?
- 8) ¿Cómo explicarías qué es el déficit presupuestario?

CUESTIONARIO INICIAL

1. Respecto a las acciones de una empresa, señala la respuesta correcta.

- a) Solo las sociedades anónimas tienen su capital dividido en acciones.
- b) Todas las sociedades tienen el capital dividido en acciones.
- c) Toda sociedad que posee acciones puede venderlas en la bolsa.

2. Los siguientes factores pertenecen al entorno de la empresa, pero ¿cuál de ellos es general y puede afectar a todas las empresas de un país?

- a) Revolución tecnológica.
- b) Crisis económica.
- c) Ambas respuestas son correctas.

3. El IVA (impuesto sobre el valor añadido), uno de los impuestos principales:

- a) Lo soportan (pagan) las empresas y consumidores.
- b) Es un impuesto directo.
- c) Ninguna de las respuestas anteriores es correcta.

4. Imagina una empresa de reprografía y señala la respuesta correcta:

- a) En el contrato de alquiler del local se establece una cláusula de subida anual por valor del IPC (índice de precios al consumo); debido a este motivo, el alquiler es un coste variable.
- b) Los costes fijos son independientes del nivel de producción.
- c) Se utiliza un folio por fotocopia, por tanto, los folios son un coste fijo.

5. Las empresas tienen como función esencial en una economía:

- a) Enriquecer a los dueños de las empresas.
- b) Buscar oportunidades para intentar eliminar a la competencia.

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

c) Crear bienes y servicios que satisfagan las necesidades humanas.

6. De estos conceptos, ¿cuál crees que está más relacionado con la competitividad, los beneficios y la supervivencia de la empresa?

- a) La productividad.
- b) La campaña de marketing.
- c) La mano de obra barata.

7. El marketing en la empresa está compuesto por:

- a) Todas las actividades que posibilitan llevar el bien desde la fábrica hasta el consumidor, incluidas las actividades de diseño del producto, distribución del mismo, etc.
- b) El marketing es la publicidad.
- c) El marketing son los anuncios que se ponen en televisión

8. Las empresas buscarán situarse en un mercado que:

- a) Tenga las características de la competencia perfecta y, así, todos compitan en precios.
- b) Les da igual, en todo momento lo que las empresas deben hacer es reducir sus costes laborales.
- c) En el que el producto esté diferenciado y lo harán siempre que puedan a través de elementos como la marca.

9. La función de los bancos en la economía es:

- a) Conseguir el dinero de los ahorradores.
- b) Conseguir el dinero de los ahorradores y producir bienes.
- c) Canalizar el ahorro para las unidades económicas deficitarias de fondos financieros.

10. Una empresa que debe pagar 10 000 euros del impuesto de sociedades, preferirá:

- a) Pagarlos de golpe lo más tarde posible, si puede ser dentro de dos años.
- b) Pagarlos cuanto antes, si puede ser ahora mismo y así ya no se tiene que preocupar por nada.
- c) Pagar estos 10000 euros fraccionados en 5 cuotas de 2000 euros cada tres meses.

11. Un directivo de una empresa:

- a) Debe dedicarse a coordinar los elementos materiales y personales con los que cuenta para lograr los objetivos encomendados.
- b) Es una persona que coloca la dirección en un puesto de responsabilidad.
- c) Todas las respuestas anteriores son correctas.

12. La organización de una empresa:

- a) Es el conjunto de personas que la forman.
- b) Es la forma en que se decide que deben trabajar los empleados de la empresa.
- c) Es la forma en que se estructuran los medios de la empresa para lograr los resultados más eficientes teniendo también en cuenta los aspectos personales.

13. En función de los aspectos que tomemos como referencia, existen diferentes posibilidades para clasificar las empresas. Explica brevemente los criterios de clasificación de las empresas que conoces. Te ayudará pensar en ejemplos de empresas

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

muy diferentes de tu entorno, por ejemplo: una tienda de barrio, una compañía de comunicación internacional, etc.

14. El éxito empresarial aumenta considerablemente cuando la empresa planifica su actividad. Esta afirmación es también aplicable para muchas facetas de la vida. Realiza una planificación del presente curso escolar y para ello, contesta razonadamente a las siguientes preguntas: ¿qué espero lograr?, ¿qué voy a hacer para conseguir mis objetivos?

15. Imagina que tienes que decidir donde instalas físicamente una fábrica de cemento y una peluquería de animales:

- Describe los tres aspectos esenciales que tendrías en cuenta para elegir la ubicación de cada negocio.
- En caso de elegir el lugar equivocado, ¿es fácil rectificar?

16. Imagina que en una empresa se plantean estas dos alternativas:

- Adquirir una maquinaria que tendría un coste de 20 000 euros y que va a generar unos ingresos de 7000 euros durante cinco años. El mantenimiento de la máquina conlleva un gasto de 1000 euros anuales.
 - El otro proyecto consiste en depositar 20 000 euros en la bolsa de Brasil. En los últimos años la rentabilidad de la bolsa brasileña ha sido del 15% anual.
- De entre los dos, intuitivamente, ¿cuál cree que es mejor para la empresa?

17. ¿Cuál es el papel del empresario?

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

ANEXO II

I.E.S. VALLE-INCLÁN (Curso Académico 2018/19)

Departamento de Economía :Economía

Valoración da marcha da Programación Didáctica

	Apartados das Programacións Didácticas	1ºBACH	1º BACH ADULTOS	DIFICULTADES/ OBSERVACIÓN	MEDIDAS DE CORRECCIÓN
1	CONSECUCCIÓN DOS OBXECTIVOS:				
2	VALORACIÓN DOS RESULTADOS: % APROBADOS/% SUSPENSOS				
3	CONTIDOS E DESENVOLVEMENTO DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA PREVISTA: TOTAL/PARCIAL				
4	VALORACIÓN DOS PROCEDEMENTOS/ CRITERIOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN, CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN:				
5	VALORACIÓN DA METODOLOXÍA DIDÁCTICA:				
6	VALORACIÓN DOS MATERIAIS E RECURSOS DA AULA: VALORACIÓN RECURSOS DO CENTRO:				
7	CONSECUCCIÓN MÍNIMOS ESIXIBLES:				
8	MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE APLICADAS:				
9	VALORACIÓN PROGRAMAS DE RECUPERACIÓN PENDENTES: VALORACIÓN PROGRAMA REFORZO:				
10	VALORACIÓN ACTIVD. EXTRAESCOLARES:				
11	ACCIÓNS REFERIDAS Ó PLAN LECTOR:				
12	ACCIÓNS REFERIDAS Ó PLAN TIC:				

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

4- PROGRAMACIÓN 2º BACHARELATO: ECONOMÍA DA EMPRESA.

4.1. Contribución ao desenvolvemento das competencias claves. Concreción que recolle a relación dos estándares de aprendizaxe avaliábeis que forman parte dos perfís de competencias

O Decreto 86/2015 de xuño, polo que se establece o currículo de Educación Secundaria Obrigatoria e do Bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia, define as competencias como as capacidades para aplicar de xeito integrado os contidos propios de cada ensinanza e etapa educativa, co fin de lograr a realización adecuada de actividades e a resolución eficaz de problemas complexos e expón as seguintes competencias clave :

- Comunicación lingüística (CCL).
- Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCCT).
- Competencia dixital (CD).
- Aprender a aprender (CAA).
- Competencias sociais e cívicas (CSC).
- Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE).
- Conciencia e expresións culturais (CCEC).

CONCRECIÓN DE CADA ESTÁNDAR CAS COMPETENCIA CLAVE CURSO: ECONOMÍA EMPRES 2º BACHARELATO							
	CCL	CMCCT	CD	CSC	CAA	CSIEE	CCEC
BLOQUE 1. A EMPRESA							
▪ EEB1.1.1. Distingue as formas xurídicas das empresas e relaciónas coas esixencias de capital e coas responsabilidades para cada tipo.		X	X			X	
▪ EEB1.1.2. Identifica e valora as formas xurídicas de empresa máis apropiadas en cada caso en función das características concretas, aplicando o razoamento sobre clasificación das empresas.		X	X				
▪ EEB1.1.3. Analiza, para un determinado caso práctico, os criterios de clasificación de empresas: segundo a natureza da actividade que desenvolven, a súa dimensión, o nivel tecnolóxico que alcanzan, o tipo de mercado en que operan, a fórmula xurídica que adoptan, e o seu carácter público ou privado.		X	X		X		
▪ EEB1.1.4. Describe os elementos da empresa en relación coas funcións que desenvolven e os obxectivos que procuran dentro do sistema.	X					X	
▪ EEB1.2.1. Identifica os tipos de empresas e de empresarios/as que actúan no seu contorno, así como a forma de relacionar co seu contorno máis próximo.		X	X	X		X	
▪ EEB1.2.2. Analiza a relación entre empresa, sociedade e ambiente, e valora os efectos positivos e negativos das actuacións das empresas nas esferas social e ambiental.			X	X		X	

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

<ul style="list-style-type: none"> EEB1.2.3. Analiza a actividade das empresas como elemento dinamizador de progreso, estimando a súa creación de valor para a sociedade e para a cidadanía. 				X		X	
CONCRECIÓN DE CADA ESTÁNDAR CAS COMPETENCIA CLAVE							
CURSO: ECONOMÍA EMPRES 2º BACHARELATO							
	CCL	CMCCT	CD	CSC	CAA	CSIEE	CCEC
BLOQUE 2. DESENVOLVEMENTO DA EMPRESA							
<ul style="list-style-type: none"> EEB2.1.1. Describe e analiza os factores que determinan a localización e a dimensión dunha empresa, e valora a transcendencia futura para a empresa desas decisións. 	X	X					
<ul style="list-style-type: none"> EEB2.1.2. Valora o crecemento da empresa como estratexia competitiva e relaciona as economías de escala coa dimensión óptima da empresa. 		X	X			X	
<ul style="list-style-type: none"> EEB2.1.3. Identifica e explica as estratexias de especialización e diversificación. 	X	X				X	
<ul style="list-style-type: none"> EEB2.1.4. Analiza as estratexias de crecemento interno e externo a partir de supostos concretos. 		X	X		X		
<ul style="list-style-type: none"> EEB2.1.5. Examina o papel das pequenas e das medianas empresas no noso país, e valora as súas estratexias e as súas formas de actuar, así como as súas vantaxes e os seus inconvenientes. 				X		X	
<ul style="list-style-type: none"> EEB2.1.6. Describe as características e as estratexias de desenvolvemento da empresa multinacional, e valora a importancia da responsabilidade social e ambiental. 	X	X		X			
<ul style="list-style-type: none"> EEB2.1.7. Estuda o impacto da incorporación da innovación e das novas tecnoloxías na estratexia da empresa, e relaciónao coa capacidade para competir de xeito global. 		X	X	X			
BLOQUE 3 . ORGANIZACIÓN E DIRECCIÓN DA EMPRESA							
<ul style="list-style-type: none"> EEB3.1.1. Reflexiona sobre a división técnica do traballo nun contexto global de interdependencia económica para valorar as súas consecuencias sociais. 		X		X			
<ul style="list-style-type: none"> EEB3.1.2. Describe a estrutura organizativa, o estilo de dirección, as canles de información e de comunicación, o grao de participación na toma de decisións e a organización informal da empresa. 	X	X				X	
<ul style="list-style-type: none"> EEB3.1.3. Identifica a función de cada área de actividade da empresa (aprovisionamento, produción e comercialización, investimento e financiamento, recursos humanos e administrativa), así como as súas interrelacións. 		X	X			X	
<ul style="list-style-type: none"> EEB3.1.4. Investiga sobre a organización nas empresas do seu ámbito máis próximo e identifica vantaxes e inconvenientes, detecta problemas para solucionar, e describe propostas de mellora. 			X	X	X	X	
<ul style="list-style-type: none"> EEB3.1.5. Aplica os seus coñecementos a unha organización concreta, para detectar 		X			X	X	

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

problemas e propor melloras.							
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB3.1.6. Valora a importancia dos recursos humanos nunha empresa e analiza diferentes maneiras de abordar a súa xestión e a súa relación coa motivación e a produtividade. 				X	X	X	
BLOQUE 4. A FUNCIÓN PRODUTIVA							
	CCL	CMCCT	CD	CSC	CAA	CSIEE	CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB4.1.1. Realiza cálculos da produtividade de distintos factores e interpreta os resultados obtidos, coñecendo medios e alternativas de mellora da produtividade nunha empresa. 		X	X				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB4.1.2. Analiza e valora a relación entre a produtividade e os salarios dos/das traballadores/as. 		X		X			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB4.1.3. Reflexiona sobre a importancia para a sociedade e para a empresa da investigación e da innovación tecnolóxica en relación coa competitividade e o crecemento. 		X		X	X		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB4.2.1. Distingue os ingresos e os custos dunha empresa, calcula o seu beneficio ou a súa perda xerados ao longo do exercicio económico, aplicando razoamentos matemáticos, e interpreta os resultados. 		X	X				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB4.2.2. Identifica e calcula os tipos de custos, ingresos e beneficios dunha empresa, e represéntaos graficamente. 		X	X				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB4.2.3. Calcula o limiar de vendas (de rendibilidade) necesario para a supervivencia da empresa. 		X	X				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB4.2.4. Analiza os métodos custo beneficio e custo eficacia como instrumentos de medida e avaliación que axudan á toma de decisións. 		X				X	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB4.3.1. Identifica os custos que xera o almacén e resolve casos prácticos sobre o ciclo de inventario. 		X	X				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB4.3.2. Valora as existencias en almacén mediante diferentes métodos. 		X	X				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB4.3.3. Valora a relación entre o control de inventarios e a produtividade e a eficiencia nunha empresa. 		X				X	
BLOQUE 5. A FUNCIÓN COMERCIAL DA EMPRESA							
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB5.1.1. Caracteriza un mercado en función de diferentes variables como, por exemplo, o número de competidores e o produto vendido. 						X	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB5.1.2. Identifica e adapta a cada caso concreto as estratexias e os enfoques de márketing. 		X	X		X		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB5.1.3. Interpreta e valora estratexias de márketing, incorporando nesa valoración consideracións de carácter ético, social e ambiental. 		X	X	X		X	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB5.1.4. Comprende e explica as fases e as etapas da investigación de mercados. 	X	X					

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

▪ EEB5.1.5. Aplica criterios e estratexias de segmentación de mercados en casos prácticos.		X	X				
▪ EEB5.1.6. Analiza e valora as oportunidades de innovación e transformación do márketing que xorden co desenvolvemento das tecnoloxías da información e da comunicación.		X	X	X			
▪ EEB5.1.7. Describe a organización e o funcionamento do departamento comercial da empresa.	X	X					
▪	CCL	CMCCT	CD	CSC	CAA	CSIEE	CCEC
▪ EEB5.1.8. Determina as necesidades da clientela en relación coas características dos produtos ou dos servizos ofrecidos pola empresa.		X	X	X			
BLOQUE 6. A INFORMACIÓN NA EMPRESA							
▪ EEB6.1.1. Recoñece os elementos patrimoniais e a función que teñen asignada.		X				X	
▪ EEB6.1.2. Identifica, valora e clasifica os bens, os dereitos e as obrigas da empresa en masas patrimoniais.		X					
▪ EEB6.1.3. Interpreta a correspondencia entre os investimentos e o seu financiamento.					X		
▪ EEB6.1.4. Detecta posibles desaxustes no equilibrio patrimonial, na solvencia e no apancamento da empresa, mediante a utilización de rateos.		X					
▪ EEB6.1.5. Propón medidas correctoras axeitadas en caso de se detectar desaxustes patrimoniais ou financeiros.					X	X	
▪ EEB6.1.6. Recoñece a importancia do dominio das operacións matemáticas e dos procedementos propios das ciencias sociais como ferramentas que facilitan a solución de problemas empresariais.		X	X				
▪ EEB6.1.7. Recoñece a conveniencia do equilibrio económico, patrimonial e financeiro da empresa.		X				X	
▪ EEB6.1.8. Valora a importancia da información na toma de decisións.					X	X	
▪ EEB6.1.9. Calcula o resultado do exercicio económico da empresa, empregando os criterios de imputación aplicables.		X	X				
▪ EEB6.1.10. Identifica, interpreta e clasifica os elementos do resultado da empresa.		X	X			X	
▪ EEB6.2.1. Identifica as obrigas fiscais das empresas segundo a súa organización e a actividade que desenvolvan.		X				X	
▪ EEB6.2.2. Describe o funcionamento básico dos impostos que recaen sobre as empresas e destaca as principais diferenzas entre eles.	X	X					
▪ EEB6.2.3. Valora a achega que supón para a riqueza nacional a carga impositiva que soportan as empresas.				X			

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

BLOQUE 7. A FUNCIÓN FINANCIERA							
▪ EEB7.1.1. Coñece e enumera os métodos estáticos (prazo de recuperación) e dinámicos (criterio do valor actual neto) para seleccionar e valorar investimentos.		X	X			X	
▪ EEB7.1.2. Aplica métodos estáticos (prazo de recuperación) e dinámicos (valor actual neto), nun suposto concreto de selección de alternativas de investimento para unha empresa.		X	X				
▪ EEB7.1.3. Explica as posibilidades de financiamento das empresas diferenciando o externo e o interno, a curto e a longo prazo, así como o custo de cada un e as implicacións na marcha da empresa.	X	X					
▪	CCL	CMCCT	CD	CSC	CAA	CSIEE	CCEC
▪ EEB7.1.4. Analiza, nun suposto concreto de financiamento externo, as opcións posibles, os seus custos e as variantes de amortización.		X	X		X		
▪ EEB7.1.5. Analiza e avalía, a partir dunha necesidade concreta, as posibilidades que teñen as empresas de recorrer ao mercado financeiro.		X			X	X	
▪ EEB7.1.6. Valora as fontes externas e internas de financiamento da empresa.		X				X	
▪ EEB7.1.7. Analiza e expresa as opcións financeiras que mellor se adaptan a un caso concreto de necesidade financeira.		X			X		
▪ EEB7.1.8. Aplica os coñecementos tecnolóxicos á análise e á resolución de supostos.		X	X				
▪ EEB7.1.9. Identifica e describe os ciclos da actividade da empresa e as súas fases.	X	X				X	
▪ EEB7.1.10. Calcula, para un determinado suposto práctico, os períodos de maduración da empresa, e distingue as súas fases.		X	X		X		
Estándares de aprendizaxe avaliados TOTAL: 61	10	50	29	12	14	26	0
Relación coas competencias claves %	16%	82%	48%	20%	23%	42,62%	0%

A materia de Economía da Empresa xoga un papel relevante para que os alumnos alcancen os obxectivos da etapa e adquiren as distintas competencias clave, a través da devandita materia desenvólvense todas elas, especialmente a competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía(CMCCT), a competencia dixital(CD) e a competencia do sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE) , dada a importancia instrumental das devanditas ciencias en relación con contidos propios da materia de Economía.

A través dos distintos estándares de aprendizaxe que se imparten na materia de Economía desenvólvense tamén as competencias: aprender a aprender, competencia social e cívica e competencia de comunicación lingüística, están presentes de maneira constante na súa vertente máis instrumental

Para unha adquisición eficaz das competencias e a súa integración efectiva no currículo, deseñáronse actividades de aprendizaxe integradas que lle permitan ao alumnado avanzar cara aos resultados de aprendizaxe de máis dunha competencia ao mesmo tempo. Para isto, aproveitaranse as posibilidades que ofrecen as metodoloxías de proxectos.

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

CCL(10%): a contribución da materia a adquisición da competencia de comunicación lingüística ponese de manifestó a través do:

- .Análisis de la publicidad y de los instrumentos de comunicación que emplean las empresas para persuadir a sus clientes de que compren. Iniciación del alumno en el conocimiento del lenguaje y la terminología técnica básica del mundo empresarial y en especial del Derecho mercantil, del Derecho laboral, del Derecho tributario y del Derecho contable sus productos.
- Fomento de la lectura a través de tareas contextualizadas como pueden ser las actividades de investigación en empresas del entorno y el análisis de artículos periodísticos sobre la realidad empresarial.
- Desarrollo de actitudes y valores propios de esta competencia a través de las tareas interactivas, como la lluvia de ideas, los debates, los trabajos grupales por proyectos, en los que se promoverá el respeto hacia las opiniones de los demás y se desarrollará el espíritu crítico.

CMCCT(82%) a contribución da materia a adquisición da competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía : ponese de manifestó a través da

- Resolución e interpretación de ejercicios de productividad: productividad de un factor, productividad global y tasa de variación de la productividad.
- Cálculo, representación e interpretación de ingresos y costes y en especial de ejercicios de punto muerto y producir o comprar.
- Resolución de casos prácticos sobre el ciclo de inventario de una empresa.
- Confección de balances y cuentas de resultados y su análisis mediante ratios económico-financieros.
- Resolución de ejercicios de selección de inversiones mediante la utilización de métodos dinámicos y estáticos.
- Resolución de casos prácticos sobre las distintas opciones de financiación que poseen las empresas.
- Habilidad para interpretar y expresar con claridad y precisión informaciones, datos y argumentaciones de carácter económico (tablas, estadísticas, gráficos, etc.) vinculados con el tejido empresarial y procedentes de distintos tipos de fuentes de información.
- Reflexión sobre la importancia para la sociedad y para la empresa de la investigación y la innovación tecnológica en relación con la competitividad y el crecimiento.

CD(48%) a contribución da materia a adquisición da competencia dixital ponese de manifestó a través do:

- Búsqueda, obtención y tratamiento de información oral, impresa, audiovisual, digital o multimedia acerca de la realidad empresarial a través de internet.

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

- Utilización de programas informáticos para la elaboración, de gráficas, análisis de datos, desarrollo de presupuestos y planes financieros, que conducen a una mayor alfabetización digital.
- Consulta de páginas web propuestas por el docente o por propia iniciativa del alumno.
- Utilización de simuladores online de creación o gestión de empresas.
- Creación de presentaciones y producciones audio-visuales sencillas sobre contenidos de la asignatura.
- Obtención de fragmentos de películas que aborden contenidos curriculares mediante herramientas de edición de video.

CSC(20%) a contribución da materia a adquisición das competencias sociais pónese de manifestó a través do:

- Tratamiento de la responsabilidad social y medioambiental; la ética en las actuaciones empresariales; el análisis del impacto social de las estrategias de desarrollo de las multinacionales; la división del trabajo desde una perspectiva global; la importancia de los recursos humanos en una empresa; la investigación y la innovación tecnológica como pilares de la competitividad y su repercusión en la calidad de vida; la aportación que suponen las obligaciones fiscales a la riqueza nacional; el conocimiento de los órganos de gobierno de las distintas formas jurídicas y su funcionamiento, en especial el estudio de las empresas de economía social y el carácter democrático de las sociedades cooperativas.
- Fomento de una actitud crítica hacia las consecuencias negativas que genera la actividad productiva - costes sociales- así como frente a aquellas prácticas desaprensivas que llevan a cabo algunas empresas multinacionales en países no desarrollados con el único afán de obtener el máximo beneficio.
- Diferenciación de las prácticas comerciales consideradas no éticas o de dudosa moralidad que pretenden engañar al consumidor, de las que son lícitas y aceptables, fomentando el conocimiento de los mecanismos existentes para la defensa de sus derechos como consumidores.
- Conocimiento de los derechos básicos de los trabajadores/as y el reconocimiento de la igualdad entre hombres y mujeres, haciendo especial hincapié en las medidas de conciliación de la vida laboral y familiar.
- Consciencia del papel actual del alumno en la economía como consumidor, ahorrador, contribuyente, usuario de bienes y servicios públicos y en el futuro, como trabajador, productor y elector.

PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA CURSO 2018-2019

CAA(23%) a contribución da materia a adquisición aprender a aprender ponese de manifestó a través de.

- Procesos de resolución de problemas mediante los que los alumnos deben planificar estrategias, asumir retos, y tomar decisiones en escenarios de incertidumbre.
- Planteamiento de actividades variadas, de iniciación, refuerzo y ampliación que van a exigir al alumnado un esfuerzo tanto memorístico como de planificación, organización, síntesis e integración que le permitan ser consciente de sus propias capacidades.
- Capacidad de aplicar el razonamiento en supuestos concretos:
 - Clasificación de las empresas; relación entre las economías de escala con la dimensión óptima de la empresa; reflexión sobre la división técnica del trabajo en un contexto global; adopción de medidas correctoras ante posibles desajustes patrimoniales; relación entre la productividad y los salarios de los trabajadores o entre el control de inventarios y la productividad de la empresa; adaptación de las diferentes estrategias de marketing a casos concretos; correspondencia entre inversiones y su financiación y valoración de la importancia de la información en la toma de decisiones.

CSIEE(42,62%) a contribución da materia a adquisición da competencia do sentido de iniciativa e espírito emprendedor sociais ponese de manifestó a través da:

- Visión holística de la empresa y su relación con el progreso económico y social.
- Conocimiento de los determinantes en las decisiones de localización y dimensión de la empresa.
- Conocimiento de los trámites necesarios para crear una empresa; toma de decisiones sobre qué contrato/s realizar a los empleados; qué forma jurídica escoger para el negocio; interpretación de balances y cuentas de pérdidas y ganancias sencillas para diagnosticar la situación financiera y patrimonial de una empresa; selección de proyectos de inversión y selección de la fórmula o fórmulas de financiación más adecuada/s para la empresa.
- Promoción de la iniciativa empresarial como vía de inserción laboral.
- Afianzamiento del espíritu emprendedor con actitudes de creatividad, flexibilidad, iniciativa, trabajo en equipo, confianza en uno mismo y sentido crítico.

4.2. Concreción dos obxetivos para o curso.

O bacharelato contribuirá a desenvolver no alumnado as capacidades que lle permitan:

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

- a) Exercer a cidadanía democrática, desde unha perspectiva global, e adquirir unha conciencia cívica responsable, inspirada polos valores da Constitución española e do Estatuto de autonomía de Galicia, así como polos dereitos humanos, que fomente a corresponsabilidade na construción dunha sociedade xusta e equitativa e favoreza a sustentabilidade.
- b) Consolidar unha madurez persoal e social que lle permita actuar de forma responsable e autónoma e desenvolver o seu espírito crítico. Ser quen de pre-ver e resolver pacificamente os conflitos persoais, familiares e sociais.
- c) Fomentar a igualdade efectiva de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, analizar e valorar criticamente as desigualdades e discriminacións existentes e, en particular, a violencia contra a muller, e impulsar a igualdade real e a non discriminación das persoas por calquera condición ou circunstancia persoal ou social, con atención especial ás persoas con discapacidade.
- d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
- e) Dominar, tanto na súa expresión oral como na escrita, a lingua galega e a lingua castelá.
- f) Expresarse con fluidez e corrección nunha ou máis linguas estranxeiras.
- g) Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e da comunicación.
- h) Coñecer e valorar criticamente as realidades do mundo contemporáneo, os seus antecedentes históricos e os principais factores da súa evolución. Participar de xeito solidario no desenvolvemento e na mellora do seu contorno social.
- i) Acceder aos coñecementos científicos e tecnolóxicos fundamentais, e dominar as habilidades básicas propias da modalidade elixida.
- l) Comprender os elementos e os procedementos fundamentais da investigación e dos métodos científicos. Coñecer e valorar de forma crítica a contribución da ciencia e da tecnoloxía ao cambio das condicións de vida, así como afianzar a sensibilidade e o respecto cara ao medio ambiente e a ordenación sustentable do territorio, con especial referencia ao territorio galego.
- m) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.
- n) Desenvolver a sensibilidade artística e literaria, así como o criterio estético, como fontes de formación e enriquecemento cultural.
- ñ) Utilizar a educación física e o deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social, e impulsar condutas e hábitos saudables.
- o) Afianzar actitudes de respecto e prevención no ámbito da seguridade viaria.
- p) Valorar, respectar e afianzar o patrimonio material e inmaterial de Galicia, e contribuír á súa conservación e mellora no contexto dun mundo globalizado.

4.3. Concreción para cada estándar de aprendizaxe avaliábel:

a. Temporalización

Relación de unidades didácticas

SECUENCIACIÓN E TEMPORALIZACIÓN

1º Eval.	UNIDADES			Temporalización	
	Unid.	Bloque B1	Contido	Mes	Sesións
	BLOQUE 1: A EMPRESA				
1	B1.1	A empresa e o/a empresario/a		Sept	5
	B1.2	Elementos, funcións e obxectivos da empresa.			

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

	2	B1.3	Clases de empresas.	Out	10
		B1.4	Marco xurídico da actividade empresarial		
	1	B1.5	Contorno da empresa	Sept/Out	6
		B1.6	Responsabilidade social e ambiental da empresa.		
B1.7		Funcionamento e creación de valor			
1ª Eva	Unid .	Bloque B2	Contido BLOQUE 2: DESENVOLVEMENTO DA EMPRESA	Mes	Sesións
	3	B2.1	Localización e dimensión empresarial.	Out./No	6
		B2.2	Estratexias de crecemento interno e externo		
		B2.3	Pequenas e medianas empresas: estratexias de mercado		
		B2.4	Importancia das pequenas e medianas empresas (PME) na economía.		
		B2.5	Internacionalización, competencia global e tecnoloxía.		
		B2.6	Empresa multinacional: aspectos positivos e negativos do seu funcionamento		
3ª Eva	Unid .	Bloque B3	Contido BLOQUE 3: ORGANIZACIÓN E DIRECCIÓN DA EMPRESA	Mes	Sesións
	4/5	B3.1	División técnica do traballo e necesidade de organización no mercado actual.	Abril	8
		B3.2	Funcións básicas da dirección.		
		B3.3	Planificación e toma de decisións estratéxicas.		
		B3.4.	Organización formal e informal da empresa: deseño e análise da súa estrutura.		
		B3.5	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A xestión dos recursos humanos e a súa incidencia na motivación ▪ 	Abril/M	8
		B3.6	Os conflitos de intereses e as súas vías de negociación		
UNIDADES				Temporalización	
	Unid.	Bloque B4	Contido	Mes	Sesións
			BLOQUE 4: A FUNCIÓN PRODUTIVA		

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

1ª Eva	6	B4.1	Producción e proceso produtivo.	Nov	8
		B4.2	Función de produción. Produtividade e eficiencia		
		B4.3	Investigación, desenvolvemento e innovación (I+D+i) como elementos clave para o cambio tecnolóxico e a mellora da competitividade empresarial		
		B4.4	Custos: clasificación e cálculo dos custos na empresa		
		B4.5	Cálculo e interpretación do limiar de rendibilidade da empresa.		
	7	B4.6.	Os inventarios da empresa e os seus custos. Modelos de xestión de inventarios	Nov/Dec	7
2ª Eva	Unid .	Bloque B5	Contido	Mes	Sesións
			BLOQUE 5: A FUNCIÓN COMERCIAL DA EMPRESA		
	8	B5.1	Departamento comercial da empresa	Dec/xan	8
		B5.2	Concepto e clases de mercado		
		B5.3	Técnicas de investigación de mercados.		
		B5.4	Comportamento do/da consumidor/a e segmentación de mercados.		
		B5.5	Variables do márketing-mix e elaboración de estratexias.		
		B5.6	Estratexias de márketing e ética empresarial.		
B5.7	Tecnoloxías da información e das comunicacións e márketing				
2ª Eval.	UNIDADES			Temporalización	
	Unid.	Bloque B6	Contido	Mes	Sesións
			BLOQUE 6: A INFORMACIÓN NA EMPRESA		
	9/10	B6.1	Obrigas contables da empresa.	Xan/Febr	12
		B6.2.	A composición do patrimonio e a súa valoración.		
		B6.3.	Resultados da empresa.		
B6.4		As contas anuais e a imaxe fiel.			
11					

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

		B6.5	Elaboración do balance e da conta de perdas e ganancias	Febr	6
		B6.6	Análise e interpretación da información contable.		
		B6.7	Fiscalidade empresarial: principais figuras impositivas e elementos clave do súa estrutura e do seu funcionamento		
	Unid.	Bloque B7	Contido BLOQUE 7: A FUNCIÓN FINANCEIRA	Mes	Sesiós
3ª Eval	13	B7.1	Estrutura económica e financeira da empresa.	Mar/Abr	12
		B7.2	Concepto e clases de investimento.		
		B7.3	Valoración e selección de proxectos de investimento.		
	14	B7.4	Fontes de financiamento interno e externo da empresa. Novas formas de financiamento.		
		B7.5	Ciclos da empresa.		
		B7.6	Período medio de maduración		

Concreción para cada estandar de aprendizaxe avaliable da súa temporalización

CONCRECIÓN DE CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE														
	UNIDADES DIDÁCTICAS													
	1ª Avaliación					2ª Avaliación					3ª Avaliación			
	1	2	3	6	7	8	9	10	11	12	13	14	4	5
BLOQUE 1. A EMPRESA														
▪ EEB1.1.1. Distingue as formas xurídicas das empresas e relacións coas esixencias de capital e coas responsabilidades para cada tipo.	X													
▪ EEB1.1.2. Identifica e valora as formas xurídicas de empresa máis apropiadas en cada caso en función das características concretas, aplicando o razoamento sobre clasificación das empresas.		X												
▪ EEB1.1.3. Analiza, para un determinado caso práctico, os criterios de clasificación de empresas: segundo a natureza da actividade que desenvolven, a súa dimensión, o nivel tecnolóxico que alcanzan, o tipo de mercado en que operan, a fórmula xurídica que adoptan, e o seu carácter público ou privado.		X												
▪ EEB1.1.4. Describe os elementos da empresa en relación coas funcións que desenvolven e os obxectivos que procuran dentro do sistema.	X													

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

<ul style="list-style-type: none"> EEB1.2.1. Identifica os tipos de empresas e de empresarios/as que actúan no seu contorno, así como a forma de relacionar co seu contorno máis próximo. 	X													
<ul style="list-style-type: none"> EEB1.2.2. Analiza a relación entre empresa, sociedade e ambiente, e valora os efectos positivos e negativos das actuacións das empresas nas esferas social e ambiental. 	X													
<ul style="list-style-type: none"> EEB1.2.3. Analiza a actividade das empresas como elemento dinamizador de progreso, estimando a súa creación de valor para a sociedade e para a cidadanía. 	X													
BLOQUE 2. DESENVOLVEMENTO DA EMPRESA														
<ul style="list-style-type: none"> EEB2.1.1. Describe e analiza os factores que determinan a localización e a dimensión dunha empresa, e valora a transcendencia futura para a empresa desas decisións. 			X											
<ul style="list-style-type: none"> EEB2.1.2. Valora o crecemento da empresa como estratexia competitiva e relaciona as economías de escala coa dimensión óptima da empresa. 			X											
<ul style="list-style-type: none"> EEB2.1.3. Identifica e explica as estratexias de especialización e diversificación. 			X											

CONCRECIÓN DE CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE														
	UNIDADES DIDÁCTICAS													
	1ª Avaliación					2ª Avaliación					3ª Avaliación			
	1	2	3	6	7	8	9	10	11	12	13	14	4	5
<ul style="list-style-type: none"> EEB2.1.4. Analiza as estratexias de crecemento interno e externo a partir de supostos concretos. 			X											
<ul style="list-style-type: none"> EEB2.1.5. Examina o papel das pequenas e das medianas empresas no noso país, e valora as súas estratexias e as súas formas de actuar, así como as súas vantaxes e os seus inconvenientes. 			X											
<ul style="list-style-type: none"> EEB2.1.6. Describe as características e as estratexias de desenvolvemento da empresa multinacional, e valora a importancia da responsabilidade social e ambiental. 			X											
<ul style="list-style-type: none"> EEB2.1.7. Estuda o impacto da incorporación da innovación e das novas tecnoloxías na estratexia da empresa, e relaciónao coa capacidade para competir de xeito global. 			X											
BLOQUE 3 . ORGANIZACIÓN E DIRECCIÓN DA EMPRESA														

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

interpreta os resultados.															
▪ EEB4.2.2. Identifica e calcula os tipos de custos, ingresos e beneficios dunha empresa, e represéntaos graficamente.				X											
▪ EEB4.2.3. Calcula o limiar de vendas (de rendibilidade) necesario para a supervivencia da empresa.				X											
▪ EEB4.2.4. Analiza os métodos custo beneficio e custo eficacia como instrumentos de medida e avaliación que axudan á toma de decisións.				X											
▪ EEB4.3.1. Identifica os custos que xera o almacén e resolve casos prácticos sobre o ciclo de inventario.					X										
▪ EEB4.3.2. Valora as existencias en almacén mediante diferentes métodos.					X										
▪ EEB4.3.3. Valora a relación entre o control de inventarios e a produtividade e a eficiencia nunha empresa.					X										

CONCRECIÓN DE CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE														
	UNIDADES DIDÁCTICAS													
	1ª Avaliación					2ª Avaliación					3ª Avaliación			
	1	2	3	6	7	8	9	10	11	12	13	14	4	5
BLOQUE 5. A FUNCIÓN COMERCIAL DA EMPRESA														
▪ EEB5.1.1. Caracteriza un mercado en función de diferentes variables como, por exemplo, o número de competidores e o produto vendido.							X							
▪ EEB5.1.2. Identifica e adapta a cada caso concreto as estratexias e os enfoques de márketing.							X							
▪ EEB5.1.3. Interpreta e valora estratexias de márketing, incorporando nesa valoración consideracións de carácter ético, social e ambiental.							X							
▪ EEB5.1.4. Comprende e explica as fases e as etapas da investigación de mercados.							X							
▪ EEB5.1.5. Aplica criterios e estratexias de segmentación de mercados en casos prácticos.							X							
▪ EEB5.1.6. Analiza e valora as oportunidades de innovación e transformación do márketing que xorden co desenvolvemento das tecnoloxías da información e da comunicación.							X							
▪ EEB5.1.7. Describe a organización e o funcionamento do departamento comercial da empresa.							X							

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

<ul style="list-style-type: none"> EEB5.1.8. Determina as necesidades da clientela en relación coas características dos produtos ou dos servizos ofrecidos pola empresa. 									X								
---	--	--	--	--	--	--	--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--

CONCRECIÓN DE CADA ESTANDAR DE APRENDIZAXE														
	UNIDADES DIDÁCTICAS													
	1ª Avaliación					2ª Avaliación					3ª Avaliación			
	1	2	3	6	7	8	9	10	11	12	13	14	4	5
BLOQUE 6. A INFORMACIÓN NA EMPRESA														
<ul style="list-style-type: none"> EEB6.1.1. Recoñece os elementos patrimoniais e a función que teñen asignada. 							X							
<ul style="list-style-type: none"> EEB6.1.2. Identifica, valora e clasifica os bens, os dereitos e as obrigas da empresa en masas patrimoniais. 							X							
<ul style="list-style-type: none"> EEB6.1.3. Interpreta a correspondencia entre os investimentos e o seu financiamento. 							X							
<ul style="list-style-type: none"> EEB6.1.4. Detecta posibles desaxustes no equilibrio patrimonial, na solvencia e no apancamento da empresa, mediante a utilización de rateos. 								X						
<ul style="list-style-type: none"> EEB6.1.5. Propón medidas correctoras axeitadas en caso de se detectar desaxustes patrimoniais ou financeiros. 								X						
<ul style="list-style-type: none"> EEB6.1.6. Recoñece a importancia do dominio das operacións matemáticas e dos procedementos propios das ciencias sociais como ferramentas que facilitan a solución de problemas empresariais. 							X							
<ul style="list-style-type: none"> EEB6.1.7. Recoñece a conveniencia do equilibrio económico, patrimonial e financeiro da empresa. 								X						
<ul style="list-style-type: none"> EEB6.1.8. Valora a importancia da información na toma de decisións. 							X							
<ul style="list-style-type: none"> EEB6.1.9. Calcula o resultado do exercicio económico da empresa, empregando os criterios de imputación aplicables. 							X							
<ul style="list-style-type: none"> EEB6.1.10. Identifica, interpreta e clasifica os elementos do resultado da empresa. 							X							
<ul style="list-style-type: none"> EEB6.2.1. Identifica as obrigas fiscais das empresas segundo a súa organización e a actividade que desenvolvan. 										X				
<ul style="list-style-type: none"> EEB6.2.2. Describe o funcionamento básico dos impostos que recaen sobre as empresas e destaca as principais 										X				

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

diferencias entre eles.														
<ul style="list-style-type: none"> EEB6.2.3. Valora a achega que supón para a riqueza nacional a carga impositiva que soportan as empresas. 										X				

CONCRECIÓN DE CADA ESTANDAR DE APRENDIZAXE														
	UNIDADES DIDÁCTICAS													
	1ª Avaliación					2ª Avaliación					3ª Avaliación			
	1	2	3	6	7	8	9	10	11	12	13	14	4	5
BLOQUE 7. A FUNCIÓN FINANCIERA														
<ul style="list-style-type: none"> EEB7.1.1. Coñece e enumera os métodos estáticos (prazo de recuperación) e dinámicos (criterio do valor actual neto) para seleccionar e valorar investimentos. 												X		
<ul style="list-style-type: none"> EEB7.1.2. Aplica métodos estáticos (prazo de recuperación) e dinámicos (valor actual neto), nun suposto concreto de selección de alternativas de investimento para unha empresa. 												X		
<ul style="list-style-type: none"> EEB7.1.3. Explica as posibilidades de financiamento das empresas diferenciando o externo e o interno, a curto e a longo prazo, así como o custo de cada un e as implicacións na marcha da empresa. 													X	
<ul style="list-style-type: none"> EEB7.1.4. Analiza, nun suposto concreto de financiamento externo, as opcións posibles, os seus custos e as variantes de amortización. 													X	
<ul style="list-style-type: none"> EEB7.1.5. Analiza e avalía, a partir dunha necesidade concreta, as posibilidades que teñen as empresas de recorrer ao mercado financeiro. 													X	
<ul style="list-style-type: none"> EEB7.1.6. Valora as fontes externas e internas de financiamento da empresa. 													X	
<ul style="list-style-type: none"> EEB7.1.7. Analiza e expresa as opcións financeiras que mellor se adaptan a un caso concreto de necesidade financeira. 													X	
<ul style="list-style-type: none"> EEB7.1.8. Aplica os coñecementos tecnolóxicos á análise e á resolución de supostos. 													X	
<ul style="list-style-type: none"> EEB7.1.9. Identifica e describe os ciclos da actividade da empresa e as súas fases. 													X	
<ul style="list-style-type: none"> EEB7.1.10. Calcula, para un determinado suposto práctico, os períodos de maduración da empresa, e distingue as súas fases. 													X	

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

b. Grao mínimo de consecución para superar a materia

Os criterios de avaliación son o referente específico para avaliar a aprendizaxe do alumnado. Describen aquilo que se quere valorar e que o alumnado debe lograr, tanto en coñecementos coma en competencias, e responden ao que se pretende conseguir en cada disciplina.

Os criterios de avaliación distribuíronse nos 7 bloques que conforman o novo currículo oficial de 2º de Bacharelato, na materia de Economía da Empresa, a través do seguinte cadro:

CRITERIOS DE AVALIACIÓN
BLOQUE 1: A EMPRESA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Describir e interpretar os elementos da empresa, as clases de empresas e as súas funcións na economía, así como as formas xurídicas que adoptan, e relacionar con cada unha as responsabilidades legais dos/das propietarios/as e xestores/as, e as esixencias de capital.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Identificar e analizar os trazos principais do contorno en que a empresa desenvolve a súa actividade e explicar, a partir deles, as estratexias e as decisións adoptadas, e as posibles implicacións sociais e ambientais da súa actividade.
BLOQUE 2: DESENVOLVEMENTO DA EMPRESA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Identificar e analizar as estratexias de crecemento e as decisións tomadas polas empresas, tendo en consideración as características do marco global en que actúan.
BLOQUE 3: ORGANIZACIÓN E DIRECCIÓN DA EMPRESA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Explicar a planificación, a organización e a xestión dos recursos dunha empresa, valorando as posibles modificacións para realizar en función do ámbito en que desenvolve a súa actividade e dos obxectivos formulados.
BLOQUE 4: A FUNCIÓN PRODUTIVA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Analizar procesos produtivos desde a perspectiva da eficiencia e a produtividade, e recoñecer a importancia da I+D+i.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. Determinar a estrutura de ingresos e custos dunha empresa, calculando o seu beneficio e o seu limiar de rendibilidade, a partir dun suposto formulado.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3. Describir os conceptos fundamentais do ciclo de inventario e manexar os modelos de xestión
BLOQUE 5: A FUNCIÓN COMERCIAL NA EMPRESA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. Analizar as características do mercado e explicar, de acordo con elas, as políticas de márketing aplicadas por unha empresa ante diferentes situacións e obxectivos.
BLOQUE 6: A INFORMACIÓN NA EMPRESA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B6.1. Identificar os datos máis salientables do balance e da conta de perdas e ganancias, explicar o seu significado, diagnosticar a situación a partir da información obtida e propor medidas para a súa mellora.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B6.2. Recoñecer a importancia do cumprimento das obrigas fiscais e explicar os impostos que afectan as empresas.
BLOQUE 7: A FUNCIÓN FINANCEIRA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B7.1. Valorar proxectos de investimento, xustificar razoadamente a selección da alternativa máis vantaxosa, diferenciar as posibles fontes de financiamento nun determinado suposto e razoar a elección máis axeitada.

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

Os estándares de aprendizaxe avaliados son as especificacións dos criterios de avaliación que permiten definir os resultados de aprendizaxe e que concretan o que o alumnado debe saber, comprender e saber facer en cada disciplina.

Os estándares de aprendizaxe básicos desta área se corresponden co grao mínimo de consecución para superar a materia. Debe ser entendido como unha situación de aprendizaxe precisa e explícita o que o alumnado debe saber e saber-facer e que será considerada como unha aprendizaxe imprescindible sen o cal o alumnado podería ter graves dificultades para continuar o proceso de ensino aprendizaxe na nosa materia.

Estándares de aprendizaxe avaliados	Grao mínimo	Procedementos e instrumentos de Avaliación			Competencias craves
		PE	PA		
		Proba escrita u oral	Revisión tarefas	Traballo individual o cooperativo	
Bloque 1. A empresa					
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB1.1.1. Distingue as formas xurídicas das empresas e relaciónas coas esixencias de capital e coas responsabilidades para cada tipo. 	100% Distinguir as diferentes formas xurídicas das empresas e relaciona e coñecer, para cada unha delas as esixencias de capital e tipo de responsabilidade dos socios	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CMCCT ▪ CSIE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB1.1.2. Identifica e valora as formas xurídicas de empresa máis apropiadas en cada caso en función das características concretas, aplicando o razoamento sobre clasificación das empresas. 	100% Identificar e valorar a conveniencia da forma xurídica de empresa máis apropiadas para os casos da Sociedade Laboral, a Cooperativa, a SA e a SL.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CMCCT

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB1.1.3. Analiza, para un determinado caso práctico, os criterios de clasificación de empresas: segundo a natureza da actividade que desenvolven, a súa dimensión, o nivel tecnolóxico que alcanzan, o tipo de mercado en que operan, a fórmula xurídica que adoptan, e o seu carácter público ou privado. 	<p>50% Determinar, para empresas ben coñecidas, cómo se clasificarían en función de: natureza da actividade que desenvolven, dimensión, nivel tecnolóxico, tipo de mercado, forma xurídica, e carácter público ou privado.</p>	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CD ▪ CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB1.1.4. Describe os elementos da empresa en relación coas funcións que desenvolven e os obxectivos que procuran dentro do sistema. 	<p>100% Enumera e describe os elementos das empresas, identificándoos nun caso práctico referido a unha empresa coñecida</p>	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB1.2.1. Identifica os tipos de empresas e de empresarios/as que actúan no seu contorno, así como a forma de relacionar co seu contorno máis próximo. 	<p>50% Citar empresas e empresarios do entorno local , autonómico e nacional, identificando o seu tipo.</p>	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CMCCT ▪ CSC ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB1.2.2. Analiza a relación entre empresa, sociedade e ambiente, e valora os efectos positivos e negativos das actuacións das empresas nas esferas social e ambiental. 	<p>100% Identifica as repercusións sociais e medioambientais da actividade de empresas coñecidas.</p>	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CSC ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB1.2.3. Analiza a actividade das empresas como elemento dinamizador de progreso, estimando a súa creación de valor para a sociedade e para a cidadanía 	<p>100% Identifica, para empresas coñecidas, cal é a súa contribución á creación de valor para a sociedade.</p>	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

Estandares de aprendizaxe avaliáveis	Grado mínimo	Procedementos e instrumentos de Avaliación			Competecias craves
		PE	PA		
		Proba escrita u oral	Revisión tarefas	Traballo individual o cooperativo	
BLOQUE 2. DESENVOLVEMENTO DA EMPRESA					
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB2.1.1. Describe e analiza os factores que determinan a localización e a dimensión dunha empresa, e valora a transcendencia futura para a empresa desas decisións. 	100%Coñece a lo menos catro factores de localización comercial e cinco de localización industrial. E os factores que determinan a dimensión dunha empresa	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB2.1.2. Valora o crecemento da empresa como estratexia competitiva e relaciona as economías de escala coa dimensión óptima da empresa. 	100%É capaz de relacionar o crecemento de escala coa redución dos costes medios medios.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CMCCT ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB2.1.3. Identifica e explica as estratexias de especialización e diversificación. 	100%É capaz de mencionar e explicar as principais estratexias de especialización e diversificación e diversificación poñendo algún exemplo	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CMCCT ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB2.1.4. Analiza as estratexias de crecemento interno e externo a partir de supostos concretos. 	100% Analiza as estratexias de crecemento interno e externo a partir de supostos concretos e pon exemplos de ambos	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CD ▪ CMCCT

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB2.1.5. Examina o papel das pequenas e das medianas empresas no noso país, e valora as súas estratexias e as súas formas de actuar, así como as súas vantaxes e os seus inconvenientes. 	100% Coñece a lo menos dous inconvenientes e dúas vantaxes das PEME, así com o cal é a súa importancia no tecido empresarial español e galego.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB2.1.6. Describe as características e as estratexias de desenvolvemento da empresa multinacional, e valora a importancia da responsabilidade social e ambiental. 	100% Coñece as características e as estratexias de desenvolvemento da empresa multinacional e en qué consiste a responsabilidade social e medio ambiental	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB2.1.7. Estuda o impacto da incorporación da innovación e das novas tecnoloxías na estratexia da empresa, e relaciónao coa capacidade para competir de xeito global 	50% Coñece cales son as principais innovacións propiciadas polas novas tecnoloxías e é quen de poñer algún exemplo ao respecto e relacióno coa capacidade para competir de xeito global	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CMCCT ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ BLOQUE 3. ORGANIZACIÓN E DIRECCIÓN DE EMPRESA 					
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB3.1.1. Reflexiona sobre a división técnica do traballo nun contexto global de interdependencia económica para valorar as súas consecuencias sociais. 	100% Coñece qué é a división técnica do traballo nun contexto global de interdependencia económica e é quen de poñer algún exemplo aclaratorio.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB3.1.2. Describe a estrutura organizativa, o estilo de dirección, as canles de información e de comunicación, o grao de participación na toma de decisións e a organización informal da empresa 	100% É capaz de describir a estrutura organizativa, o estilo de dirección, as canles de información e de comunicación, o grao de participación na toma de decisións e a organización informal da empresa para un exemplo concreto.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSIEE ▪ CMCCT

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB3.1.3. Identifica a función de cada área de actividade da empresa (aprovisionamento, produción e comercialización, investimento e financiamento, recursos humanos e administrativa), así como as súas interrelacións. 	<p>100% Coñece as áreas de actividade da empresa e as súas principais función, así como as súas interrelacións.</p>	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CMCCT ▪ CSIEE
<p>Estandares de aprendizaxe avaliáveis</p>	<p align="center">Grado mínimo</p>	<p align="center">Procedementos e instrumentos de Avaliación</p>			<p align="center">Competen-cias crave</p>
		<p align="center">PE</p>	<p align="center">PA</p>		
		<p align="center">Proba escrita u oral</p>	<p align="center">Revisión tarefas</p>	<p align="center">Traballo individual o cooperativo</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB3.1.4. Investiga sobre a organización nas empresas do seu ámbito máis próximo e identifica vantaxes e inconvenientes, detecta problemas para solucionar, e describe propostas de mellora. 	<p>50%É capaz de identificar nunha empresa coñecida os elementos máis salientables da súa organización, identifica vantaxes e inconvenientes.</p>	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CD ▪ CSC ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB3.1.5. Aplica os seus coñecementos a unha organización concreta, para detectar problemas e propor melloras. 	<p>50%Identifica os elementos e principios organizativos dunha empresa.</p>	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CMCCT ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB3.1.6. Valora a importancia dos recursos humanos nunha empresa e analiza diferentes maneiras de abordar a súa xestión e a súa relación coa motivación e a produtividade. 	<p>100%Coñece algún dos medios de xestión dos recursos humanos e a súa relación coa motivación e a produtividade.</p>	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CSC ▪ CSIEE

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

Estandares de aprendizaxe avaliáveis	Grado mínimo	Procedementos e instrumentos de Avaliación			Competencias crave
		PE	PA		
		Proba escrita u oral	Revisión tarefas	Traballo individual o cooperativo	
BLOQUE 4. A FUNCIÓN PRODUTIVA					
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB4.1.1. Realiza cálculos da produtividade de distintos factores e interpreta os resultados obtidos, coñecendo medios e alternativas de mellora da produtividade nunha empresa. 	100%Calcula a produtividade dos distintos factores de produción e interpreta os resultados.Coñece medios de mellora da produtividade na empresa.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB4.1.2. Analiza e valora a relación entre a produtividade e os salarios dos/das traballadores/as. 	100%Coñece a relación entre os salarios e a produtividade.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB4.1.3. Reflexiona sobre a importancia para a sociedade e para a empresa da investigación e da innovación tecnolóxica en relación coa competitividade e o crecemento. 	100%Analiza a importancia para a sociedade e para a empresa da investigación e da innovación tecnolóxica en relación coa competitividade e o crecemento	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSC ▪ CAA

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

Estandares de aprendizaxe avaliables	Grado mínimo	Procedementos e instrumentos de Avaliación			Competencias craves
		PE	PA		
		Proba escrita u oral	Revisión tarefas	Traballo individual o cooperativo	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB4.2.1. Distingue os ingresos e os custos dunha empresa, calcula o seu beneficio ou a súa perda xerados ao longo do exercicio económico, aplicando razoamentos matemáticos, e interpreta os resultados. 	100%Distingue ingreso de custo e sabe calcular o beneficio (ou perda) a partir dos datos facilitados e interpreta os resultados.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB4.2.2. Identifica e calcula os tipos de custos, ingresos e beneficios dunha empresa, e represéntaos graficamente. 	100% Identifica e calcula os tipos de custos, ingresos e beneficios dunha empresa, e represéntaos graficamente	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CMCCT ▪
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB4.2.3. Calcula o limiar de vendas (de rendibilidade) necesario para a supervivencia da empresa. 	100%Calcula o limiar de rendibilidade e debe saber representar.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB4.2.4. Analiza os métodos custo beneficio e custo eficacia como instrumentos de medida e avaliación que axudan á toma de decisións. 	100%Analiza os métodos custo beneficio e custo eficacia	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB4.3.1. Identifica os custos que xera o almacén e resolve casos prácticos sobre o ciclo de inventario. 	100%Coñece os custos que xera o almacén e resolve casos prácticos sobre o ciclo de inventario.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CMCCT

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB4.3.2. Valora as existencias en almacén mediante diferentes métodos. 	100%Valora as existencias en almacén mediante diferentes métodos(FIFO, PMP..)	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB4.3.3. Valora a relación entre o control de inventarios e a produtividade e a eficiencia nunha empresa. 	100%É quen de valorar a relación entre o control de inventarios e a produtividade e a eficiencia nunha empresa	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSIEE
Estandares de aprendizaxe avaliáveis	Grado mínimo	Procedementos e instrumentos de Avaliación			Competencias craves
		PE	PA		
		Proba escrita u oral	Revisión tarefas	Traballo individual o cooperativo	
BLOQUE 5. A FUNCIÓN COMERCIAL DA EMPRESA					
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB5.1.1. Caracteriza un mercado en función de diferentes variables como, por exemplo, o número de competidores e o produto vendido. 	100%Dado un mercado saber identificar o seu tipo, en función de diferentes variables.	X		X	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB5.1.2. Identifica e adapta a cada caso concreto as estratexias e os enfoques de márketing. 	100%Coñecer as di ferentes estratexias de márketing e os enfoques de marketing.	X		X	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CAA ▪ CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB5.1.3. Interpreta e valora estratexias de márketing, incorporando nesa valoración consideracións de carácter ético, social e ambiental. 	50%Explicar en qué consisten as valoracións de carácter social. ético e ambiental nunha estratexia de márketing.	X		X	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CMCCT ▪ CSC ▪ CSIEE

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB5.1.4. Comprende e explica as fases e as etapas da investigación de mercados. 	100%Coñecer e enumerar as fases da investigación de mercados.	X		X	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CMCCT
Estandares de aprendizaxe avaliabes	Grado mínimo	Procedementos e instrumentos de Avaliación			Competencias craves
		PE	PA		
		Proba escrita u oral	Revisión tarefas	Traballo individual o cooperativo	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB5.1.5. Aplica criterios e estratexias de segmentación de mercados en casos prácticos. 	100%Coñecer en qué consiste a segmentación de mercados e cales son as principais variables de segmentación.	X		X	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB5.1.6. Analiza e valora as oportunidades de innovación e transformación do márketing que xorden co desenvolvemento das tecnoloxías da información e da comunicación. 	50%Identificar algunha oportunidade de márketing xurdida co desenvolvemento das tecnoloxías da información e comunicación.	X		X	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CMCCT ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB5.1.7. Describe a organización e o funcionamento do departamento comercial da empresa. 	100%Coñece a organización e o funcionamento do departamento comercial da empresa	X		X	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CMCCT
EEB5.1.8. Determina as necesidades da clientela en relación coas características dos produtos ou dos servizos ofrecidos pola empresa.	50%Sinla as necesidades da clientela en relación coas características dos produtos ou dos servizos ofrecidos pola empresa.	X		X	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CMCCT ▪ CSC

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

Estandares de aprendizaxe avaliados	Grado mínimo	Procedementos e instrumentos de Avaliación			Competencias craves
		PE	PA		
		Proba escrita u oral	Revisión tarefas	Traballo individual o cooperativo	
BLOQUE 6 A INFORMACIÓN NA EMPRESA					
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB6.1.1. Recoñece os elementos patrimoniais e a función que teñen asignada. 	100% Coñece os elementos patrimoniais e a función que teñen asignada.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB6.1.2. Identifica, valora e clasifica os bens, os dereitos e as obrigas da empresa en masas patrimoniais. 	100% Clasifica os bens, os dereitos e as obrigas da empresa en masas patrimoniais.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB6.1.3. Interpreta a correspondencia entre os investimentos e o seu financiamento. 	100% Explica a correspondencia entre os investimentos e o seu financiamento.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB6.1.4. Detecta posibles desaxustes no equilibrio patrimonial, na solvencia e no aparcamento da empresa, mediante a utilización de rateos. 	100% Utiliza e calcula os ratios e interpreta os resultados, detecta posibles desaxustes no equilibrio patrimonial, na solvencia e no aparcamento da empresa.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

Estandares de aprendizaxe avaliáveis	Grado mínimo	Procedementos e instrumentos de Avaliación			Competencias craves
		PE	PA		
		Proba escrita u oral	Revisión tarefas	Traballo individual o cooperativo	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB6.1.5. Propón medidas correctoras axeitadas en caso de se detectar desaxustes patrimoniais ou financeiros. 	100% Detecta os desaxustes patrimoniais e financeiros, e propón as medidas correctoras	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB6.1.6. Recoñece a importancia do dominio das operacións matemáticas e dos procedementos propios das ciencias sociais como ferramentas que facilitan a solución de problemas empresariais. 	100% Valora axeitadamente a importancia de ter ben feitos os cálculos de cara á toma de decisións.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CD
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB6.1.7. Recoñece a conveniencia do equilibrio económico, patrimonial e financeiro da empresa. 	100% Recoñece a conveniencia do equilibrio económico, patrimonial e financeiro da empresa	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSIEE
EEB6.1.8. Valora a importancia da información na toma de decisións.	100% Valora a importancia da información na toma de decisión.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CSIEE

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

Estandares de aprendizaxe avaliáveis	Grado mínimo	Procedementos e instrumentos de Avaliación			Competencias craves
		PE	PA		
		Proba escrita u oral	Revisión tarefas	Traballo individual o cooperativo	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB6.1.9. Calcula o resultado do exercicio económico da empresa, empregando os criterios de imputación aplicables 	100%Resolve e calcula a Conta de PyG	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB6.1.10. Identifica, interpreta e clasifica os elementos do resultado da empresa. 	100%Na conta de PyG identifica e calcula axeitadamente os diferentes resultados parciais.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CMCCT ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB6.2.1. Identifica as obrigas fiscais das empresas segundo a súa organización e a actividade que desenvolvan. 	100%Coñece as obrigas fiscais do empresario segundo se trate de empresario individual ou social.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB6.2.2. Describe o funcionamento básico dos impostos que recaen sobre as empresas e destaca as principais diferenzas entre eles. 	100% Describe o funcionamento básico dos impostos que recaen sobre as empresas e destaca as principais diferenzas entre eles.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB6.2.3. Valora a achega que supón para a riqueza nacional a carga impositiva que soportan as empresas. 	100% Coñece a importancia que a recadación por impostos supón respecto da recadación total do estado.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

Estandares de aprendizaxe avaliáveis	Grado mínimo	Procedementos e instrumentos de Avaliación			Competencias craves
		PE	PA		
		Proba escrita u oral	Revisión tarefas	Traballo individual o cooperativo	
BLOQUE 7. A FUNCIÓN FINANCIERA					
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB7.1.1. Coñece e enumera os métodos estáticos (prazo de recuperación) e dinámicos (criterio do valor actual neto) para seleccionar e valorar investimentos. 	100%Enumera e describe os diferentes métodos de selección de inversión, diferenciando os estáticos dos dinámicos.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CSIEE ▪ CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB7.1.2. Aplica métodos estáticos (prazo de recuperación) e dinámicos (valor actual neto), nun suposto concreto de selección de alternativas de investimento para unha empresa. 	100%Resolve casos prácticos de análise de inversión polos métodos propostos.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB7.1.3. Explica as posibilidades de financiamento das empresas diferenciando o externo e o interno, a curto e a longo prazo, así como o custo de cada un e as implicacións na marcha da empresa. 	100%Diferencia entre o financiamento interno e externo e entre o de curto e longo prazo.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB7.1.4. Analiza, nun suposto concreto de financiamento externo, as opcións posibles, os seus custos e as variantes de amortización. 	100%Enumerar as diferentes posibilidades de financiamento externo.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CD ▪ CMCCT

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

Estandares de aprendizaxe avaliáveis	Grado mínimo	Procedementos e instrumentos de Avaliación			Competencias craves
		PE	PA		
		Proba escrita u oral	Revisión tarefas	Traballo individual o cooperativo	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB7.1.5. Analiza e avalía, a partir dunha necesidade concreta, as posibilidades que teñen as empresas de recorrer ao mercado financeiro. 	50%Comenta as posibilidades de acceso ó mercado financeiro para os diferentes tipos de empresas.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CMCCT ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB7.1.6. Valora as fontes externas e internas de financiamento da empresa. 	100%Enumerar as fontes de financiamento externo e interno e describeas someramente.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB7.1.7. Analiza e expresa as opcións financeiras que mellor se adaptan a un caso concreto de necesidade financeira. 	50%.Coñece diferentes opción de financiación tanto interna como externa aplicables a un caso práctico.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB7.1.8. Aplica os coñecementos tecnolóxicos á análise e á resolución de supostos. 	100%Resolve problemas do VAN e do Prazo de recuperación.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB7.1.9. Identifica e describe os ciclos da actividade da empresa e as súas fases. 	100%Enumera y describe os ciclos da actividade da empresa e as súas fases.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CMCCT ▪ CSIEE
EEB7.1.10. Calcula, para un determinado suposto práctico, os períodos de maduración da empresa, e distingue as súas fases.	100%Calcula o PMM da empresa, a partir de datos propostos, e distingue e explica e distingue as súas fases.	X	X		

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

Os estándares de aprendizaxe básicos desta materia son os que figuran na táboa cun grao mínimo de consecución do 100%, tendo carácter de imprescindibles para a adquisición do nivel competencial que a materia ten atribuído. Devanditos estándares serán avaliados seguindo os procedementos correspondentes aos mesmos, sinalados na táboa, cos respectivos instrumentos de avaliación.

Os restantes estándares de aprendizaxe atribúselles un grao de consecución do 50%, como os anteriores serán avaliados cos procedementos e instrumentos correspondentes, o procedemento utilizado nestes estándares fundamental é a produción dos alumnos.

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

c. Procedementos e instrumentos de avaliación.

Para a avaliación dos estándares de aprendizaxe compre a utilización de procedementos e instrumentos de avaliación diversos . Nos procedementos de avaliación recollemos os métodos que fan posible contrastar o grao de aprendizaxe da materia tendo en conta os diferentes elementos que constitúen o currículo. Os instrumentos de avaliación constitúen o soporte físico que se emprega para recoller a información sobre as aprendizaxes. No curso 2º de Bacharelato, na materia de Economía da Empresa utilizaráanse os seguintes:

Procedimientos	Instrumentos
Análise de produción dos alumnos (PA)	-Resolución de exercicios e prácticas realizadas na clase, e fora da clase recollidas na libreta de clase. -Realización de traballos individuais ou en grupo
Pruebas específicas	-Probas escritas de diferentes tipos. -Probas orais

Análise da produción dos alumnos:

- Revisión de tarefas:

Realización e corrección dos exercicios e as técnicas de traballo desenvolvidas, a información quedará reflexada na libreta do profesor/a . Valoración a través escala de observación..

- Traballos:

Presentación escrita de tarefas específicas: traballos individuais o corporativos nos que se terán en conta a expresión escrita, a capacidade de razoamento e a presentación, o seu axuste ás normas establecidas para a elaboración de cada traballo, e a súa creatividade, etc. Valoraranse de 0 a 10.

Probas específicas

Escritas: realización dun (bacharelato diurno) ou varios exames (bacharelato de nocturno) por avaliación. Dita proba escrita se dividirá en dúas partes: unha teórica e outra práctica.

A proba ou probas teóricas consistirán nunha serie de cuestións axeitadas aos estándares de aprendizaxe sinalados no apartado 4.3 punto b) da programación. En cada proba avaliarase a expresión, presentación, capacidade de síntese e a adecuación das respostas á pregunta. A proba será valorada de 0 a 10..

A proba da parte práctica constará de 4 a 8 exercicios numéricos, axeitados aos estándares de aprendizaxe. Ao longo das distintas avaliacións repitiranse exercicios de outras avaliacións, debido ao carácter acumulativo dos coñecementos da parte práctica desta materia. Valoración de 0 a 10.

PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA CURSO 2018-2019

En cada proba específica indícase ao alumnado a valoración correspondente a cada pregunta

O profesor/a terá a disposición dos alumnos os criterios de corrección correspondentes a cada instrumento de avaliación.

A proba específica, no momento en que o profesorado sexa informado do novo tipo de exame que realizará o alumnado ao finalizar o curso, poderase cambiar o modelo de proba seguindo os novos criterios.,

4.4. Concrecións metodolóxicas que require a materia.

O tratamento metodolóxico da materia débese axustar ao nivel competencial inicial do alumnado, partindo cando cumpra de aprendizaxes máis simples, respectando ritmos e estilos de aprendizaxe que teñan en conta a atención á diversidade. Pártese do nivel de desenvolvemento do alumno, nos seus distintos aspectos, para construír, a partir de aí, outras aprendizaxes que favorezan e melloren este nivel de desenvolvemento. Favorecerase o traballo individual e o cooperativo, o pensamento autónomo, crítico e rigoroso, o uso de técnicas e hábitos de investigación, a capacidade do alumnado de aprender en por si, así como a transferencia e a aplicación do aprendido nunha diversidade de contextos.

- As tecnoloxías da información e da comunicación serán unha ferramenta necesaria polo seu carácter imprescindible na educación como pola súa utilidade e relevancia para a vida cotiá e a inserción laboral.
- Proceso de aprendizaxe esixirá a procura de información, a análise da información facilitada polo profesor ou buscada polo alumno, así como a capacidade de sintetizar a mesma e transmitila con corrección.
- Fomentase o autoaprendizaxe. Os alumnos deben ser capaces de aprender a aprender e de pensar de maneira crítica. As metodoloxías deberán ser eminentemente activas e participativas e deberán favorecer o desenvolvemento da capacidade do alumno para aprender en por si e traballar en equipo (aprendizaxe cooperativa, aprendizaxe por proxectos, aprendizaxe baseada en problemas, etc.).
- A materia é en si mesma instrumental. Darase prioridade á comprensión dos contidos -memoria comprensiva- e á súa funcionalidade, de modo que poidan relacionalos coa súa contorna real

A adopción das competencias craves como finalidades formativas da etapa leva a un modelo de aprendizaxe activo.

Polo tanto sendo conscientes de que os alumnos que forman o grupo de clase, xeralmente, ten diferentes motivacións, capacidades, ambiente social, etc, unido ao feito de que como docentes temos como meta a formación integral do alumno, formándoo en todas as súas capacidades, non soamente as cognitivas supón para o profesor/profesora a necesidade de atender esas diferenzas, por iso utilizaranse ao longo do curso diversos modelos metodolóxicos:

- Modelo expositivo: presentando o tema estruturado lóxicamente para transmitir os coñecementos ao alumno e permitir que o alumno comprenda e sistematice os coñecementos especificativos da unidade didáctica
- Colaborativo: fomentando a participación dos alumnos durante a presentación do tema, na maior medida posible
- Análise de casos ou exercicios prácticos co obxectivo de fixar os conceptos e interpretar noticias económicas (uso fundamental de

PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA CURSO 2018-2019

periódicos, Internet, aula virtual) Os alumnos realizarán exercicios na aula e tamén na casa. Realizaranse ademais debates, tarefas diversas.

- Profesor/profesora propoñerá ao longo das distintas avaliacións diversos traballos que versarán sobre os diversas materias dadas, sobre as actividades económicas galegas; sobre a evolución da crise económica e a súa incidencia especialmente en Galicia, se ben os temas poderán variar en función da realidade económica que se impoña ao longo do curso. Os traballos, xa sexan individuais ou corporativos, deberán expoñerse polos alumnos na aula. Promoveranse actividades próximas aos intereses dos alumnos, realización dunha choiva de ideas para fomentar a participación, a creatividade e o traballo en equipo, faranse debates en grupos e individuais.

Estas metodoloxías favorecerán o traballo individual unhas veces e outras o traballo en grupo, traballo corporativo, o pensamento autónomo, crítico e rigoroso, así como o uso de técnicas e hábitos de investigación. A metodoloxía didáctica neste etapa será nomeadamente activa e participativa

Sendo fundamental para os alumnos o uso das tecnoloxías da información e comunicación para búsqueda de información, así como o uso do periódico.

Empregaremos a aula virtual: para facer exercicios, poñer vídeos, apuntamentos, etc.

4.5. Materias e recursos didácticos.

O Departamento de Economía non fixou ningún libro como oficial de fronte ao curso 2017-18, aínda que utilizará como libro guía:

- Libros

- Alberto Pérez César, Economía da empresa 2º bachillerato. Editorial Galinova Editorial, S.L.

Aínda que tamén se utilizarán os seguintes textos, complementariamente:

- José Alfaro, Clara González, Montserrat Pina. Economía da empresa. 2º Bachillerato. Editorial Mc Graw Hill.

- Andrés Carreira, Enrique Lluch. Economía da empresa. 2º Bachillerato. Editorial S.M.

- Rafael Prieto-Puga Fariña. Economía da empresa. 2º Bachillerato. Editorial Baía

- R. Pascual, R. Burgaleta, M.ª A. Barrio. Economía da empresa. 2º Bachillerato. Editorial Ecir.

- Vicente do Val, J. Luís Gómez de Agüero. Economía da empresa. 2º Bachillerato. Editorial Mc. Graw Hill.

- Economía da empresa. 2º Bachillerato. Editorial Editex

- Concepción Delgado, Economía da Empresa. 2º Bachillerato. Editorial Palomero-Delgado.

- Igualmente o profesor proporcionará aos alumnos apuntes confeccionados por él, das distintas unidades impartidas, que se colgarán na aula virtual do instituto con finalidade aclaratoria ou co fin de ampliar os contidos; así como diversos exercicios (especialmente en materia de estrutura e análise económica-financieiro da empresa) para unha maior comprensión da materia.

PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA CURSO 2018-2019

- Utilizarse como material didáctico noticias de xornais, revistas relacionados coa materia explicada en clase, debendo facer os alumnos comentarios sobre os mesmos, co cal será moi importante a participación do alumnado no desenvolvemento da clase.
- Utilización das TIC, busca de información,
- Uso aula virtual
- Páxina Web.:

www.ipyme.org
www.eugo.es
www.ventanillaempresarial.e
www.igape.es
www.agenciatributaria.es
www.consumo-inc.es
www.oepm.es
www.rmc.e
www.cnmc.e
www.seg-social.es
www.sepe.es
www.circe.es

4.6. Criterios sobre a avaliación, cualificación e promoción do alumnado.

Convocatoria ordinaria

A materia estará dividida en tres partes, correspondentes a cada unha das avaliacións do curso. Para aprobar a asignatura necesítase obter avaliación positiva (cinco ou superior sobre 10) en cada unha das tres partes.

A nota final da Convocatoria Ordinaria será resultado da media das tres avaliacións do curso, sempre e cando resulten aprobadas, redondeando cara o enteiro superior a partir de 0,5 e situándose no enteiro natural cando á décima se sitúe por baixo de 0,5.

A nota de cada avaliación será de aplicar a cualificación correspondente a cada estándar de aprendizaxe, a través dos distintos instrumentos asignados a cada un dos procedementos utilizados para a devandita avaliación. Devanditos estándares así como os procedementos e instrumentos utilizados para avalialos aparecen reflectidos no apartado 4.3. Concreción para cada estándar de aprendizaxe avaliable.

A nota de cada avaliación estará formada, nun 85% pola cualificación mediante as probas específicas e nun 15% pola produción dos alumnos.

A nota de cada Avaliación en Economía da Empresa obterase sumando a nota obtida polo alumno en cada un dos seguintes apartados:

Pruebas específicas

Da media aritmética da nota obtida na parte teórica e da obtida na parte práctica, en que se divide a materia. A media aritmética resultante deberá ser un 5 sobre 10. A nota de unha das partes no poderá ser inferior a 4.

Producción dos alumnos.

Traballo en clase, realización dos exercicios para facer na clase, na casa, traballos individuais ou en grupo, etc

En cada avaliación a materia quedará superada ou aprobada se o alumno obtén unha cualificación de **5 ou superior** sobre 10

PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA CURSO 2018-2019

Non se permitirán medios fraudulentos (chuletas, teléfono mobil, auriculares e en calquera outro tipo de soporte) nos exames, exercicios, traballos e probas. No caso de coñecer tales feitos actuarase conforme ao disposto NOF.

Proba específica:

No bacharelato de diúrno farase unha proba escrita cada trimestre dos diferentes estándares reflectidos no apartado 4.3. Concreción para cada estándar de aprendizaxe avaliable, a proba dividirase en dúas partes: unha teórica e outra práctica, que abarcará todos os contidos da materia impartida durante ese trimestre. Farase tamén controis cada certo tempo coa parte da materia dada ata ese momento, a metade de cada avaliación, mais o menos, co fin de ver o seguimento da materia por parte dos alumnos, e tamén coa finalidade de que os alumnos teñan un maior control sobre a materia ao longo do tempo. Non farase media cos devanditos controis, só teñen a finalidade dita anteriormente (axudar o alumno a superar cada avaliación).

No bacharelato de nocturno, por reunir o alumnado unhas características distintas ao de diúrno, o profesor en cada avaliación fará distintos exames, que igualmente constarán de dúas partes: unha teórica e outra práctica e coa nota obtida en cada un deles fará media a fin de obter a nota de cada avaliación.

Tanto no bacharelato de diúrno coma no de nocturno, en canto á parte práctica, os exercicios numéricos (punto morto, modelo de Wilson, VAN, confección de Balances, produtividade, etc), igualmente, repetiranse ao longo das distintas avaliacións, debido ao carácter acumulativo dos coñecementos da parte práctica desta materia..

Recuperacións e nota final

En cada avaliación farase a recuperación pertinente, onde entrará a materia dada en cada avaliación, para dar por superada esta o alumno terá que obter una cualificación igual o superior a 5 puntos sobre 10.

Os alumnos que non aproben unha avaliación ou trimestre terán que realizar as probas de recuperación que o profesor estableza:

- Proba específica.:

- En cada avaliación da parte teórica faranse a ou as recuperacións pertinentes (segundo sexa o bacharelato de diúrno ou nocturno), de acordo coa valoración sinalada no apartado 4.3 relativo a probas específicas. Para dar por superada esta o alumno terá que obter como mínimo un 5 sobre 10 na parte teórica correspondente a cada avaliación;

- Respecto á parte práctica dado o carácter acumulativo dos coñecementos, non se fará recuperación de cada avaliación o alumno terá a oportunidade de superar a devandita parte no exame final de maio.

- Producción dos alumnos

Revisión de tarefas:

- Na parte correspondente a realización de exercicios na clase e na casa o alumno recuperará presentando a libreta con todo o feito na avaliación, na data sinalada. Valoración a través escala de observación..

Traballos

-Facendo o traballo o traballos que sinale o profesor. Valoración de 0 a 10. .

A **nota final** en Economía da Empresa obterase **sumando a nota obtida polo alumno en cada un dos seguintes apartados(Producción específica y producción alumnos):**

Producción específica

Farase a media aritmética:

PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA CURSO 2018-2019

- Da nota da parte práctica: que será a nota do exame final que farase en maio, dado o carácter acumulativo dos coñecementos da parte práctica.
- E da nota resultante da media aritmética das notas obtidas na parte teórica nas avaliacións ou no seu caso nas recuperacións de cada avaliación.

A media resultante deberá ser un 5 ou superior sobre 10. Para calcular a devandita media a nota de una das partes non poderá ser inferior a 4.

Producción alumnos

Farase a media aritmética correspondente a nota obtida na produción de alumnos en cada avaliación ou no seu caso nas recuperacións.

A nota final en Economía da Empresa deberá ser un 5 ou superior sobre 10, para dar por probada a materia.

Convocatoria Extraordinario

O alumno que en xuño non supere os estándares básicos, terá que superar unha proba escrita, dividida en dúas partes: unha parte teórica e unha parte práctica no mes de **setembro** que versará sobre todos os contidos impartidos ao longo do curso. A materia quedará superada ou aprobada se o alumno obtén unha cualificación de **5 ou superior sobre 10**, que será o resultado da **media aritmética da nota obtida na parte teórica e na parte práctica**, en que se divide a materia. Para **calcular a devandita media a nota de una das partes non poderá ser inferior a 4. Nese caso a nota final será a menor nota da obtida na parte teórica ou na parte práctica**

Aspectos a ter en conta na ensinanza de adultos

Como xa sinalamos anteriormente esta materia impartese tamen na ensinanza de adultos. Os contidos obxetivos, estándares de aprendizaxe son os mesmos que para ensinanza ordinaria. Se ben, tendo en conta as características especiais deste tipo de alumnado: nalgúns casos compatibilizar estudio con traballo, noutros retomar estudos tras estar apartados da escolarización varios cursos; e convinte facer algunhas adaptacións noutros aspectos.

Principalmente nos aspectos de avaliación, se ben non se lles reduce a materia, tratarase de facer exames con maior frecuencia e menor contido en cada un deles para tratar de facilitarlle o estudio. Deste xeito faranse como mínimo dous exames por trimestre, podendo facerse incluso tres ou máis, ademais de outras probas orais e escritas, según considere el profesor/a. En todo o demais é igual que na ensinanza ordinaria

4.7. Indicadores de logro para avaliar o proceso de ensino e a práctica docente.

Como establece o decreto 86/2015, do 25 de xuño do currículo de Galicia nos artigos 21.3 (ESO) e 33.4 (BAC) o profesorado avaliará súa propia práctica docente, establecendo **indicadores de logro** nas programacións didácticas. O Departamento de Economía estableceu os seguintes indicadores de logro.

A valoración de cada unha das cuestións suscitadas realízase nunha escala de 1 a 4, marcando con X a casilla correspondente, tendo en conta que:

1. Significa: moi mal, moi pouco, xuízo moi negativo
2. Significa: regular, pouco, xuízo máis ben negativo

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

3. Significa: suficiente, contento, xuízo máis ben positivo

4. Significa: moi ben, moi contento, xuízo moi positivo

I. SOBRE ASPECTOS XERAIS		1	2	3	4
Valora a influencia que han ter na túa práctica docente os seguintes aspectos					
1	O número de alumnos dos grupos aos que deches clase				
2	A heteroxeneidade do alumnado				
3	O interese do alumnado pola materia				
4	A cantidade de actividades extraescolares feitas polos grupos aos que se lles deu clase				
5	O comportamento dos grupos aos que se lle deu clase				
6	O plan de Atención á Diversidade do Centro				
7	A hora de desenvolver as clases, tiven en conta as características dos alumnos				
8	No desenvolvemento das clases, impliquei aos alumnos				
9	Levei a termo a programación prefixada				
10	Informei a cada grupo de alumnos dos elementos esenciais da programación da materia				
11	Perdín tempo nas clases por falta de previsión ou planificación por miña parte				

II. SOBRE RELACIÓNS PROFESOR-ALUMNOS		1	2	3	4
12	Fun respetuosa e dialogante con todos e cada un de meus alumnos				
13	Tiven en conta os seus intereses e as súas necesidades				
14	Promovin entre eles boas relacións de traballo				
15	Propicie o traballo en grupo na clase				
16	Preocupei-me de “formar” e non só de “informar”				
17	Preocupei-me por su crecemento intelectual, humán, afectivo i ético				
18	Fomentei entre meus alumnos a capacidade de análise e síntese				
19	Promovin entre os meus alumnos a participación e colaboración				
20	Promovin entre os meus alumnos a crítica constructiva e reflexiva				
21	Fomentei entre os meus alumnos o razonamento lóxico				
22	Fomentei entre os meus alumnos a comunicación oral e escrita				
23	Promovin entre os meus alumnos a educación en valores				

Intentei entre os meus alumnos promover:

		1	2	3	4
24	Actitude de autenticidade, honradez				
25	Actitude de participación				
26	Disciplina, responsabilidade				
27	Sinceridade				
28	Tolerancia, respecto hacia os demais e á natureza, solidaridade				
29	Capacidade crítica				
30	Compañerismo				
31	Traballo en equipo				
32	Gusto polo traballo ben feito				

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

III. SOBRE ASPECTOS FORMATIVOS		1	2	3	4
33	Estou o corrente dos últimos avances científicos en relación coas materias que imparto				
34	Levo a cabo con asiduidade actividades de formación				
35	Preocupéime por coñecer a realidade nacional e internacional que poida repercutir nas miñas materias				
36	Preocupéime por la innovación educativa				

IV. SOBRE ASPECTOS METODOLÓXICOS		1	2	3	4
38	Preparei as clases con tempo suficiente				
39	Utilizei a metoloxía posta na programación				
40	Facilitei os meus alumnos que “aprendan a aprender”				
41	Utilicei diferentes metodoloxías, según a materia, o momento e as necesidades de todos os meus alumnos”				
42	Axudei ós meus alumnos a facer resúmenes i esquemas dos temas da materia				
43	Introducin cambios metodolóxicos en función dos resultados obtidos polos alumnos				

V. SOBRE A UTILIZACIÓN DE MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS		1	2	3	4
44	Aportei as clases materias complementarios e actualizados				
45	Utilicei materiais variados na clase: artigos de prensa, revistas, cómics, vídeos, etc				
46	Utilicei habitualmente as tecnoloxías da información e da comunicación(TIC) nas miñas clases				

VI. SOBRE MIÑA ACTIVIDADE AVALIADORA		1	2	3	4
47	Din a coñecer ós meus alumnos os criterios de avaliación ó inicio do curso				
48	Informei a meus alumnos, ao inicio do curso, sobre a forma de levar a término o proceso avaliador				
49	Realicei a avaliación da acordo a ditos criterios.				
50	Para poñer a cualificación tiven en conta os criterios de cualificación fixados na programación				
51	Os procedementos e instrumentos de avaliación que utilicei foron axeitados ao alumnado a quen van dirixidos.				
52	Informei a meus alumnos dos resultados da avaliación				
53	Estou ó corrente das derradeiras normativas sobre avaliación				
54	Eu autoavaliome con frecuencia aínda que non me lo exixan				
55	Procurei que as sesións de avaliación non foran “un canto de notas”				

4.8. Organización das actividades de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes.

PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA CURSO 2018-2019

No ano académico 2018/19, o alumnado matriculado no segundo curso de bacharelato que teña algunha materia pendente de primeiro (non hai ningún alumno coa materia de Economía pendente de 1º de bacharelato), ou con materias do primeiro curso por cambio de modalidade ou por cursar materias en segundo con carácter progresivo que implican a matrícula na correspondente materia de primeiro, será avaliado destas de acordo co disposto no Decreto 86/2015, do 25 de xuño

Avaliación ordinaria

Os alumnos de 2º de bacharelato coa materia de Economía pendente realizarán á ao longo do curso dous exames nas datas sinaladas pola xefatura de estudos. Se lles facilitarán exercicios e recomendacións para a preparación do exame. Ditos exercicios non terán influencia na nota final.

A materia será distribuída en dous partes:

-1º exame: abarca os seguintes bloques contidos no decreto 86/2015 de 25 xuño:

- Bloque 1 Economía e escaseza. A organización económica
- Bloque 2 Actividade produtiva
- Bloque 3 O mercado e o sistema de prezos

-2º exame: abarca os seguintes bloques :

- Bloque 4 A macroeconomía
- Bloque 5 Aspectos financeiros da Economía
- Bloque 6 O contexto internacional da Economía

En cada proba avaliarase a expresión, presentación, capacidade de síntese e a adecuación das respostas á pregunta. Cada proba será valorada de 0 a 10.

Haberá un exame final que só o terán que realizar os alumnos que non consigan recuperar a materia nos exames parciais, e repetirán só a parte (ou partes) aínda non superadas.

Pode aprobarse a materia por parciais si se dan as seguintes circunstancias:

- Aprobando ambos parciais (é dicir, obtendo un 5 como mínimo sobre 10 en cada un deles)
- Obtendo unha cualificación non inferior a 5 na media aritmética das cualificacións dos parciais, sempre e cando non existan nestas cualificacións notas inferiores a 4.

Na avaliación extraordinaria (setembro) realizarase un único exame no que entrará toda a materia (Bloques do 1 ao 6)

4.9. Organización dos procedementos que lle permitan ao alumnado acreditar os coñecementos necesarios en determinadas materias.

Non é de aplicación

4.10. Deseño da avaliación inicial e medidas individuais ou colectivas que se poidan adoptar como consecuencia dos seus resultados.

Farase unha proba obxectiva a inicio de curso para avaliar os coñecementos previos da materia por parte dos alumnos. En 2º DE BACHARELATO de Ciencias Sociais, podemos ter alumnos que teñan cursado a materia de Economía en 1º de BACH como outros que non a teñan cursado, polo que será interesante saber o nivel de cada estudante de cara a adaptar o tipo de clases que se impartan aos devanditos alumnos ao empezar o curso o profesor/a pasarlles aos alumnos un cuestionario para ver o seu nivel de coñecementos do curso de 1º de bacharelato, e á vez serviranos para repasar e introducirnos na materia de 2 de bacharelato. Dito cuestionario figura no Anexo I

PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA CURSO 2018-2019

4.11. Atención á diversidade.

Sendo conscientes de que os alumnos que forman o grupo clase son distintos nas súas motivacións, capacidades, ambiente social, etc., unido ao feito de que como docentes temos como meta a formación integral do alumno, formándoo en todas as súas capacidades, non soamente nas cognitivas, o profesor/a deberá atender esas diferenzas. Por iso, seguiranse as seguintes pautas:

- Emprego de metodoloxías didácticas diversas, como recurso que se pode introducir nas formas de enfocar ou presentar determinados contidos ou actividades como consecuencia dos distintos graos de coñecementos previos detectados nos alumnos.
- Proposta de actividades diferenciadas e variadas, que se adaptarán ás motivacións, intereses e necesidades que presenten os alumnos. Tratándose de alumnos que manifesten algunha dificultade para traballar determinados contidos, axustaranse o grao de complexidade da actividade e os requerimentos da tarefa, ás súas posibilidades, ademais de ter plantexadas actividades de reforzo para estas situacións.
- Materiais didácticos diversos. O emprego de materiais curriculares e recursos didácticos variados permitirá unha mellor adaptación aos diferentes tipos de capacidades, intereses e motivacións dos alumnos. Tamén se poderán secuenciar os recursos materiais segundo o grado de dificultade, utilizando en cada caso aqueles que resposten mellor ás necesidades concretas de cada alumno.
- Agrupamentos flexibles e ritmos distintos. Na medida en que se promova o traballo en equipo, farase máis doado a interacción entre os alumnos. Ademais, ao subdividir o grupo de alumnos en grupos homoxéneos, resultará máis sinxelo axudar a axuda pedagóxica ás súas necesidades específicas.

4.12. Concreción dos elementos transversais.

1. Educación cívica. As competencias sociais e cívicas son na práctica competencias do Departamento Economía, a materia contribúe nun 20% á adquisición da competencia social e cívica, a formación de cidadáns responsables, conscientes dos seus dereitos e das súas obrigas (impostos, medioambiente, organizacións económicas, desenvolvemento sostenible, etc).
2. Comprensión de lectura, a expresión oral e escrita son elementos presentes en todos os cursos (traballo escrito, exposicións, uso da prensa...).
3. Traballo con tecnoloxías da información e da comunicación. de xeito habitual traballamos a busca e selección de información a través de Internet para cumprimentar información, busca de datos, realización de traballos, etc. Os alumnos deben ser capaces de realizar a búsqueda de información a través das novas tecnoloxías para transformarl as en coñecemento.
4. Animar ao emprendemento é un elemento transversal especialmente significativo
5. O desenvolvemento sustentable e o medio son elementos que están presentes na materia de economía (enerxías alternativas...).

4.13. Actividade complementarias e extraescolares.

O departamento non ten previsto, por agora, ningunha actividade

4.14. Mecanismos de revisión, avaliación e modificación da programación didáctica.

PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA CURSO 2018-2019

O departamento de Economía estableceu unha serie de pautas para a avaliación e seguimento da súa programación:

A avaliación de programación require de instrumentos que permitan recoller información sobre o grado de posta en práctica da mesma, o motivo polo cal pudiera surdir algunha desviación, consecución de obxectivos, interese e participación do alumnado, melloras que se poidan introducir, etc. para poder modificala de tal xeito que se chegue a optimizar o máximo posible.

Para avaliar a programación:

O departamento de Economía, ao remate de cada avaliación fará un seguimento dos obxetivos marcados analizando en que medida se cumpriron, para iso, analizaranse os diversos aspectos que figuran no Anexo II e adaptaranse os mecanismos correctores en caso de non acadar algún obxectivo parcial.

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

4.15. ANEXOS

ANEXO I

I.E.S "VALLE INCLÁN"	FECHA:
CUESTIONARIO INICIAL: Economía de Empresa	
CURSO: 2º Bacharelato	
NOMBRE:	Nº:

CUESTIONARIO INICIAL

- 1- ¿ Qué estudia la Economía?.
- 2- Clasificación de los factores productivos.
- 3- Explicar y dibujar gráficamente el flujo circular de la renta.
- 4- ¿ Qué se entiende por coste de oportunidad de un bien? Ejemplo
- 5- Qué ocurre con el beneficio de una empresa si el precio de venta se incrementa y los costes de producción permanecen constantes?.
- 6- ¿ De qué factores depende la demanda de un bien?.
- 7- Si la cantidad ofrecida de un bien es de 100 unidades y la cantidad demandada es de 50 unidades, qué ocurrirá con el precio de mercado de este bien? ¿ Y si la cantidad demandada fueses 120 unidades? Representar gráficamente la situación
- 8- Decir si es verdadera o falsa la siguiente afirmación:
"Como norma general, una empresa empleará más capital en su producción cuanto más caro sea el factor trabajo"
- 9- Tipos de mercados que conozca Y sus características
- 10- Verdadera o falsa la siguiente expresión. Razone la respuesta
"Cuanto más elevados sean los tipos de interés, más crecerá la economía de un país
"Los depósitos a la vista son dinero porque, generalmente, son aceptados y reconocidos por el público como tal"
- 12-A) Podrías decirme que efectos produce en una economía una política monetaria expansiva.
- B) Define que es una política fiscal. Tipos que conozcas. Instrumentos atizados en cada una de ellas
- 13- ¿Qué es el PIB? ¿Y el PNB? ¿Qué refleja la balanza de pagos?
- 14- ¿ Qué es el tipo de cambio?

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

ANEXO II

I.E.S. VALLE-INCLÁN (Curso Académico 2018/19)

Departamento de Economía: Economía da empresa

Valoración da marcha da Programación Didáctica

	Apartados das Programacións Didácticas	2ºBACH	2º BACH ADULTOS	DIFICULTADES/ OBSERVACIÓN	MEDIDAS DE CORRECCIÓN
1	CONSECUCCIÓN DOS OBXECTIVOS:				
2	VALORACIÓN DOS RESULTADOS: % APROBADOS/% SUSPENSOS				
3	CONTIDOS E DESENVOLVEMENTO DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA PREVISTA: TOTAL/PARCIAL				
4	VALORACIÓN DOS PROCEDEMENTOS/ CRITERIOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN, CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN:				
5	VALORACIÓN DA METODOLOXÍA DIDÁCTICA:				
6	VALORACIÓN DOS MATERIAIS E RECURSOS DA AULA: VALORACIÓN RECURSOS DO CENTRO:				
7	CONSECUCCIÓN MÍNIMOS ESIXIBLES:				
8	MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE APLICADAS:				
9	VALORACIÓN PROGRAMAS DE RECUPERACIÓN PENDENTES: VALORACIÓN PROGRAMA REFORZO:				
10	VALORACIÓN ACTIVD. EXTRAESCOLARES:				
11	ACCIÓN REFERIDAS Ó PLAN LECTOR:				
12	ACCIÓN REFERIDAS Ó PLAN TIC:				

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

5-PROGRAMACIÓN 2ºBACHARELATO: FUNDAMENTOS DE ADMINISTRACIÓN E XESTIÓN

5.1. Contribución ao desenvolvemento das competencias claves. Concreción que recolle a relación dos estándares de aprendizaxe avaliados que forman parte dos perfís de competencias.

O Decreto 86/2015 de xuño, polo que se establece o currículo do Bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia, expón as seguintes competencias clave :

- Comunicación lingüística (CCL).
- Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCCT).
- Competencia dixital (CD).
- Aprender a aprender (CAA).
- Competencias sociais e cívicas (CSC).
- Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE).
- Conciencia e expresións culturais (CCEC).

CONCRECIÓN DE CADA ESTÁNDAR CAS COMPETENCIA CLAVE CURSO: FUNDAMENTOS DE ADMINISTRACIÓN E XESTIÓN 2º BACHARELATO							
	CCL	CMCCT	CD	CSC	CAA	CSIEE	CCEC
BLOQUE 1. INNOVACIÓN EMPRESARIAL. A IDEA DE NEGOCIO: O PROXECTO DE EMPRESA							
▪ FAXB1.1.1. Identifica os aspectos da innovación empresarial e explica a súa relevancia no desenvolvemento económico e na creación de emprego.				X		X	
▪ FAXB1.1.2. Recoñece experiencias de innovación empresarial e analiza os elementos de risco que levan aparelladas.					X	X	
▪ FAXB1.1.3. Valora a importancia da tecnoloxía e de internet como factores clave de innovación e relaciona a innovación coa internacionalización da empresa.			X			X	
▪ FAXB1.2.1. Analiza o sector empresarial onde se desenvolve a idea de negocio.		X				X	
▪ FAXB1.2.2. Realiza unha análise do mercado e da competencia para a idea de negocio seleccionada.			X		X	X	
▪ FAXB1.3.1. Explica desde diferentes perspectivas a figura do/da emprendedor/a de negocios.	X			X		X	
▪ FAXB1.3.2. Avalía as repercusións que supón elixir unha idea de negocio.		X		X	X	X	
▪ FAXB1.3.3. Analiza as vantaxes e os inconvenientes de propostas de ideas de negocio realizables.					X	X	
▪ FAXB1.3.4. Expón os seus puntos de vista, mantén unha actitude proactiva e desenvolve iniciativa emprendedora.	X					X	
▪ FAXB1.3.5. Traballa en equipo mantendo unha comunicación fluída cos seus compañeiros e coas súas compañeiras para o desenvolvemento do proxecto de empresa.	X					X	

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

CONCRECIÓN DE CADA ESTÁNDAR CAS COMPETENCIA CLAVE							
CURSO: FUNDAMENTOS DE ADMINISTRACIÓN E XESTIÓN 2º BACHARELATO							
	CCL	CMCCT	CD	CSC	CAA	CSIEE	CCEC
BLOQUE 2. A ORGANIZACIÓN INTERNA DA EMPRESA. FORMA XURÍDICA E RECURSOS							
<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB2.1.1. Recoñece os obxectivos e os fins da empresa, e relacións coa súa organización. 		X				X	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB2.1.2. Reflexiona sobre o papel da responsabilidade social corporativa, e valora a existencia dunha ética dos negocios. 				X		X	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB2.1.3. Proporciona argumentos que xustifican a elección da forma xurídica e da localización da empresa. 	X	X		X			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB2.1.4. Interpreta a información que proporciona o organigrama dunha empresa e a importancia da descrición de tarefas e funcións para cada posto de traballo. 		X	X			X	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB2.1.5. Realiza unha previsión dos recursos necesarios para o desenvolvemento do proxecto de empresa. 					X	X	
BLOQUE 3. DOCUMENTACIÓN E TRÁMITES PARA A POSTA EN MARCHA DA EMPRESA							
<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB3.1.1. Identifica os diferentes trámites legais necesarios para a posta en marcha dun negocio e recoñece os organismos ante os cales han de presentarse os trámites. 		X	X	X		X	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB3.2.1. Interpreta e sabe realizar os trámites fiscais, laborais, de Seguridade Social e outros para a posta en marcha. 		X	X		X		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB3.2.2. Valora a necesidade do cumprimento dos prazos legais para efectuar os trámites de creación dun negocio. 				X			
BLOQUE 4. O PLAN DE APROVISIONAMENTO							
<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB4.1.1. Deseña un plan de aprovisionamento da empresa. 		X	X		X		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB4.1.2. Aplica métodos de valoración de existencias. 		X	X				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB4.2.1. Identifica os tipos de documentos utilizados para o intercambio de información con provedores. 	X	X	X				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB4.2.2. Utiliza diferentes fontes para a procura de provedores en liña e offline. 		X	X				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB4.2.3. Relaciona e compara as ofertas de provedores, utilizando diversos criterios de selección, e explica as vantaxes e os inconvenientes de cada unha. 		X	X		X		

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

CONCRECIÓN DE CADA ESTÁNDAR CAS COMPETENCIA CLAVE CURSO: FUNDAMENTOS DE ADMINISTRACIÓN E XESTIÓN 2º BACHARELATO							
	CCL	CMCCT	CD	CSC	CAA	CSIEE	CCEC
▪ FAXB4.3.1. Identifica e aplica técnicas de negociación e comunicación.	X					X	
▪ FAXB4.3.2. Recoñece as etapas nun proceso de negociación de condicións de aprovisionamento.		X			X	X	
BLOQUE 5. XESTIÓN COMERCIAL E MARKETING NA EMPRESA							
▪ FAXB5.1.1. Analiza o proceso de comercialización dos produtos ou servizos da empresa.		X				X	
▪ FAXB5.1.2. Explica as características da clientela potencial da empresa e identifica o comportamento dos competidores desta.	X	X					
▪ FAXB5.1.3. Aplica procesos de comunicación e habilidades sociais en situacións de atención á clientela e operacións comerciais.	X	X	X	X			
▪ FAXB5.1.4. Realiza unha previsión de vendas a curto e a medio prazo, manexando a folia de cálculo.		X	X				
▪ FAXB5.2.1. Reflexiona sobre as estratexias de prezos tendo en conta as características do produto ou do servizo, e argumenta sobre a decisión do establecemento do prezo de venda.		X			X	X	
▪ FAXB5.3.1. Elabora un plan de medios onde se describan as accións de promoción e publicidade para atraer a clientela potencial, facendo especial fincapé nas aplicadas en internet e dispositivos móbiles.	X	X	X				X
▪ FAXB5.3.2. Valora e explica as canles de distribución e venda que pode utilizar a empresa.	X	X				X	
BLOQUE 6. XESTIÓN DE RECURSOS HUMANOS							
▪ FAXB6.1.1. Avalía as necesidades da empresa, e analiza e describe os postos de traballo.		X	X			X	
▪ FAXB6.1.2. Identifica as fontes de recrutamento, así como as fases do proceso de selección de persoal.		X				X	
▪ FAXB6.2.1. Analiza e aplica para a empresa as formalidades e as modalidades documentais de contratación.		X	X		X		
▪ FAXB6.2.2. Identifica as subvencións e os incentivos á contratación.		X	X				
▪ FAXB6.2.3. Recoñece as obrigas administrativas do/da empresario/a ante a Seguridade Social.				X		X	
▪ FAXB6.2.4. Analiza os documentos do proceso de retribución e cotización do persoal e de xustificación do pagamento		X	X				

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

CONCRECIÓN DE CADA ESTÁNDAR CAS COMPETENCIA CLAVE							
CURSO: FUNDAMENTOS DE ADMINISTRACIÓN E XESTIÓN 2º BACHARELATO							
	CCL	CMCCT	CD	CSC	CAA	CSIEE	CCEC
BLOQUE 7.XESTIÓN DA CONTABILIDADE DA EMPRESA							
▪ FAXB7.1.1. Opera cos elementos patrimoniais da empresa, valora a metodoloxía contable e explica o papel dos libros contables.		X	X		X		
▪ FAXB7.1.2. Analiza e representa os principais feitos contables da empresa.		X	X			X	
▪ FAXB7.1.3. Identifica o concepto de amortización e procede ao seu rexistro contable.		X	X				
▪ FAXB7.1.4. Analiza e asigna os gastos e os ingresos ao exercicio económico ao que correspondan, con independencia das súas datas de pagamento ou cobramento.		X	X			X	
▪ FAXB7.1.5. Distingue as fases do ciclo contable, analiza o proceso contable de pechamento de exercicio e determina o resultado económico obtido pola empresa.		X	X				
▪ FAXB7.1.6. Analiza as obrigas contables e fiscais, e a documentación correspondente á declaración-liquidación dos impostos.		X	X	X			
▪ FAXB7.1.7. Manexa a nivel básico unha aplicación informática de contabilidade, onde realiza todas as operacións necesarias e presenta o proceso contable correspondente a un ciclo económico.		X	X				
BLOQUE 8. INVESTIMENTO E XESTIÓN FINANCEIRA .VIABILIDADE DA EMPRESA	CCL	CMCCT	CD	CSC	CAA	CSIEE	CCEC
▪ FAXB8.1.1. Elabora un plan de investimentos da empresa, que inclúa o activo non corrente e o corrente.		X			X	X	
▪ FAXB8.1.2. Analiza e selecciona as fontes de financiamento da empresa.		X	X				
▪ FAXB8.1.3. Recoñece as necesidades de financiamento da empresa.						X	
▪ FAXB8.2.1. Determina e explica a viabilidade da empresa, tanto a nivel económico e financeiro como a nivel comercial e ambiental.	X			X		X	
▪ FAXB8.2.2. Aplica métodos de selección de investimentos e analiza os investimentos necesarios para a posta en marcha.		X	X			X	
▪ FAXB8.2.3. Elabora estados de previsión de tesouraría e explica alternativas para a resolución de problemas puntuais de tesouraría.		X	X				
▪ FAXB8.3.1. Valora as fontes de financiamento, así como o custo do financiamento e as axudas financeiras e subvencións			X	X	X		

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

CONCRECIÓN DE CADA ESTÁNDAR CAS COMPETENCIA CLAVE							
CURSO: FUNDAMENTOS DE ADMINISTRACIÓN E XESTIÓN 2º BACHARELATO							
	CCL	CMCCT	CD	CSC	CAA	CSIEE	CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB8.3.2. Comprende o papel dos intermediarios financeiros na actividade cotiá das empresas e na sociedade actual. ▪ FAXB8.3.3. Distingue o papel dos intermediarios financeiros na actividade cotiá das empresas e na sociedade actual. 		X	X	X			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB8.3.4. Valora a importancia, no mundo empresarial, de responder en prazo aos compromisos de pagamento adquiridos. 				X		X	
BLOQUE 9. PRESENTACIÓN DA IDEA DE NEGOCIO							
<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB9.1.1. Utiliza habilidades comunicativas e técnicas para atraer a atención na exposición pública do proxecto de empresa. 	X		X			X	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB9.2.1. Manexa ferramentas informáticas e audiovisuais atractivas que axudan a unha difusión efectiva do proxecto. 	X	X	X				
Estándares de aprendizaxe avaliados TOTAL: 57	13	39	31	13	14	31	1
Relación coas competencias claves %	23%	68%	54%	23%	25%	54%	2%

Este proceso de ensino-aprendizaxe vai encamiñado, a través dos distintos estándares de aprendizaxe, á adquisición das competencias craves a que o alumno adquira as seguintes competencias craves:

A competencia de Aprender a aprender (14%) está presente ao longo desta materia xa que o alumno, deberá aprender e saber aplicar os conceptos, as súas relacións e os instrumentos de contido económico no ámbito da administración e xestión empresarial, A competencia da Comunicación lingüística(23%) conséguese de forma transversal ao longo dos contidos de todos os bloques. A actividade relacionada coa contorna administrativa e de xestión empresarial implica todo un universo de relacións interpersoais e sociais, a interacción entre os membros do equipo, con provedores, clientes, representantes de organismos e institucións públicas e privados e outros axentes, fai necesario que os mozos que cursan esta materia adquiran un conxunto de actitudes, destrezas, coñecementos e valores directamente relacionados coa competencia lingüística. A elección das fórmulas e formatos de comunicación adecuados a cada contexto e a adquisición de destrezas para o manexo de ferramentas que apoiem e faciliten o fluxo de comunicación permitirán incidir na importancia e desenvolvemento da capacidade lingüística tanto oral como escrita e fomentarán e guiarán o camiño cara á permanente procura dunha comunicación activa e eficaz. Así mesmo, os traballos de investigación, procura e utilización de información especializada e a adquisición de novos coñecementos económicos e financeiros promoverán o avance na capacidade de comprensión lectora dos estudantes.

En canto á competencia Matemática e competencias básicas en Ciencia e Tecnoloxía(39%), é lóxico que o alumno adquira os coñecementos básicos de cálculo e a súa aplicación no ámbito desta materia, na medida na que se emprega o

PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA CURSO 2018-2019

razoamento matemático e as súas ferramentas para avanzar no coñecemento e a práctica de múltiples fenómenos económicos e empresariais nos seus diferentes contextos. Principalmente na interpretación de datos numéricos e gráficos nas investigacións de mercados, na descrición da estrutura organizativa da empresa, na planificación e cuantificación das necesidades económico-financeiras, as previsións de vendas e o estudo de viabilidade do proxecto de empresa, na comprensión e posta en práctica dos sistemas de fixación de prezos, na aplicación da técnica contable, a elaboración de nóminas e no coñecemento das bases e funcionamento do sistema tributario e de Seguridade Social.

A competencia Sociais e Cívicas(13%) conseguirase cando o alumno entenda a interacción da empresa co resto de axentes económicos. A adquisición das competencias sociais e cívicas trabállanse nalgúns dos elementos que configuran o currículo desta materia desde o fomento dos valores e actitudes relacionados co respecto ao medio ambiente, a análise do labor social do emprendedor e o empresario, a importancia do traballo en equipo e colaborativo, o respecto e comprensión da diversidade humana e social como algo necesario para establecer lazos de cooperación económica e a importancia da actitude responsable ante as obrigacións de carácter público de empresas e cidadáns.

A competencia Sentido de iniciativa emprendedora e espírito emprendedor(31%), asociada a esta materia, incide non só na pura actividade empresarial senón na contribución á sociedade por parte dos empresarios. A materia Fundamentos de Administración e Xestión mantén unha clara orientación cara ao desenvolvemento da competencia sentido de iniciativa e espírito emprendedor, non só pola formulación baseada na importancia das figuras do emprendedor e o empresario e a relevancia do fomento da innovación, senón tamén porque esta competencia implica a capacidade de transformar as ideas en actos e moitas das actividades e tarefas que se vaian a programar pretenden potenciar a posta en práctica dos contidos teóricos que serven como base do coñecemento relacionado co ámbito da xestión e a administración empresarial. Así mesmo, gran parte do traballo que se vaia a expor na aula relaciónase coa planificación, programación, elaboración e comunicación dos resultados dun proxecto de negocio; para poder levar a cabo esta tarefa con éxito débense desenvolver múltiples aspectos relacionados coa competencia sentido de iniciativa e espírito emprendedor? como son a autonomía e responsabilidade dos estudantes no proceso de desenvolvemento do proxecto, asunción de responsabilidade individual e grupal, fomento da iniciativa, a creatividade e a procura de oportunidades, a asunción de riscos, a capacidade de liderado ou o pensamento crítico.

Esta materia contribúe á adquisición da competencia Dixital(31%) ao aplicar as novas tecnoloxías de información e comunicación nesta área de coñecemento. A utilización das tecnoloxías da información e a comunicación faise imprescindible para a adquisición de actitudes e destrezas no manexo de ferramentas e programas informáticos e na correcta utilización de software específico de xestión empresarial, así como para alcanzar algúns dos obxectivos establecidos nas actividades ou tarefas que se programen ao longo do proceso de ensino-aprendizaxe, como apoio aos labores de procura e selección de información específica nos procesos de investigación e para a creación e difusión de contidos que permitan expoñer os resultados dos traballos realizados.

5.2. Concreción dos obxetivos para o curso.

O bacharelato contribuirá a desenvolver no alumnado as capacidades que lle permitan:

PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA CURSO 2018-2019

- a) Exercer a cidadanía democrática, desde unha perspectiva global, e adquirir unha conciencia cívica responsable, inspirada polos valores da Constitución española e do Estatuto de autonomía de Galicia, así como polos dereitos humanos, que fomente a corresponsabilidade na construción dunha sociedade xusta e equitativa e favoreza a sustentabilidade.
- b) Consolidar unha madurez persoal e social que lle permita actuar de forma responsable e autónoma e desenvolver o seu espírito crítico. Ser quen de pre-ver e resolver pacificamente os conflitos persoais, familiares e sociais.
- c) Fomentar a igualdade efectiva de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, analizar e valorar criticamente as desigualdades e discriminacións existentes e, en particular, a violencia contra a muller, e impulsar a igualdade real e a non discriminación das persoas por calquera condición ou circunstancia persoal ou social, con atención especial ás persoas con discapacidade.
- d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
- e) Dominar, tanto na súa expresión oral como na escrita, a lingua galega e a lingua castelá.
- f) Expresarse con fluidez e corrección nunha ou máis linguas estranxeiras.
- g) Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e da comunicación.
- h) Coñecer e valorar criticamente as realidades do mundo contemporáneo, os seus antecedentes históricos e os principais factores da súa evolución. Participar de xeito solidario no desenvolvemento e na mellora do seu contorno social.
- i) Acceder aos coñecementos científicos e tecnolóxicos fundamentais, e dominar as habilidades básicas propias da modalidade elixida.
- l) Comprender os elementos e os procedementos fundamentais da investigación e dos métodos científicos. Coñecer e valorar de forma crítica a contribución da ciencia e da tecnoloxía ao cambio das condicións de vida, así como afianzar a sensibilidade e o respecto cara ao medio ambiente e a ordenación sustentable do territorio, con especial referencia ao territorio galego.
- m) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.
- n) Desenvolver a sensibilidade artística e literaria, así como o criterio estético, como fontes de formación e enriquecemento cultural.
- ñ) Utilizar a educación física e o deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social, e impulsar condutas e hábitos saudables.
- o) Afianzar actitudes de respecto e prevención no ámbito da seguridade viaria.
- p) Valorar, respectar e afianzar o patrimonio material e inmaterial de Galicia, e contribuír á súa conservación e mellora no contexto dun mundo globalizado.

Destes obxectivos establecidos con carácter xeral para o Bacharelato polo Decreto, a materia de Economía desenvolverá os 11 seguintes:

- a) Exercer a cidadanía democrática, desde unha perspectiva global, e adquirir unha conciencia cívica responsable, inspirada polos valores da Constitución española e do Estatuto de autonomía de Galicia, así como polos dereitos humanos, que fomente a corresponsabilidade na construción dunha sociedade xusta e equitativa e favoreza a sustentabilidade.
- b) Consolidar unha madurez persoal e social que lle permita actuar de forma responsable e autónoma e desenvolver o seu espírito crítico. Ser quen de pre-ver e resolver pacificamente os conflitos persoais, familiares e sociais
- c) Fomentar a igualdade efectiva de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, analizar e valorar criticamente as desigualdades e discriminacións existentes e, en particular, a violencia contra a muller, e impulsar a igualdade real e a non

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

discriminación das persoas por calquera condición ou circunstancia persoal ou social, con atención especial ás persoas con discapacidade.

d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.

e) Dominar, tanto na súa expresión oral como na escrita, a lingua galega e a lingua castelá.

g) Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e da comunicación.

h) Coñecer e valorar criticamente as realidades do mundo contemporáneo, os seus antecedentes históricos e os principais factores da súa evolución. Participar de xeito solidario no desenvolvemento e na mellora do seu contorno social.

i) Acceder aos coñecementos científicos e tecnolóxicos fundamentais, e dominar as habilidades básicas propias da modalidade elixida.

l) Comprender os elementos e os procedementos fundamentais da investigación e dos métodos científicos. Coñecer e valorar de forma crítica a contribución da ciencia e da tecnoloxía ao cambio das condicións de vida, así como afianzar a sensibilidade e o respecto cara ao medio ambiente e a ordenación sustentable do territorio, con especial referencia ao territorio galego.

m) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.

p) Valorar, respectar e afianzar o patrimonio material e inmaterial de Galicia, e contribuír á súa conservación e mellora no contexto dun mundo globalizado

5.3. Concreción para cada estándar de aprendizaxe avaliábeles:

a. Temporalización

1ª Eval.	UNIDADES			Temporalización						
	Unid	Bloque B1	Contido	Mes	Sesións					
1ª Eval.	1/2	B1.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Innovación, desenvolvemento económico e creación de empresas. 	Sept/	8					
						B1.2.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Idea de negocio 	Out		
									B1.3.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Relación da empresa co contorno. Análise do sector.
	Unid.	Bloque B2	Contido	Mes						
1ª Eval.	3	B2.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Planificación empresarial e obxectivos. Organización interna. Responsabilidade social da empresa. 	Out	8					
						B2.2.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Forma xurídica da empresa.. 			
						B2.3	Dimensión e localización			
	Unid.	Bloque B3	Contido	Mes	Sesións					
1ª Eval.			BLOQUE 3: Documentación e trámites para a posta en marcha da empresa							

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

	4	B3.1.	<ul style="list-style-type: none"> Trámites para a creación e posta en marcha dunha empresa. 	Out/Nov	8
		B3.1.	<ul style="list-style-type: none"> Trámites para a creación e posta en marcha dunha empresa.(xestión) 		
1/2 Eva	Unid .	Bloque B4	Contido	Mes	Sesións
			BLOQUE 4: O plan de aprovisionamento		
	5/6	B4.1.	<ul style="list-style-type: none"> Plan de aprovisionamento. 	Nov/De	16
		B4.2.	<ul style="list-style-type: none"> Xestión de inventarios 		
		B4.3.	<ul style="list-style-type: none"> Selección de provedores. 		
B4.4.		<ul style="list-style-type: none"> Xestión de compras. 			

2ª Eval.	UNIDADES			Temporalización	
	Bloque B5	Contido	Mes	Sesións	
7		BLOQUE 5: Xestión comercial e márketing na empresa			
	B5.1.	<ul style="list-style-type: none"> Xestión comercial na empresa. Plan de márketing. Márketing-mix. 	Xaneiro	8	
	B5.2.	<ul style="list-style-type: none"> Análise do mercado e do comportamento do/da consumidor/a. Atención á clientela. 			
	B5.3.	<ul style="list-style-type: none"> Produto e prezo 			
	B5.4.	<ul style="list-style-type: none"> Publicidade e promoción. 			
B5.5	<ul style="list-style-type: none"> Distribución dos produtos e dos servizos da empresa 				
3ª Eva	Unid .	Bloque B6	Contido	Mes	Sesións
			BLOQUE 6: Xestión dos recursos humanos		
	10/ 11	B6.1.	<ul style="list-style-type: none"> Planificación dos recursos humanos. 	Abril	9
	B6.2.	<ul style="list-style-type: none"> Recrutamento e selección de persoal 			
	B6.3.	<ul style="list-style-type: none"> Xestión laboral, contratación, Seguridade Social e nóminas. 			
2ª Eva	Unid .	Bloque B7	Contido	Mes	Sesións
			BLOQUE 7: Xestión da contabilidade da empresa		
	8	B7.1.	<ul style="list-style-type: none"> Fundamentos de contabilidade financeira. 	Xaneir/ Feb/	14
		B7.2.	<ul style="list-style-type: none"> Plan Xeral de Contabilidade 		
B7.3.		<ul style="list-style-type: none"> Ciclo contable. 			
B7.4.		<ul style="list-style-type: none"> Fiscalidade da empresa: liquidación e rexistro contable 			
2ª Eva	Unid .	Bloque B8	Contido	Mes	Sesións
			BLOQUE 8: Investimento e xestión financeira. Viabilidade da empresa		
	9	B8.1.	<ul style="list-style-type: none"> Estrutura económica e financeira da empresa. Equilibrio patrimonial. 		
B8.2.		<ul style="list-style-type: none"> Planificación financeira da empresa. Novas formas de financiamento 			

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

	B8.3.	▪ Métodos de selección e valoración de investimentos	Marzo	12
	B8.4.	▪ Análise da viabilidade da empresa.		
	B8.5.	▪ Solvencia e liquidez na empresa. Previsións de tesouraría		
	B8.6.	▪ Custo e selección de fontes financeiras. Axudas á creación de empresas en Galicia.		
	B8.7.	▪ Morosidade empresarial		

3ª Eval	UNIDADES			Temporalización	
	Bloque B9	Contido		Mes	Sesiões
		BLOQUE 9: Presentación da idea de negocio			
12	B9.1.	▪ Plan de negocio. Técnicas de presentación e edición do plan de negocio.		Maio	6
	B9.2.	▪ Ferramentas audiovisuais para a presentación de proxectos.			

Concreción para cada estandar de aprendizaxe avaliable da súa emporalización

CONCRECIÓN DE CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE													
	UNIDADES DIDÁCTICAS												
	1ª Avaliación					2ª Avaliación				3ª Avaliación			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
BLOQUE 1. INNOVACIÓN EMPRESARIAL. A IDEA DE NEGOCIO: O PROXECTO DE EMPRESA													
▪ FAXB1.1.1. Identifica os aspectos da innovación empresarial e explica a súa relevancia no desenvolvemento económico e na creación de emprego.	X												
▪ FAXB1.1.2. Recoñece experiencias de innovación empresarial e analiza os elementos de risco que levan aparelladas.	X												
▪ FAXB1.1.3. Valora a importancia da tecnoloxía e de internet como factores clave de innovación e relaciona a innovación coa internacionalización da empresa.	X												
▪ FAXB1.2.1. Analiza o sector empresarial onde se desenvolve a idea de negocio.	X						X						
▪ FAXB1.2.2. Realiza unha análise do mercado e da competencia para a idea de negocio seleccionada.	X						X						

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

<ul style="list-style-type: none"> FAXB1.3.1. Explica desde diferentes perspectivas a figura do/da emprendedor/a de negocios. 	X												
<ul style="list-style-type: none"> FAXB1.3.2. Avalía as repercusións que supón elixir unha idea de negocio. 	X												
<ul style="list-style-type: none"> FAXB1.3.3. Analiza as vantaxes e os inconvenientes de propostas de ideas de negocio realizables. 	X												
<ul style="list-style-type: none"> FAXB1.3.4. Expón os seus puntos de vista, mantén unha actitude proactiva e desenvolve iniciativa emprendedora. 	X												
CONCRECIÓN DE CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE													
	UNIDADES DIDÁCTICAS												
	1ª Avaliación					2ª Avaliación				3ª Avaliación			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
<ul style="list-style-type: none"> FAXB1.3.5. Traballa en equipo mantendo unha comunicación fluída cos seus compañeiros e coas súas compañeiras para o desenvolvemento do proxecto de empresa 	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
BLOQUE 2. ORGANIZACIÓN INTERNA DA EMPRESA.FORMA JURÍDICA E RECURSOS													
<ul style="list-style-type: none"> FAXB2.1.1. Recoñece os obxectivos e os fins da empresa, e relaciónaos coa súa organización. 	X	X											
<ul style="list-style-type: none"> FAXB2.1.2. Reflexiona sobre o papel da responsabilidade social corporativa, e valora a existencia dunha ética dos negocios. 	X	X											
<ul style="list-style-type: none"> FAXB2.1.3. Proporciona argumentos que xustifican a elección da forma xurídica e da localización da empresa. 			X	X									
<ul style="list-style-type: none"> FAXB2.1.4. Interpreta a información que proporciona o organigrama dunha empresa e a importancia da descrición de tarefas e funcións para cada posto de traballo. 			X							X			
<ul style="list-style-type: none"> FAXB2.1.5. Realiza unha previsión dos recursos necesarios para o desenvolvemento do proxecto de empresa. 			X							X			
BLOQUE 3.DOCUMENTACIÓN E TRÁMITES PARA APOSTA EN MARCHA DE EMPRESA													
<ul style="list-style-type: none"> FAXB3.1.1. Identifica os diferentes trámites legais necesarios para a posta en marcha dun negocio e recoñece os organismos ante os cales han de presentarse os trámites. 			X										
<ul style="list-style-type: none"> FAXB3.2.1. Interpreta e sabe realizar os trámites fiscais, laborais, de Seguridade Social e outros para a 			X										

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

posta en marcha.													
<ul style="list-style-type: none"> FAXB3.2.2. Valora a necesidade do cumprimento dos prazos legais para efectuar os trámites de creación dun negocio. 			X										
BLOQUE 4. O PLAN DE APROVISIONAMENTO													
<ul style="list-style-type: none"> FAXB4.1.1. Deseña un plan de aprovisionamento da empresa. 					X								
<ul style="list-style-type: none"> FAXB4.1.2. Aplica métodos de valoración de existencias. 					X								
<ul style="list-style-type: none"> FAXB4.2.1. Identifica os tipos de documentos utilizados para o intercambio de información con provedores. 						X							
<ul style="list-style-type: none"> FAXB4.2.2. Utiliza diferentes fontes para a procura de provedores en liña e offline. 						X							
CONCRECIÓN DE CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE													
	UNIDADES DIDÁCTICAS												
	1ª Avaliación					2ª Avaliación				3ª Avaliación			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
<ul style="list-style-type: none"> FAXB4.2.3. Relaciona e compara as ofertas de provedores, utilizando diversos criterios de selección, e explica as vantaxes e os inconvenientes de cada unha. 						X							
<ul style="list-style-type: none"> FAXB4.3.1. Identifica e aplica técnicas de negociación e comunicación. 						X							
<ul style="list-style-type: none"> FAXB4.3.2. Recoñece as etapas nun proceso de negociación de condicións de aprovisionamento. 						X							
BLOQUE 5.XESTIÓN COMERCIAL E MARKETING NA EMPRESA													
<ul style="list-style-type: none"> FAXB5.1.1. Analiza o proceso de comercialización dos produtos ou servizos da empresa. 							X						
<ul style="list-style-type: none"> FAXB5.1.2. Explica as características da clientela potencial da empresa e identifica o comportamento dos competidores desta. 							X						
<ul style="list-style-type: none"> FAXB5.1.3. Aplica procesos de comunicación e habilidades sociais en situacións de atención á clientela e operacións comerciais. 							X						
<ul style="list-style-type: none"> FAXB5.1.4. Realiza unha previsión de vendas a curto e a medio prazo, manexando a folia de cálculo. 							X						

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

<ul style="list-style-type: none"> FAXB5.2.1. Reflexiona sobre as estratexias de prezos tendo en conta as características do produto ou do servizo, e argumenta sobre a decisión do establecemento do prezo de venda. 								X						
<ul style="list-style-type: none"> FAXB5.3.1. Elabora un plan de medios onde se describan as accións de promoción e publicidade para atraer a clientela potencial, facendo especial fincapé nas aplicadas en internet e dispositivos móbiles. 								X						
<ul style="list-style-type: none"> FAXB5.3.2. Valora e explica as canles de distribución e venda que pode utilizar a empresa. 								X						
BLOQUE 6. XESTIÓN DE RECURSOS HUMANOS														
<ul style="list-style-type: none"> FAXB6.1.1. Avalía as necesidades da empresa, e analiza e describe os postos de traballo. 											X			
<ul style="list-style-type: none"> FAXB6.1.2. Identifica as fontes de recrutamento, así como as fases do proceso de selección de persoal. 										X				
<ul style="list-style-type: none"> FAXB6.2.1. Analiza e aplica para a empresa as formalidades e as modalidades documentais de contratación. 												X		
CONCRECIÓN DE CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE														
	UNIDADES DIDÁCTICAS													
	1ª Avaliación					2ª Avaliación				3ª Avaliación				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
<ul style="list-style-type: none"> FAXB6.2.2. Identifica as subvencións e os incentivos á contratación. 											X			
<ul style="list-style-type: none"> FAXB6.2.3. Recoñece as obrigas administrativas do/da empresario/a ante a Seguridade Social. 											X			
<ul style="list-style-type: none"> FAXB6.2.4. Analiza os documentos do proceso de retribución e cotización do persoal e de xustificación do pagamento. 											X			
BLOQUE 7. XESTIÓN DA CONTABILIDADE DE EMPRESA														
<ul style="list-style-type: none"> FAXB7.1.1. Opera cos elementos patrimoniais da empresa, valora a metodoloxía contable e explica o papel dos libros contables. 								X						
<ul style="list-style-type: none"> FAXB7.1.2. Analiza e representa os principais feitos contables da empresa. 								X						
<ul style="list-style-type: none"> FAXB7.1.3. Identifica o concepto de amortización e procede ao seu rexistro contable. 								X						

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

<ul style="list-style-type: none"> FAXB7.1.4. Analiza e asigna os gastos e os ingresos ao exercicio económico ao que correspondan, con independencia das súas datas de pagamento ou cobramento. 									X				
<ul style="list-style-type: none"> FAXB7.1.5. Distingue as fases do ciclo contable, analiza o proceso contable de pechamento de exercicio e determina o resultado económico obtido pola empresa. 									X				
<ul style="list-style-type: none"> FAXB7.1.6. Analiza as obrigas contables e fiscais, e a documentación correspondente á declaración-liquidación dos impostos. 									X				
<ul style="list-style-type: none"> FAXB7.1.7. Manexa a nivel básico unha aplicación informática de contabilidade, onde realiza todas as operacións necesarias e presenta o proceso contable correspondente a un ciclo económico. 									X				
BLOQUE 8.INVESTIMENTO E XESTIÓN FINANCEIRA.VIABILIDAD DA EMPRESA													
<ul style="list-style-type: none"> FAXB8.1.1. Elabora un plan de investimentos da empresa, que inclúa o activo non corrente e o corrente. 											X		
<ul style="list-style-type: none"> FAXB8.1.2. Analiza e selecciona as fontes de financiamento da empresa. 											X		
<ul style="list-style-type: none"> FAXB8.1.3. Recoñece as necesidades de financiamento da empresa. 											X		

CONCRECIÓN DE CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE

	UNIDADES DIDÁCTICAS												
	1ª Avaliación					2ª Avaliación				3ª Avaliación			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
<ul style="list-style-type: none"> FAXB8.2.1. Determina e explica a viabilidade da empresa, tanto a nivel económico e financeiro como a nivel comercial e ambiental. 									X				
<ul style="list-style-type: none"> FAXB8.2.2. Aplica métodos de selección de investimentos e analiza os investimentos necesarios para a posta en marcha. 									X				
<ul style="list-style-type: none"> FAXB8.2.3. Elabora estados de previsión de tesouraría e explica alternativas para a resolución de problemas puntuais de tesouraría. 									X				
<ul style="list-style-type: none"> FAXB8.3.1. Valora as fontes de financiamento, así como o custo do financiamento e as axudas financeiras e subvencións. 									X				
<ul style="list-style-type: none"> FAXB8.3.2. Comprende o papel dos intermediarios financeiros na actividade cotiá das empresas e na 									X				

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

sociedade actual. ▪ FAXB8.3.3. Distingue o papel dos intermediarios financeiros na actividade cotiá das empresas e na sociedade actual.														
▪ FAXB8.3.4. Valora a importancia, no mundo empresarial, de responder en prazo aos compromisos de pagamento adquiridos.									X					
BLOQUE 9.PRESENTACIÓN DA IDEA DE NEGOCIO														
▪ FAXB9.1.1. Utiliza habilidades comunicativas e técnicas para atraer a atención na exposición pública do proxecto de empresa.														X
▪ FAXB9.2.1. Manexa ferramentas informáticas e audiovisuais atractivas que axudan a unha difusión efectiva do proxecto.														X

b.Grao mínimo de consecución para superar a materia

Os criterios de avaliación son o referente específico para avaliar a aprendizaxe do alumnado.Describen aquilo que se quere valorar e que o alumnado debe lograr, tanto en coñecementos coma en competencias, e responden ao que se pretende conseguir en cada disciplina.

Os criterios de avaliación distribuíronse nos 9 bloques que conforman o novo currículo oficial de 2º de Bacharelato da LOMCE, na materia de Fundamentos de administración e xestión, a través do seguinte cadro:

CRITERIOS DE AVALIACIÓN
BLOQUE 1. INNOVACIÓN EMPRESARIAL. A IDEA DE NEGOCIO: O PROXECTO DE EMPRESA
▪ B1.1. Relacionar os factores da innovación empresarial coa actividade de creación de empresas.
▪ B1.2. Analizar a información económica do sector de actividade empresarial no que se situará a empresa.
▪ B1.3. Seleccionar unha idea de negocio, e valorar e argumentar tecnicamente a elección
BLOQUE 2. A ORGANIZACIÓN INTERNA DA EMPRESA. FORMA XURÍDICA E RECURSOS
▪ B2.1. Analizar a organización interna da empresa, a forma xurídica, a localización e os recursos necesarios, e valorar as alternativas dispoñibles e os obxectivos marcados co proxecto.
BLOQUE 3. DOCUMENTACIÓN E TRÁMITES PARA A POSTA EN MARCHA DE EMPRESA
▪ B3.1. Analizar os trámites legais e as actuacións necesarias para crear a empresa.
▪ B3.2. Xestionar a documentación necesaria para a posta en marcha dunha empresa.
BLOQUE 4. O PLAN DE APROVISIONAMIENTO
▪ B4.1. Establecer os obxectivos e as necesidades de aprovisionamento.
▪ B4.2. Realizar procesos de selección de provedores analizando as condicións técnicas
▪ B4.3. Planificar a xestión das relacións con provedores, aplicando técnicas de negociación e

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

comunicación
BLOQUE 5. XESTIÓN COMERCIAL E MARKETING NA EMPRESA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. Desenvolver a comercialización dos produtos ou servizos da empresa e o plan de márketing. ▪ B5.2. Fixar os prezos de comercialización dos produtos ou os servizos, e comparalos cos da competencia ▪ B5.3. Analizar as políticas de márketing aplicadas á xestión comercial
BLOQUE 6. XESTIÓN DOD RECURSOS HUMANOS
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B6.1. Planificar a xestión dos recursos humanos. ▪ B6.2. Xestionar a documentación que xera o proceso de selección e contratación de persoal, aplicando as normas vixentes
BLOQUE 7.XESTIÓN DA CONTABILIDADE DA EMPRESA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B7.1. Contabilizar os feitos contables derivados das operacións da empresa, cumprindo os criterios establecidos no Plan Xeral de Contabilidade (PXC).
BLOQUE 8. INVESTIMENTO E XESTIÓN FINANCEIRA.VIABILIDADE DA EMPRESA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B8.1. Determinar o investimento necesario e as necesidades financeiras para a empresa, identificando as alternativas de financiamento posibles. ▪ B8.2. Avaliar a viabilidade da empresa, de acordo con diferentes tipos de análise. ▪ B8.3. Analizar e verificar o acceso ás fontes de financiamento para a posta en marcha do negocio.
BLOQUE 9. PRESENTACIÓN DA IDEA DE NEGOCIO
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B9.1. Expor e comunicar publicamente o proxecto de empresa. ▪ B9.2. Utilizar ferramentas informáticas que apoian a comunicación e a presentación do proxecto.

Os estándares de aprendizaxe avaliábeis son as especificacións dos criterios de avaliación que permiten definir os resultados de aprendizaxe e que concretan o que o alumnado debe saber, comprender e saber facer en cada disciplina.

Os estándares de aprendizaxe básicos desta área se corresponden co grao mínimo de consecución para superar a materia. Debe ser entendido como unha situación de aprendizaxe precisa e explícita o que o alumnado debe saber e saber-facer e que será considerada a como unha aprendizaxe imprescindible sen o cal o alumnado podería ter graves dificultades para continuar o proceso de ensino aprendizaxe na nosa materia.

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

Estandares de aprendizaxe avaliados	Grado mínimo	Procedementos e instrumentos de Avaliación			Competencias crave
		PE	PA		
		Proba escrita u oral	Revisión tarefas	Traballos Proxecto empresarial	
Bloque 1. Innovación empresarial. A idea de negocio: o proxecto de empresa					
<ul style="list-style-type: none"> FAXB1.1.1. Identifica os aspectos da innovación empresarial e explica a súa relevancia no desenvolvemento económico e na creación de emprego. 	50%Identificar algún aspecto da innovación empresarial explicara súa incidencia na creación de riqueza e emprego.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> FAXB1.1.2. Recoñece experiencias de innovación empresarial e analiza os elementos de risco que levan aparelladas. 	50%Identifica algunha experiencia de innovación e asocio o risco que leva aparellada.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> CSIEE CAA
<ul style="list-style-type: none"> FAXB1.1.3. Valora a importancia da tecnoloxía e de internet como factores clave de innovación e relaciona a innovación coa internacionalización da empresa. 	100%Valora a importancia da tecnoloxía e internet, relacionándoos coa internalización.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> CD CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> FAXB1.2.1. Analiza o sector empresarial onde se desenvolve a idea de negocio. 	100%Calcula a importancia dunha empresa no sector.	X		X	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> FAXB1.2.2. Realiza unha análise do mercado e da competencia para a idea de negocio seleccionada. 	100% Realiza unha análise do mercado e da competencia para a idea de negocio seleccionada.			X	<ul style="list-style-type: none"> CSIEE CAA CD
<ul style="list-style-type: none"> FAXB1.3.1. Explica desde diferentes perspectivas a figura do/da emprendedor/a de negocios. 	100%Coñece desde diferentes perspectivas a figura do/da emprendedora de negocio, dalgun empresario coñecido	X	X		<ul style="list-style-type: none"> CCL CSIEE CSC

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

Estandares de aprendizaxe avaliados	Grado mínimo	Procedementos e instrumentos de Avaliación			Competencias crave
		PE	PA		
		Proba escrita u oral	Revisión tarefas	Traballos Proxecto empresarial	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB1.3.2. Avalía as repercusións que supón elixir unha idea de negocio. 	50%. Propón vantaxes e inconvenientes, acerca dunha idea de negocio.	X		X	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE ▪ CSC ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB1.3.3. Analiza as vantaxes e os inconvenientes de propostas de ideas de negocio realizables. 	50% Para una idea de negocio propón vantaxes e inconvenientes.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CSIEE ▪ CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB1.3.4. Expón os seus puntos de vista, mantén unha actitude proactiva e desenvolve iniciativa emprendedora. 	50% Participa expoñendo os puntos de vista e opinións propias	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB1.3.5. Traballa en equipo mantendo unha comunicación fluída cos seus compañeiros e coas súas compañeras para o desenvolvemento do proxecto de empresa. 	100% Participa de xeito activo no traballo en equipo.		X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSIEE
Bloque 2. A organización interna da empresa. Forma xurídica e recursos					
<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB2.1.1. Recoñece os obxectivos e os fins da empresa, e relaciónaos coa súa organización. 	100% Coñece os obxectivos e os fins da empresa, e relaciónaos coa súa organización.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE ▪ CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB2.1.2. Reflexiona sobre o papel da responsabilidade social corporativa, e valora a existencia dunha ética dos negocios. 	100% Valora que a RSC é importante e sinala os ámbitos de actuación principais neste eido	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

Estándares de aprendizaxe avaliados	Grado mínimo	Procedementos e instrumentos de Avaliación			Competencias crave
		PE	PA		
		Proba escrita u oral	Revisión tarefas	Traballos Proxecto empresarial	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB2.1.3. Proporciona argumentos que xustifican a elección da forma xurídica e da localización da empresa. 	100% Coñece as principais formas xurídicas das empresas e distingue as súas principais características, que xustifican a elección da súa forma xurídica e da localización da empresa	X		X	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB2.1.4. Interpreta a información que proporciona o organigrama dunha empresa e a importancia da descrición de tarefas e funcións para cada posto de traballo. 	100% Coñece que é un organigrama e os tipos, e interpreta a información que proporciona o organigrama dunha empresa	X		X	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE ▪ CMCCT ▪ CD
<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB2.1.5. Realiza unha previsión dos recursos necesarios para o desenvolvemento do proxecto de empresa. 	50% Coñece os distintos elementos constitutivos da empresa necesarios para o desenvolvemento do proxecto de empresa	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE ▪ CAA
Bloque 3. Documentación e trámites para a posta en marcha da empresa					
<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB3.1.1. Identifica os diferentes trámites legais necesarios para a posta en marcha dun negocio e recoñece os organismos ante os cales han de presentarse os trámites. 	100% Identifica os trámites legais para a posta en marcha dun negocio e relaciona os trámites cos correspondentes organismos perante os que se realizan.	X		X	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CMCCT ▪ CD ▪ CSIEE

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB3.2.1. Interpreta e sabe realizar os trámites fiscais, laborais, de Seguridade Social e outros para a posta en marcha. 	50%Realiza de forma práctica os principais trámites legais con especial relevancia os referidos a aspectos fiscais e laborais.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CMCCT ▪ CD
<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB3.2.2. Valora a necesidade do cumprimento dos prazos legais para efectuar os trámites de creación dun negocio. 	50%Valora a importancia da necesidade do cumprimento dos prazos legais para efectuar os trámites de creación dun negocio.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC

Estandares de aprendizaxe avaliáveis	Grado mínimo	Procedementos e instrumentos de Avaliación			Competencias crave
		PE	PA		
		Proba escrita u oral	Revisión tarefas	Traballos Proxecto empresarial	
Bloque 4. O plan de aprovisionamento					
<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB4.1.1. Deseña un plan de aprovisionamento da empresa. 	100%Deseña un plan de aprovisionamento da empresa detallando mercancías, cantidades, prazos, prezos	X		X	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CMCCT ▪ CD
<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB4.1.2. Aplica métodos de valoración de existencias. 	100%Resolve satisfactoriamente exercicios de FIFO, PMP	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CD
<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB4.2.1. Identifica os tipos de documentos utilizados para o intercambio de información con provedores. 	100%Identifica e diferencia un orzamento, un albarán, unha factura.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CMCCT ▪ CD
<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB4.2.2. Utiliza diferentes fontes para a procura de provedores en liña e offline. 	50%E capaz de utilizar diferentes fontes para atopar provedores en liña e offline e facer unha listaxe dos mesmos	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CMCCT

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

<ul style="list-style-type: none"> FAXB4.2.3. Relaciona e compara as ofertas de provedores, utilizando diversos criterios de selección, e explica as vantaxes e os inconvenientes de cada unha. 	50%Compara as ofertas de provedores sinalando diversas características para poder escoller entre eles o máis axeitados.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> CAA CMCCT CD
<ul style="list-style-type: none"> FAXB4.3.1. Identifica e aplica técnicas de negociación e comunicación. 	100%Coñece a técnicas de negociación e comunicación.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> CCL CSIEE

Estandares de aprendizaxe avaliados	Grado mínimo	Procedementos e instrumentos de Avaliación			Competencias clave
		PE	PA		
		Proba escrita u oral	Revisión tarefas	Traballos Proxecto empresarial	
<ul style="list-style-type: none"> FAXB4.3.2. Recoñece as etapas nun proceso de negociación de condicións de aprovisionamento. 	100%Coñece as etapas do proceso de negociación das condicións aprovisionamento	X	X		<ul style="list-style-type: none"> CAA CSIEE CMCCT
Bloque 5. Xestión comercial e márketing na empresa					
<ul style="list-style-type: none"> FAXB5.1.1. Analiza o proceso de comercialización dos produtos ou servizos da empresa. 	100%Realiza unha análise do proceso de comercialización dun produto ou servizo	X		X	<ul style="list-style-type: none"> CSIEE CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> FAXB5.1.2. Explica as características da clientela potencial da empresa e identifica o comportamento dos competidores desta. 	50% Constrúe un perfil do consumidor e identifica o comportamento dos Competidores ó respecto.	X		X	<ul style="list-style-type: none"> CCL CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> FAXB5.1.3. Aplica procesos de comunicación e habilidades sociais en situacións de atención á clientela e operacións comerciais. 	50%Aplica procesos de comunicación e habilidades sociais en situación de atención a clientela e operación comerciais		X		<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CMCCT CD

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

<ul style="list-style-type: none"> FAXB5.1.4. Realiza unha previsión de vendas a curto e a medio prazo, manexando a folia de cálculo. 	50% Fai unha táboa con previsións de vendas a curto e a medio prazo		X	X	<ul style="list-style-type: none"> CD CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> FAXB5.2.1. Reflexiona sobre as estratexias de prezos tendo en conta as características do produto ou do servizo, e argumenta sobre a decisión do establecemento do prezo de venda. 	100% Coñece as diferentes estratexias de fixación de prezos e elixe unha para un determinado produto ou servizo Xustificadamente.	X	X	X	<ul style="list-style-type: none"> CAA CMCCT CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> FAXB5.3.1. Elabora un plan de medios onde se describan as accións de promoción e publicidade para atraer a clientela potencial, facendo especial fincapé nas aplicadas en internet e dispositivos móbiles. 	100% Elabora un plan de medios para un produto concreto e detalla acción en medios s móbiles e internet.	X	X	X	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC CMCCT CD

Estándares de aprendizaxe avaliábeis	Grado mínimo	Procedementos e instrumentos de Avaliación			Competencias crave
		PE	PA		
		Proba escrita u oral	Revisión tarefas	Traballos Proxecto empresarial	
<ul style="list-style-type: none"> FAXB5.3.2. Valora e explica as canles de distribución e venda que pode utilizar a empresa. 	100% Coñece e explica as canles de distribución e venda que pode utilizar a empresa	X		X	<ul style="list-style-type: none"> CCIL CSIEE CMCCT
Bloque 6. Xestión dos recursos humanos					
<ul style="list-style-type: none"> FAXB6.1.1. Avalía as necesidades da empresa, e analiza e describe os postos de traballo. 	100% Analiza e describe os postos de traballo	X		X	<ul style="list-style-type: none"> CSIEE CMCCT CD

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB6.1.2. Identifica as fontes de recrutamento, así como as fases do proceso de selección de persoal. 	100%Coñece as fases do proceso de selección de persoal	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE ▪ CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB6.2.1. Analiza e aplica para a empresa as formalidades e as modalidades documentais de contratación. 	100%Coñece e aplica as distintas modalidades documentais de contratación	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CMCCT ▪ CD
<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB6.2.2. Identifica as subvencións e os incentivos á contratación. 	50%Coñece as subvencións e os incentivos á contratación	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CD
<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB6.2.3. Recoñece as obrigas administrativas do/da empresario/a ante a Seguridade Social. 	100%Coñece as obrigas administrativas do empresario/a perante seguridade social	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE

Estandares de aprendizaxe avaliáveis	Grado mínimo	Procedementos e instrumentos de Avaliación			Competencias crave
		PE	PA		
		Proba escrita u oral	Revisión tarefas	Traballos Proxecto empresarial	
FAXB6.2.4. Analiza os documentos do proceso de retribución e cotización do persoal e de xustificación do pagamento.	50%É capaz de analizar documentos afiliación, cotización e anónima	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CD
Bloque 7. Xestión da contabilidade da empresa					
<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB7.1.1. Opera cos elementos patrimoniais da empresa, valora a metodoloxía contable e explica o papel dos libros contables. 	100%Coñece os elementos patrimoniais e os libros contables , e o seu funcionamento básico.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CMCCT ▪ CD
<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB7.1.2. Analiza e representa os principais feitos contables da empresa. 	100%Analiza feitos patrimoniais sinxelos e logo os contabiliza.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE ▪ CD ▪ CMCCT

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

<ul style="list-style-type: none"> FAXB7.1.3. Identifica o concepto de amortización e procede ao seu rexistro contable. 	100%Coñece e explica o concepto de amortización. É quen de contabilizala.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CD
<ul style="list-style-type: none"> FAXB7.1.4. Analiza e asigna os gastos e os ingresos ao exercicio económico ao que correspondan, con independencia das súas datas de pagamento ou cobramento. 	100%Analiza e asigna os gastos e os ingresos ao exercicio económico ao que correspondan, con independencia das súas datas de pagamento ou cobramento	X	X		<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CD CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> FAXB7.1.5. Distingue as fases do ciclo contable, analiza o proceso contable de pechamento de exercicio e determina o resultado económico obtido pola empresa. 	50%Distingue as fases do ciclo contable, analiza o proceso contable de pechamento de exercicio e determina o resultado económico obtido pola empresa.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CD

Estandares de aprendizaxe avaliados	Grado mínimo	Procedementos e instrumentos de Avaliación			Competencias crave
		PE	PA		
		Proba escrita u oral	Revisión tarefas	Traballos Proxecto empresarial	
<ul style="list-style-type: none"> FAXB7.1.6. Analiza as obrigas contables e fiscais, e a documentación correspondente á declaración-liquidación dos impostos. 	100%Analiza as obrigas contables e fiscais, e a documentación correspondente á declaración-liquidación dos impostos.	X	X		<ul style="list-style-type: none"> CSC CMCCT CD
<ul style="list-style-type: none"> FAXB7.1.7. Manexa a nivel básico unha aplicación informática de contabilidade, onde realiza todas as operacións necesarias e presenta o proceso contable correspondente a un ciclo económico. 	50%Manexa a nivel básico unha aplicación informática de contabilidade, onde realiza todas as operacións necesarias e presenta o proceso contable correspondente a un ciclo económico.		X		<ul style="list-style-type: none"> CD CMCCT
Bloque 8. Investimento e xestión financeira. Viabilidade da empresa					

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

<ul style="list-style-type: none"> FAXB8.1.1. Elabora un plan de investimentos da empresa, que inclúa o activo non corrente e o corrente. 	100%Elabora un plan de investimentos da empresa, que inclúa o activo non corrente e o corrente.	X		X	<ul style="list-style-type: none"> CSIEE CAA CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> FAXB8.1.2. Analiza e selecciona as fontes de financiamento da empresa. 	100%Partiendo da necesidade de financiamento da empresa, analiza e selecciona as fontes de financiamento da empresa	X		X	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CD
<ul style="list-style-type: none"> FAXB8.1.3. Recoñece as necesidades de financiamento da empresa. 	100%Partiendo da necesidade de financiamento da empresa, analiza e selecciona as fontes de financiamento da empresa	X	X		<ul style="list-style-type: none"> CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> FAXB8.2.1. Determina e explica a viabilidade da empresa, tanto a nivel económico e financeiro como a nivel comercial e ambiental. 	100%Determina e explica a viabilidade da empresa, tanto a nivel económico e financeiro como a nivel comercial e ambiental, para un caso sinxelo.	X		X	<ul style="list-style-type: none"> CSIEE CSC CCL

Estandares de aprendizaxe avaliáveis	Grado mínimo	Procedementos e instrumentos de Avaliación			Competencias crave
		PE	PA		
		Proba escrita u oral	Revisión tarefas	Traballos Proxecto empresarial	
<ul style="list-style-type: none"> FAXB8.2.2. Aplica métodos de selección de investimentos e analiza os investimentos necesarios para a posta en marcha. 	100%Aplica métodos de selección de investimentos e analiza os investimentos necesarios para a posta en marcha	X	X		<ul style="list-style-type: none"> CSIEE CMCCT CD
<ul style="list-style-type: none"> FAXB8.2.3. Elabora estados de previsión de tesouraría e explica alternativas para a resolución de problemas puntuais de tesouraría 	50%Elabora estados de previsión de tesouraría e explica alternativas para a resolución de problemas puntuais de tesouraría	X		X	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CD
<ul style="list-style-type: none"> FAXB8.3.1. Valora as fontes de financiamento, así como o custo do financiamento e as axudas financeiras e subvencións. 	50%Valora as fontes de financiamento, así como o custo do financiamento e as axudas financeiras e subvencións	X		X	<ul style="list-style-type: none"> CAA CMCCT CD

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB8.3.2. Comprende o papel dos intermediarios financeiros na actividade cotiá das empresas e na sociedade actual. ▪ FAXB8.3.3. Distingue o papel dos intermediarios financeiros na actividade cotiá das empresas e na sociedade actual. 	100%Comprende e distingue o papel dos intermediarios financeiros na actividade cotiá das empresas e na sociedade actual	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CMCCT ▪ CD
<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB8.3.4. Valora a importancia, no mundo empresarial, de responder en prazo aos compromisos de pagamento adquiridos. 	50%Valora a importancia, no mundo empresarial, de responder en prazo aos compromisos de pagamento adquiridos	X	X		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE
Bloque 9. Presentación da idea de negocio					
<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB9.1.1. Utiliza habilidades comunicativas e técnicas para atraer a atención na exposición pública do proxecto de empresa. 	100%Utiliza habilidades comunicativas e técnicas para atraer a atención na exposición pública do proxecto de empresa.	X		X	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CSIEE

Estandares de aprendizaxe avaliáveis	Grado mínimo	Procedementos e instrumentos de Avaliación			Competencias crave
		PE	PA		
		Proba escrita u oral	Revisión tarefas	Traballos Proxecto empresarial	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB9.1.1. Utiliza habilidades comunicativas e técnicas para atraer a atención na exposición pública do proxecto de empresa.. 	100%Manexa ferramentas informáticas e audiovisuais atractivas que axudan a unha difusión efectiva do proxecto	X		X	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CCL ▪ CMCCT

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

Os estándares de aprendizaxe básicos desta materia son os que figuran na táboa cun grao mínimo de consecución do 100%, tendo carácter de imprescindibles para a adquisición do nivel competencial que a materia ten atribuído. Devanditos estándares serán avaliados seguindo os procedementos correspondentes aos mesmos, sinalados na táboa, cos respectivos instrumentos de avaliación.

Como se observa na táboa a maior parte dos estándares de aprendizaxe consideráronse estándares básicos, xa que a materia desenvolverase fundamentalmente a través dun proxecto empresarial, no cal os alumnos irán aprendendo por se mesmo, autoaprendizaxe, investigación para facer o devandito proxecto empresarial.

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

c. Procedementos e instrumentos de avaliación.

Para a avaliación dos estándares de aprendizaxe compre a utilización de procedementos e instrumentos de avaliación diversos . Nos procedementos de avaliación recollemos os métodos que fan posible contrastar o grao de aprendizaxe da materia tendo en conta os diferentes elementos que constitúen o currículo. Os instrumentos de avaliación constitúen o soporte físico que se emprega para recoller a información sobre as aprendizaxes. No curso 2º de Bacharelato, na materia de Fundamentos de Administración e Xestión

Procedementos	Instrumentos
Análise de produción dos alumnos (PA)	-Resolución de exercicios e prácticas, actividades realizadas na clase, e fora da clase, recollidas na libreta de clase . -Traballos: individuais ou corporativos, proxecto empresarial
Pruebas específicas	-Probas escritas de diferentes tipos. -Probas orais

Análise da produción dos alumnos:

- Revisión de tarefas:

Realización e corrección dos exercicios, actividades feitos na casa e na clase, e as técnicas de traballo desenvolvidas, a información quedará reflexada na libreta do profesor/a . Valoración a través de escala de observación.

- Traballos:

Presentación escrita de tarefas específicas: traballos individuais o corporativos, proxecto empresarial: que farase ao longo do todo o curso na clase en grupo, no que se terá en conta a creatividade, expresión escrita, a capacidade de razoamento e a presentación, o seu axuste ás normas establecidas polo profesor para a súa elaboración . Valoraranse de 0 a 10.

Probas específicas

Escritas: realización, como mínimo, de un exame por avaliación, máximo dos . A proba o probas consisten en unha serie de cuestións adecuadas ao contido impartido en cada trimestre, preguntas abertas, cerradas, semiabertas, de razonar, cuestións prácticas, etc..A proba será valorada de 0 a 10.

En cada proba específica indícase ao alumnado a valoración correspondente a cada pregunta

PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA CURSO 2018-2019

O profesor/a terá a disposición dos alumnos os criterios de corrección correspondentes a cada instrumento de avaliación.

5.4. Metodoloxía.

Sendo conscientes de que os alumnos que forman o grupo de clase, xeralmente, ten diferentes motivacións, capacidades, ambiente social, etc, unido ao feito de que como docentes temos como meta a formación integral do alumno, formándoo en todas as súas capacidades, non soamente as cognitivas supón para o profesor/profesora a necesidade de atender esas diferenzas, por iso utilizaranse ao longo do curso diversos modelos metodolóxicos:

-Modelo expositivo: presentando brevemente a materia estruturada lóxicamente para transmitir os coñecementos ao alumno e permitir que o alumno comprenda e sistematice os coñecementos especificativos da unidade didáctica

-Colaborativo: fomentando a participación dos alumnos durante a presentación do tema, na maior medida posible

-Análise de casos ou exercicios prácticos co obxectivo de fixar os contidos.

-Traballo cooperativo. O proxecto empresarial farase en grupo. Esta materia desenvolverase fundamentalmente a través do desenvolvemento práctico dun suposto de creación dunha empresa que os alumnos deberán realizar na clase, abordándose no mesmo todas as cuestións relacionadas coa administración da mesma. Desta maneira o alumno, coa guía do profesor, irá construíndo os seus propios coñecementos a medida que os vaia necesitando, para realizar os procesos que requiren as distintas áreas de administración e xestión da empresa (dirección, administración, aprovisionamento, comercialización, produción, persoal, financiamento, etc..). A metodoloxía será , por tanto, activa e participativa, pois o profesor limitarase practicamente a guiar o autoaprendizaxe do alumno converténdose o alumnado no verdadeiro protagonista do proceso de ensino -aprendizaxe e a resolver as dúbidas que se lle vaian expondo a medida que as mesmas vaian xurdindo. Desta maneira ao estar conectadas as breves explicacións teóricas, que puntualmente sexan necesarias, ao desenvolvemento dun suposto práctico baseado na realidade, o proceso de ensino aprendizaxe será significativa deberán expoñerse polos alumnos na aula...

Utilización fundamental das TIC, as clases impartiranse na aula de informática, dado o carácter práctico da materia

5.5. Materias e recursos didácticos.

Libros guía:

- Nun principio os alumnos non terán libro de texto.
- Apuntes profesor/a
- Aula virtual
- Videos
- Aula informática
- Relación de aplicacións informáticas:
- CONTABILIDADE: Xestión de contabilidade
- FACTUGES: Xestión comercial e facturación
 - GFI: Xestión Fiscal Integral, que permite a xestión de múltiples liquidacións e declaracións do sistema impositivo español, como Renda, Sociedades, IVE, etc

PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA CURSO 2018-2019

- APLINOM: Gestión Laboral
- Páx web:

www.ipyme.org
www.eugo.es
www.ventanillaempresarial.e
www.igape.es
www.agenciatributaria.es
www.consumo-inc.es
www.oepm.es
www.rmc.e
www.cnmc.e
www.seg-social.es
www.sepe.es
www.circe.es etc

5.6. Criterios sobre a avaliación, cualificación e promoción do alumnado.

Convocatoria ordinaria.

A materia estará dividida en tres partes, correspondentes a cada unha das avaliacións do curso. Para aprobar a asignatura necesítase obter avaliación positiva (cinco ou superior sobre 10) en cada unha das tres partes.

A nota final da Convocatoria Ordinaria será resultado da media das tres avaliacións do curso, sempre e cando resulten aprobadas, redondeando cara o enteiro superior a partir de 0,5 e situándose no enteiro natural cando á décima se sitúe por baixo de 0,5.

A nota de cada avaliación será de aplicar a cualificación correspondente a cada estándar de aprendizaxe, a través dos distintos instrumentos asignados a cada un dos procedementos utilizados para a devandita avaliación. Devanditos estándares así como os procedementos e instrumentos utilizados para avalialos aparecen reflectidos no apartado 5.3. Concreción para cada estándar de aprendizaxe avaliable.

A nota de cada avaliación estará formada, nun 50% na 1ª avaliación, nun 40% na 2ª avaliación e nun 30% na 3ª avaliación pola cualificación mediante as probas específicas e nun 50% na 1ª avaliación, un 60% na 2ª avaliación e un 70% na 3ª avaliación pola produción dos alumnos.

A nota de cada Avaliación en Fundamentos de administración e xestión obterase sumando a nota obtida polo alumno en cada un dos procedementos seguintes :

1. Probas específicas:

-Nota do exame ou media dos exames(máximo dos). Para acadar avaliación positiva na materia será preciso obter 5 o mais sobre 10 en cada un dos exames, farase a media aritmética.).

2. Producción do alumno:

- Realización dos exercicios na clase, para facer na casa, actividades.
- Traballos individuais, corporativo, proxecto empresarial:

Non se permitirán medios fraudulentos(chuletas, teléfono móbil, auriculares ou en calquera outro tipo de soporte) nos exames, exercicios, traballos e probas. No caso de coñecer tales feitos procederase de acordo co que sinale o NOF.

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

Recuperación e exame final

En cada avaliación farase a recuperación pertinente, onde entrará a materia dada en cada avaliación, para dar por superada esta o alumno terá que obter una cualificación igual o superior a 5 puntos sobre 10.

Os alumnos que non aproben unha avaliación ou trimestre terán que realizar as probas de recuperación que o profesor estableza:

- Proba escrita, se a parte suspensa é a correspondente as probas específicas escritas..
- Entregar a libreta cos exercicios ou actividades feitas na clase e na casa, cando a parte non superada sexa esta,.
- Proxecto empresarial refacer a parte do proxecto que o profesor/ profesora considere necesario,

En xuño a nota final en a materia Fundamentos de administración e xestión será a resultante da media aritmética das notas obtidas nas avaliacións o no seu caso nas recuperacións. Para facer a correspondente media aritmética a cualificación mínima de cada avaliación o recuperación será dun 5 sobre 10. A materia considerárase superada cando dita media sexa 5 ou superior sobre 10.

Convocatoria Extraordinario

Alumno que en xuño non supere os estándares básicos, terá que superar unha proba escrita no mes de **setembro**, dita proba seguirá os criterios de valoración sinalados para este instrumento (proba específica escrita) no apartado 5.3. A materia quedará **superada ou aprobada** se o alumno obtén unha cualificación de **5 sobre 10 ou superior**.

5.7. Indicadores de logro para avaliar o proceso de ensino e a práctica docente.

Como establece o decreto 86/2015, do 25 de xuño do currículo de Galicia nos artigos 21.3 (ESO) e 33.4 (BAC) o profesorado avaliará súa propia práctica docente, establecendo **indicadores de logro** nas programacións didácticas. O Departamento de Economía estableceu os seguintes indicadores de logro.

A valoración de cada unha das cuestións suscitadas realízase nunha escala de 1 a 4, marcando con X a casilla correspondente, tendo en conta que:

1. Significa: moi mal, moi pouco, xuízo moi negativo
2. Significa: regular, pouco, xuízo máis ben negativo
3. Significa: suficiente, contento, xuízo máis ben positivo
4. Significa: moi ben, moi contento, xuízo moi positivo

I. SOBRE ASPECTOS XERAIS		1	2	3	4
Valora a influencia que han ter na túa práctica docente os seguintes aspectos					
1	O número de alumnos dos grupos aos que deches clase				
2	A heteroxeneidade do alumnado				
3	O interese do alumnado pola materia				
4	A cantidade de actividades extraescolares feitas polos grupos aos que se lles deu clase				
5	O comportamento dos grupos aos que se lle deu clase				
6	O plan de Atención á Diversidade do Centro				

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

7	A hora de desenvolver as clases, tiven en conta as características dos alumnos				
8	No desenvolvemento das clases, impliquei aos alumnos				
9	Levei a termo a programación prefixada				
10	Informei a cada grupo de alumnos dos elementos esenciais da programación da materia				
11	Perdín tempo nas clases por falta de previsión ou planificación por miña parte				

II. SOBRE RELACIÓNS PROFESOR-ALUMNOS		1	2	3	4
12	Fun respetuosa e dialogante con todos e cada un de meus alumnos				
13	Tiven en conta os seus intereses e as súas necesidades				
14	Promovin entre eles boas relacións de traballo				
15	Propiciei o traballo en grupo na clase				
16	Preocupeime de “formar” e non só de “informar”				
17	Preocupeime por su crecemento intelectual, humán, afectivo i ético				
18	Fomentei entre meus alumnos a capacidade de análise e síntese				
19	Promovin entre os meus alumnos a participación e colaboración				
20	Promovin entre os meus alumnos a crítica constructiva e reflexiva				
21	Fomentei entre os meus alumnos o razonamento lóxico				
22	Fomentei entre os meus alumnos a comunicación oral e escrita				
23	Promovin entre os meus alumnos a educación en valores				

Intentei entre os meus alumnos promover:

		1	2	3	4
24	Actitude de autenticidade, honradez				
25	Actitude de participación				
26	Disciplina, responsabilidade				
27	Sinceridade				
28	Tolerancia, respecto hacia os demais e á natureza, solidaridade				
29	Capacidade crítica				
30	Compañerismo				
31	Traballo en equipo				
32	Gusto polo traballo ben feito				

III. SOBRE ASPECTOS FORMATIVOS		1	2	3	4
33	Estou o corrente dos últimos avances científicos en relación coas materias que imparto				
34	Levo a cabo con asiduidade actividades de formación				
35	Preocupéime por coñecer a realidade nacional e internacional que poida repercutir nas miñas materias				
36	Preocupéime por la innovación educativa				

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

IV. SOBRE ASPECTOS METODOLÓXICOS		1	2	3	4
38	Preparei as clases con tempo suficiente				
39	Utilizei a metoloxía posta na programación				
40	Facilitei os meus alumnos que “ aprendan a aprender”				
41	Utilicei diferentes metodoloxías, según a materia, o momento e as necesidades de todos os meus alumnos”				
42	Axudei ós meus alumnos a facer resúmenes i esquemas dos temas da materia				
43	Introducin cambios metodoloxicos en función dos resultados obtidos polos alumnos				

V. SOBRE A UTILIZACIÓN DE MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS		1	2	3	4
44	Aportei as clases materias complementarios e actualizados				
45	Utilicei materiais variados na clase: artigos de prensa, revistas, cómics, videos, etc				
46	Utilicei habitualmente as tecnoloxias da información e da comunicación(TIC) nas miñas clases				

VI. SOBRE MIÑA ACTIVIDADE AVALIADORA		1	2	3	4
47	Din a coñecer ós meus alumnos os criterios de avaliación ó inicio do curso				
48	Informei a meus alumnos, ao inicio do curso, sobre a forma de levar a término o proceso avaliador				
49	Realicei a avaliación da acordo a ditos criterios.				
50	Para poñer a cualificación tiven en conta os criterios de cualificación fixados na programación				
51	Os procedementos e instrumentos de avaliación que utilicei foron axeitados ao alumnado a quen van dirixidos.				
52	Informei a meus alumnos dos resultados da avaliación				
53	Estou ó corrente das derradeiras normativas sobre avaliación				
54	Eu autoavaliome con frecuencia aínda que non me lo exixan				
55	Procurei que as sesións de avaliación non foran “ un canto de notas”				

5.8. Organización das actividades de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes.

Os alumnos de 2º BACH poden ter pendente de superación a materia de Economía de 1º de bacharelato. No ano académico 2018/19, o alumnado matriculado no segundo curso de bacharelato que teña algunha materia pendente de primeiro(non hai ningún alumno coa materia de Economía pendente de 1º de bacharelato), ou con materias do primeiro curso por cambio de modalidade ou por cursar materias en segundo con carácter progresivo que implican a matrícula na correspondente materia de primeiro, será avaliado destas de acordo co disposto no Decreto 86/2015, do 25 de xuño

Avaliación ordinaria

Os alumnos de 2º de bacharelato coa materia de Economía pendente realizarán á ao longo do curso dous exames nas datas sinaladas pola xefatura de estudos. Se lles

PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA CURSO 2018-2019

facilitarán exercicios e recomendacións para a preparación do exame. Ditos exercicios non terán influencia na nota final.

A materia será distribuída en dous partes:

-1º exame: abarca os seguintes bloques contidos no decreto 86/2015 de 25 xuño:

- Bloque 1 Economía e escaseza. A organización económica
- Bloque 2 Actividade produtiva.
- Bloque 3 O mercado e o sistema de prezos

-2º exame: abarca os seguintes bloques :

- Bloque 4 A macroeconomía
- Bloque 5 Aspectos financeiros da Economía
- Bloque 6 O contexto internacional da Economía

En cada proba avaliarase a expresión, presentación, capacidade de síntese e a adecuación das respostas á pregunta. Cada proba será valorada de 0 a 10.

Haberá un exame final que só o terán que realizar os alumnos que non consigan recuperar a materia nos exames parciais, e repetirán só a parte (ou partes) aínda non superadas.

Pode aprobarse a materia por parciais si se dan as seguintes circunstancias:

- Aprobando ambos parciais (é dicir, obtendo un 5 como mínimo sobre 10 en cada un deles)
- Obtendo unha cualificación non inferior a 5 na media aritmética das cualificacións dos parciais, sempre e cando non existan nestas cualificacións notas inferiores a 4.

Na avaliación extraordinaria (setembro) realizarase un único exame no que entrará toda a materia (Bloques do 1 ao 6)

5.9. Organización dos procedementos que lle permitan ao alumnado acreditar os coñecementos necesarios en determinadas materias.

Non é de aplicación.

5.10. Deseño da avaliación inicial e medidas individuais ou colectivas que se poidan adoptar como consecuencia dos seus resultados.

Farase unha proba obxectiva a inicio de curso para avaliar os coñecementos previos da materia por parte dos alumnos. En 2º DE BACHARELATO de Ciencias Sociais, podemos ter alumnos que teñan cursado a materia de Economía en 1º de BACH como outros que non a teñan cursado, polo que será interesante saber o nivel de cada estudante de cara a adaptar o tipo de clases que se impartan aos devanditos alumnos ao empezar o curso. Dito cuestionario figura no Anexo I

5.11. Atención á diversidade.

Sendo conscientes de que os alumnos que forman o grupo clase son distintos nas súas motivacións, capacidades, ambiente social, etc., unido ao feito de que como docentes temos como meta a formación integral do alumno, formándoo en todas as súas capacidades, non soamente nas cognitivas, o profesor/a deberá atender esas diferenzas. Por iso, seguiranse as seguintes pautas:

- Emprego de metodoloxías didácticas diversas, como recurso que se pode introducir nas formas de enfocar ou presentar determinados contidos ou actividades como consecuencia dos distintos graos de coñecementos previos detectados nos alumnos.

PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA CURSO 2018-2019

- Proposta de actividades diferenciadas e variadas, que se adaptarán ás motivacións, intereses e necesidades que presenten os alumnos. Tratándose de alumnos que manifesten algunha dificultade para traballar determinados contidos, axustaranse o grao de complexidade da actividade e os requerimentos da tarefa, ás súas posibilidades, ademais de ter plantexadas actividades de reforzo para estas situacións.
- Materiais didácticos diversos. O emprego de materiais curriculares e recursos didácticos variados permitirá unha mellor adaptación aos diferentes tipos de capacidades, intereses e motivacións dos alumnos. Tamén se poderán secuenciar os recursos materiais segundo o grado de dificultade, utilizando en cada caso aqueles que resposten mellor ás necesidades concretas de cada alumno.
- Agrupamentos flexibles e ritmos distintos. Na medida en que se promova o traballo en equipo, farase máis doado a interacción entre os alumnos. Ademais, ao subdividir o grupo de alumnos en grupos homoxéneos, resultará máis sinxelo axeitar a axuda pedagóxica ás súas necesidades específicas.

5.12. Concreción dos elementos transversais.

- Educación cívica. As competencias sociais e cívicas son na práctica competencias do Departamento Economía, a materia contribúe nun 51 á adquisición da competencia social e cívica, a formación de cidadáns responsables, conscientes dos seus dereitos e das súas obrigas (impostos, medioambiente, organizacións económicas, desenvolvemento sostenible, etc).
- Compresión de lectura, a expresión oral e escrita son elementos presentes en todos os cursos (traballos escritos, exposicións, uso da prensa...).
- Traballo con tecnoloxías da información e da comunicación. de xeito habitual traballamos a busca e selección de información a través de Internet para cumprimentar información, busca de datos, realización de traballos, etc. Os alumnos deben ser capaces de realizar a búsqueda de información através das novas tecnoloxías para transformarlal en coñecemento.
- Animar ao emprendemento é un elemento transversal especialmente significativo
- O desenvolvemento sustentable e o medio son elementos que están presentes na materia de economía (enerxías alternativas...).

5.13. Actividades complementarias e extraescolares.

- -Visita a Inditex S.A. . Arteixo.(A Coruña).DATA 5 de Novembro. A duración da visita de 10 horas a 12. horas
- Visita a Pull&Bear. Narón.-Ferrol (A coruña) A data está por concertar
Os alumnos terán que cubrir a ficha de traballo que figura no Anexo II
- Charla con emprendedor, sobre a súa idea innovadora, xa desenvolvida, falta concertar a data e o emprendedor que se fará a través da Asociación de Jovenes Emprendedores. Aínda está por concertar
- E outras actividades que surxan ao longo do curso

5.14. Mecanismos de revisión, avaliación e modificación da programación didáctica.

PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA CURSO 2018-2019

O departamento de Economía estableceu unha serie de pautas para a avaliación e seguimento da súa programación:

A avaliación de programación require de instrumentos que permitan recoller información sobre o grado de posta en práctica da mesma, o motivo polo cal pudiera surdir algunha desviación, consecución de obxectivos, interese e participación do alumnado, melloras que se poidan introducir, etc. para poder modificala de tal xeito que se chegue a optimizar o máximo posible.

Para avaliar a programación:

O departamento de Economía, ao remate de cada avaliación fará un seguimento dos obxetivos marcados analizando en que medida se cumpriron, para iso, analizaranse os diversos aspectos que figuran no Anexo III e adaptaranse os mecanismos correctores en caso de non acadar algún obxectivo parcial.

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

5.15. ANEXOS

ANEXO I

I.E.S "VALLE INCLÁN"	FECHA:
CUESTIONARIO INICIAL: Fundamentos de administración y gestión	
CURSO: 2º Bacharelato	
Nombre:	Nº:

- 1- ¿ Qué estudia la Economía?.
- 2- ¿ Qué es una letra de cambio?.
- 3- ¿Qué es un albarán? Y una factura?.
- 4- ¿Qué es el patrimonio de una empresa?
- 5- ¿ Qué es un leasing?
- 6- ¿ De qué factores depende la demanda de un bien?.
- 7- Diferencia entre tarjeta de crédito y tarjeta de débito.
- 8- ¿Qué es el IBAN?
- 9- ¿Qué es una divisa?
- 10- TAE. Significado
- 11- Activo de una empresa
- 12- Pasivo de una empresa

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

ANEXO II

FICHA DE TRABAJO VISITA A EMPRESA

NOMBRE:	Fecha:
Curso e grupo:	Nº clase:

DATOS GENERALES DE LA EMPRESA

NOMBRE:	
DIRECCIÓN	
POBLACIÓN	
TELÉFONO Y FAX	
E-MAIL	
WEB	

CLASIFICACIÓN DE LA EMPRESA

Forma jurídica	Individual	
	Colectiva	SA
		SRL
		S.Colectiva
		S. Comanditaria
		S. Cooperativa
	S. Laboral	
Según propiedad del capital	Públicas	
	Privadas	
	Mixtas	
Según tamaño	Microempresa	
	Empresa pequeña	
	Empresa mediana	
	Empresa grande	
Según sector actividad	Primario	
	Secundario	
	Terciario	

DATOS COMERCIALES SOBRE LA EMPRESA

OFERTA	Qué vende?	
	Creer que debería ofrecer otros productos?	
DEMANDA	Quen son os seus clientes?	
	Creer que debería ampliar o seu segmento de mercado?	

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

VENTAJA DA EMPRESA FRONTE Á COMPETENCIA	Que fai diferentes aos seus produtos?	
	Por que cres que se elixen os seus produtos?	
A TÚA OPINIÓN	Coñecías a empresa?	
	Como a coñeciste?	
	Se non a coñecías, que cres que debería facer a empresa para darse máis a coñecer?	

CONSULTA EN INTERNET.

Busca todos os datos que non obtiveses na visita para poder así cubrir toda a ficha.

COMENTA A VISITA

Fai un resumo do que che aportou a visita e da a túa opinión sobre a mesma.

AIII

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

ANEXO III

I.E.S. VALLE-INCLÁN (Curso Académico 2018/19)

Departamento de Economía .Fundamentos de Administración e Xestión

Valoración da marcha da Programación Didáctica

	Apartados das Programacións Didácticas	2ºBACH D+E	DIFICULTADES/OBSERVACIÓNS	MEDIDAS DE CORRECCIÓN
1	CONSECUCCIÓN DOS OBXECTIVOS:			
2	VALORACIÓN DOS RESULTADOS: % APROBADOS/% SUSPENSOS			
3	CONTIDOS E DESENVOLVEMENTO DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA PREVISTA: TOTAL/PARCIAL			
4	VALORACIÓN DOS PROCEDEMENTOS/ CRITERIOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN, CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN:			
5	VALORACIÓN DA METODOLOXÍA DIDÁCTICA:			
6	VALORACIÓN DOS MATERIAIS E RECURSOS DA AULA: VALORACIÓN RECURSOS DO CENTRO:			
7	CONSECUCCIÓN MÍNIMOS ESIXIBLES:			
8	MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE APLICADAS:			
9	VALORACIÓN PROGRAMAS DE RECUPERACIÓN PENDENTES: VALORACIÓN PROGRAMA REFORZO:			
10	VALORACIÓN ACTIVD. EXTRAESCOLARES:			
11	ACCIÓNS REFERIDAS Ó PLAN LECTOR:			

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

12	ACCIONES REFERIDAS Ó PLAN TIC:			
----	-----------------------------------	--	--	--

**PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
CURSO 2018-2019**

6- NORMATIVA DE APLICACIÓN

- **Informe do Servizo Territorial de Inspección educativa** de 7 de abril de 2016.
- **RESOLUCIÓN** do 27 de xullo de 2015, da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa, pola que se ditan instrucións no curso académico 2015/16 para a implantación do currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato nos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia.
- **DECRETO** 86/2015, do 25 de xuño, polo que se establece o currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia.
- **Orde ECD/65/2015**, do 21 de xaneiro, pola que se describen as relacións entre as competencias, os contidos e os criterios de avaliación da educación primaria, a educación secundaria obrigatoria e o bacharelato.